

บทที่ 4

ผลการวิจัย

จากการศึกษาการควบคุมการนำเสนอความรุนแรงในรายการข่าวโทรทัศน์ ผู้วิจัยได้แบ่งผลการวิจัยออกเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 การวิเคราะห์เนื้อหาของรายการข่าวโทรทัศน์

ตอนที่ 2 ลักษณะกลไกการควบคุมการนำเสนอความรุนแรงในข่าวโทรทัศน์

ตอนที่ 1 การวิเคราะห์เนื้อหาของรายการข่าวโทรทัศน์

ประชากรตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษานี้ คือ รายการข่าวโทรทัศน์ ภาคว. 19.30 และภาคว. 20.00 น. ของสถานีโทรทัศน์ 5 สถานีในเขตกรุงเทพมหานคร ซึ่งได้แก่ สถานีโทรทัศน์ไทยทีวีสีช่อง 3 สถานีโทรทัศน์กองทัพบกช่อง 5 สถานีโทรทัศน์สีกองทัพบกช่อง 7 สถานีโทรทัศน์ไทยทีวีสีช่อง 9 อสมท. และสถานีโทรทัศน์ช่อง 11 ที่ออกอากาศระหว่างวันที่ 23 กรกฎาคม 2533 ถึงวันที่ 5 สิงหาคม 2533 สถานีละ 14 ครั้ง รวมเป็นรายการข่าวที่เป็นตัวอย่างในการศึกษานี้ 70 ครั้ง

การวิเคราะห์เนื้อหารายการข่าวโทรทัศน์ จะพิจารณาใน 2 ประเด็นด้วยกัน คือ ปริมาณการนำเสนอความรุนแรงในรายการข่าวโทรทัศน์และระดับของความรุนแรงที่นำเสนอในรายการข่าวโทรทัศน์ ดังมีรายละเอียดต่อไปนี้

1. ปริมาณการนำเสนอความรุนแรงในรายการข่าวโทรทัศน์

การศึกษาปริมาณการนำเสนอความรุนแรงในรายการข่าวโทรทัศน์ จะพิจารณาภาพที่ปรากฏออกมา เป็นหลัก เสียงเป็นรอง และในการบันทึกเวลาในการนำเสนอความรุนแรงจะบันทึกเฉพาะเมื่อมีภาพความรุนแรงปรากฏขึ้นในข่าวเท่านั้น สำหรับหน่วยวัดปริมาณการนำเสนอความรุนแรงในรายการข่าวนี้มีหน่วยวัดเป็น นาที:วินาที ซึ่งผลการวิจัยมีดังต่อไปนี้

ตารางที่ 1 ปริมาณการนำเสนอความรุนแรงในรายการข่าวโทรทัศน์ของสถานี
โทรทัศน์ 5 สถานี ตั้งแต่วันที่ 23 กรกฎาคม ถึงวันที่ 5 สิงหาคม 2533

สถานีโทรทัศน์	ปริมาณเวลาเสนอข่าวทั้งหมด นาที:วินาที	ปริมาณเวลาเสนอความรุนแรง นาที:วินาที
ช่อง 3	777:25	82:50
ช่อง 5	903:38	83:26
ช่อง 7	902:51	99:53
ช่อง 9	920:35	80:04
ช่อง 11	907:39	78:03
รวม	4412:08 (100%)	424:16 (9.62%)

จากตารางที่ 1 แสดงให้เห็นว่าปริมาณการนำเสนอความรุนแรงในรายการข่าวโทรทัศน์ของสถานีโทรทัศน์ทั้ง 5 สถานี คือ 424:16 นาที คิดเป็นร้อยละ 9.62 ของปริมาณเวลาในการเสนอข่าวทั้งหมด

เมื่อพิจารณาเปรียบเทียบปริมาณการนำเสนอความรุนแรงในรายการข่าวโทรทัศน์ของทั้ง 5 สถานีจะได้ผลดังนี้

ตารางที่ 2 เปรียบเทียบปริมาณการนำเสนอความรุนแรงในรายการข่าวโทรทัศน์
ของสถานีโทรทัศน์ 5 สถานี

สถานีโทรทัศน์	ปริมาณเวลาเสนอความรุนแรง นาที:วินาที	ร้อยละ
ช่อง 3	82:50	19.52
ช่อง 5	83:26	19.67
ช่อง 7	99:53	23.54
ช่อง 9	80:04	18.87
ช่อง 11	78:03	18.40
รวม	424:16	100

จากผลดังกล่าว แสดงให้เห็นว่า สถานีโทรทัศน์ช่อง 7 มีการเสนอความรุนแรงในปริมาณมากที่สุดเมื่อเปรียบเทียบกับสถานีช่องอื่น ๆ คือ มีการนำเสนอความรุนแรง 99:53 นาที คิดเป็นร้อยละ 23.54 ของปริมาณเวลาในการเสนอความรุนแรงทั้งหมด รองลงมาได้แก่ สถานีโทรทัศน์ช่อง 5 ใช้เวลาในการนำเสนอความรุนแรง 83:26 นาที คิดเป็นร้อยละ 19.67 ของปริมาณเวลาในการเสนอความรุนแรงทั้งหมด ส่วนสถานีโทรทัศน์ที่มีการเสนอความรุนแรงในรายการข่าวโทรทัศน์เป็นปริมาณน้อยที่สุดเมื่อเทียบกับสถานีช่องอื่น ๆ คือ สถานีโทรทัศน์ช่อง 11 ที่เสนอความรุนแรงเป็นเวลา 78:03 นาที คิดเป็นร้อยละ 18.40 ของปริมาณเวลาในการเสนอความรุนแรงทั้งหมด

2. ระดับของความรุนแรงที่น่าเสนอในรายการข่าวโทรทัศน์

ในการวิเคราะห์ระดับของความรุนแรงที่น่าเสนอในรายการข่าวโทรทัศน์ ผู้วิจัยได้แบ่งระดับความรุนแรงเป็น 5 ระดับด้วยกัน คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด ซึ่งผลการวิเคราะห์เนื้อหารายการข่าวโทรทัศน์ในประเด็นเกี่ยวกับระดับของความรุนแรงนี้ พบว่า

สถานีโทรทัศน์ไทยทีวีสีช่อง 3 เสนอความรุนแรงระดับปานกลางในปริมาณมากที่สุด คือ 30:11 นาที คิดเป็นร้อยละ 36.44 ของปริมาณเวลาในการเสนอความรุนแรงทั้งหมด รองลงมาได้แก่การเสนอความรุนแรงระดับน้อยที่สุด ใช้เวลาในการนำเสนอ 23.02 นาที คิดเป็นร้อยละ 27.81 สำหรับความรุนแรงที่ทางสถานีเสนอในปริมาณน้อยที่สุดได้แก่ ความรุนแรงระดับน้อย โดยใช้เวลาในการเสนอ 1:17 นาที คิดเป็นร้อยละ 1.55

สถานีโทรทัศน์กองทัพบกช่อง 5 เสนอความรุนแรงระดับน้อยที่สุดในปริมาณมากที่สุด คือ 42:54 นาที คิดเป็นร้อยละ 51:41 ของปริมาณเวลาในการเสนอความรุนแรงทั้งหมดรองลงมาได้แก่ การเสนอความรุนแรงระดับปานกลาง ซึ่งใช้เวลาในการเสนอ 21:57 นาที คิดเป็นร้อยละ 26.31 ส่วนความรุนแรงที่สถานีโทรทัศน์ช่อง 5 เสนอน้อยที่สุด ได้แก่ ความรุนแรงระดับมากโดยใช้เวลาในการเสนอ 2:00 นาที คิดเป็นร้อยละ 2.40

สถานีโทรทัศน์ช่อง 7 เสนอความรุนแรงระดับน้อยในปริมาณมากที่สุด คือ 27:47 นาที คิดเป็นร้อยละ 27.82 ของปริมาณเวลาในการเสนอความรุนแรงทั้งหมด รองลงมาได้แก่ความรุนแรงระดับน้อยที่สุด เสนอ 27:12 นาที คิดเป็นร้อยละ 27.23 สำหรับระดับความรุนแรงที่ทางสถานีเสนอในปริมาณน้อยที่สุด ได้แก่ ความรุนแรงระดับมากที่สุด โดยเสนอ 9:51 นาที คิดเป็นร้อยละ

สถานีโทรทัศน์ช่อง 9 อสมท. เสนอความรุนแรงระดับปานกลางใน ปริมาณมากที่สุดคือเสนอ 41:50 นาที คิดเป็นร้อยละ 52.25 ของปริมาณเวลา ในการเสนอความรุนแรงทั้งหมด รองลงมาได้แก่ความรุนแรงระดับน้อยที่สุด เสนอ 14:37 นาที คิดเป็นร้อยละ 18.25 ส่วนระดับความรุนแรงที่เสนอน้อย ที่สุด ได้แก่ความรุนแรงระดับมากที่สุด โดยเสนอเป็นเวลา 4:40 นาที คิดเป็น ร้อยละ 5.83

สถานีโทรทัศน์ช่อง 11 เสนอความรุนแรงระดับปานกลาง ในปริมาณ มากที่สุดคือ 35:02 นาที คิดเป็นร้อยละ 44.89 ของปริมาณเวลาในการเสนอ ความรุนแรงทั้งหมด รองลงมาคือ ความรุนแรงระดับน้อยที่สุด โดยเสนอเป็น เวลา 20:08 นาที คิดเป็นร้อยละ 25.80 ส่วนความรุนแรงที่เสนอน้อยที่สุด คือ ความรุนแรงระดับมาก ซึ่งใช้เวลาในการเสนอ 5:12 นาที คิดเป็นร้อยละ 6.66 รายละเอียดดังในตารางที่ 3

ตารางที่ 3 แสดงเวลาที่นำเสนอความรุนแรงในรายการข่าวโทรทัศน์
จำแนกตามระดับความรุนแรง

สถานีโทรทัศน์	ระดับของความรุนแรง					รวม
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด	
	นาที:วินาที	นาที:วินาที	นาที:วินาที	นาที:วินาที	นาที:วินาที	
ช่อง 3	10:05	18:15	30:11	1:17	23:02	82.50
	(12.17)	(22.03)	(36.44)	(1.55)	(27.81)	(100)
ช่อง 5	2:14	2:00	21:57	14:21	42:54	83.26
	(2.68)	(2.40)	(26.31)	(17.20)	(51.41)	(100)
ช่อง 7	9:51	12:47	22:16	27:47	27:12	99.53
	(9.86)	(12.80)	(22.29)	(27.82)	(27.23)	(100)
ช่อง 9	4:40	9:19	41:50	9:38	14:37	80.04
	(5.83)	(11.64)	(52.25)	(12.03)	(18.25)	(100)
ช่อง 11	6:27	5:12	35:02	11:14	20:08	78.03
	(8.26)	(6.66)	(44.89)	(14.39)	(25.80)	(100)

* ตัวเลขในวงเล็บเป็นการแสดงค่าร้อยละ

ตอนที่ 2 : การควบคุมการนำเสนอความรุนแรงในข่าวโทรทัศน์

จากผลการวิเคราะห์เนื้อหารายการข่าวโทรทัศน์ในตอนที่ 1 ของบทนี้ แสดงให้เห็นว่า ปัจจุบันสถานีโทรทัศน์ทั้ง 5 สถานีในเขตกรุงเทพมหานครมีการนำเสนอความรุนแรงในข่าวโทรทัศน์ด้วยปริมาณที่ค่อนข้างสูง และมีการนำเสนอความรุนแรงทุกระดับตั้งแต่ระดับน้อยที่สุดจนถึงระดับมากที่สุด ซึ่งจากการที่สถานีโทรทัศน์มีการนำเสนอความรุนแรงในข่าวเช่นนี้ จึงควรที่จะพิจารณาว่ากระบวนการทางสังคมได้มีกลไกควบคุมการนำเสนอความรุนแรงในข่าวโทรทัศน์เช่นใดบ้าง

กลไกการควบคุมกลไกหนึ่งที่ทุกสถานีจะต้องยึดถือเป็นแนวปฏิบัติในการผลิตรายการโทรทัศน์ก็คือการควบคุมของรัฐ ซึ่งในการควบคุมของรัฐได้มีการกำหนดการควบคุมการนำเสนอความรุนแรงในข่าวโทรทัศน์ไว้ด้วย ดังมีรายละเอียดต่อไปนี้

การควบคุมของรัฐ

จากการรวบรวมและวิเคราะห์ข้อมูลทางเอกสารเกี่ยวกับกฎหมายระเบียบ และคำสั่งต่าง ๆ สามารถแบ่งการควบคุมของรัฐได้เป็น 3 ประเภทด้วยกันคือ

1. การควบคุมโดยระเบียบ ข้อบังคับ ประกาศ และคำสั่งจากสถาบันที่รัฐบาลจัดตั้งขึ้นมาเพื่อควบคุมงานด้านการกระจายเสียงโดยเฉพาะ

2. การควบคุมทางกฎหมายที่ออกมาบังคับใช้กับสื่อมวลชนประเภทนี้โดยตรง

3. การควบคุมโดยกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้อง

สำหรับผลการวิจัยในส่วนนี้ได้ผ่านการตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูลและความถูกต้องของการตีความทางกฎหมายจากผู้เชี่ยวชาญทางด้านกฎหมาย

สื่อสารมวลชนจำนวน 3 ท่านด้วยกัน ดังรายนามต่อไปนี้ คุณกุลพล พลวัน
 กรรมการและประธานอนุกรรมการตรวจพิจารณาภาพยนตร์ทางวิทยุโทรทัศน์
 (กบว.), รศ.พิศิษฐ์ ชวาลาวัช รองคณบดีฝ่ายบริหาร คณะวารสารศาสตร์
 และสื่อสารมวลชน มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ และอาจารย์บรรยายวิชากฎหมาย
 สื่อสารมวลชน คุณทองใบ ทองเป่าดี นักกฎหมายและอาจารย์พิเศษคณะวารสาร
 ศาสตร์และสื่อสารมวลชน มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

1.1 การควบคุมโดยระเบียบ ข้อบังคับ ประกาศ และคำสั่ง จากสถาบัน
 ที่รัฐบาลจัดตั้งขึ้นมาเพื่อควบคุมงานด้านการกระจายเสียงโดยเฉพาะ

โทรทัศน์เป็นสื่อมวลชนที่อยู่ภายใต้การกำกับดูแลของรัฐ โดยรัฐได้ตั้ง
 คณะกรรมการบริหารวิทยุกระจายเสียงและวิทยุโทรทัศน์ หรือ กบว. เป็นคณะ
 กรรมการซึ่งมีอำนาจหน้าที่ในการควบคุมดูแลพิจารณาตรวจสอบความเรียบร้อย
 ต่าง ๆ และการดำเนินรายการประเภทต่าง ๆ ของสถานี

การจัดเสนอรายการต่าง ๆ ของสถานีโทรทัศน์จะต้องได้รับการ
 ตรวจพิจารณาจากคณะกรรมการหรือคณะอนุกรรมการตรวจพิจารณาภาพยนตร์
 ทางวิทยุโทรทัศน์ ของ กบว. ก่อนนำออกอากาศ แต่สำหรับรายการข่าวโทรทัศน์
 เป็นรายการโทรทัศน์ที่ได้รับการยกเว้นไม่ต้องส่งภาพยนตร์ข่าวให้คณะกรรมการ
 หรืออนุกรรมการตรวจพิจารณาก่อน แต่ทางสถานีโทรทัศน์จะเป็นผู้รับผิดชอบโดย
 ตรงต่อการเสนอข่าวต่าง ๆ ด้วยตนเอง และเพื่อให้การส่งภาพยนตร์ข่าวออก
 อากาศทางวิทยุโทรทัศน์ดำเนินไปด้วยความเรียบร้อย รวดเร็ว เหมาะสม
 คณะกรรมการตรวจพิจารณาภาพยนตร์ทางวิทยุโทรทัศน์จึงได้วางระเบียบในการ
 ส่งภาพยนตร์ข่าวออกอากาศให้สถานีโทรทัศน์ปฏิบัติตาม ซึ่งระเบียบนี้เรียกว่า
"ระเบียบว่าด้วยการส่งภาพยนตร์ข่าวออกอากาศทางวิทยุโทรทัศน์ พ.ศ. 2521"

สำหรับระเบียบนี้มีสาระสำคัญ คือ การใช้ดุลพินิจพิจารณาภาพยนตร์
 ข่าวที่จะส่งออกอากาศให้ยึดถือหลักเกณฑ์ตามข้อ 14 และข้อ 15 แห่งระเบียบ

ว่าด้วยการตรวจพิจารณาภาพยนตร์ทางวิทยุโทรทัศน์ พ.ศ. 2521 โดยเคร่งครัด และให้ปฏิบัติตามระเบียบว่าด้วยวิทยุกระจายเสียงและวิทยุโทรทัศน์ พ.ศ. 2518 ตลอดจนคำสั่งต่าง ๆ อันเกี่ยวกับการเสนอข่าวทางวิทยุกระจายเสียงและวิทยุโทรทัศน์ ซึ่งรายละเอียดของระเบียบและคำสั่งต่าง ๆ ที่ต้องยึดถือเป็นแนวทางปฏิบัติมีดังต่อไปนี้

ระเบียบว่าด้วยวิทยุกระจายเสียงและวิทยุโทรทัศน์ พ.ศ. 2518

ข้อ 33 สถานที่ทุกสถานี่จะต้อง

(1) ประกาศชื่อสถานที่ ที่ตั้งและแจ้งเวลาอย่างน้อยชั่วโมงละครั้งหรือทุกครั้งที่มีการเปลี่ยนรายการ

(2) จัดให้มีรายการประเภทข่าว และความรู้ในการส่งออกอากาศตามที่ กบว. กำหนด

(3) เผยแพร่รายการสนับสนุนนโยบายของรัฐตามที่ กบว. กำหนด

(4) ปฏิบัติตามกฎหมายสำหรับการบริหารโฆษณาซึ่งมีกฎหมายบังคับ

(5) ไม่ออกอากาศในเรื่องที่ทำให้ประชาชนตื่นตระหนก เสียขวัญเกิดการอลหม่าน เกิดความแตกแยก หรือกระทบกระเทือนต่อความมั่นคงปลอดภัยของชาติ หรือความสัมพันธ์อันดีกับต่างประเทศ

(6) ไม่ออกอากาศข่าวหรือข้อความอันเป็นเท็จ หรือบิดเบือนข้อเท็จจริง

(7) ออกอากาศข่าวเตือนภัยที่ทางราชการส่งมาเป็นระยะ ๆ ตามควรแก่กรณี

(8) ออกอากาศรายการที่มีเสียงพูดทุกรายการด้วยเสียงของเจ้าหน้าที่ผู้ประกาศ หรือผู้จัดรายการที่ได้รับใบรับรองการเป็นผู้ประกาศจากกรมประชาสัมพันธ์แล้วเท่านั้น เว้นแต่รายการถ่ายทอดนอกสถานที่ รายการสัมภาษณ์บุคคล รายการของทางราชการ รายการบันเทิง และรายการบรรยายของวิทยากร

จากระเบียบนี้จะเห็นว่าในข้อ 33 (5) ที่ระบุว่าไม่ออกอากาศในเรื่องที่ทำให้ประชาชนตื่นตระหนก เสียขวัญ เกิดการอลหม่าน เกิดความแตกแยก หรือกระทบกระเทือนต่อความมั่นคงปลอดภัยของชาติ หรือความสัมพันธ์อันดีกับต่างประเทศ เป็นการกำหนดหลักเกณฑ์การเสนอรายการอย่างกว้าง ๆ ซึ่งสามารถครอบคลุมไปถึงการควบคุมการเสนอความรุนแรงในบางลักษณะได้ เช่น ความรุนแรงทางการเมือง เป็นต้น

ระเบียบว่าด้วยการตรวจพิจารณาภาพยนตร์ทางวิทยุโทรทัศน์ พ.ศ. 2521

ข้อ 14 ภาพยนตร์ที่จะส่งออกอากาศทางสถานี ต้องมีลักษณะดังต่อไปนี้

(1) ไม่ขัดต่อความสงบเรียบร้อยของประชาชน ไม่ก่อให้เกิดการแตกความสามัคคีระหว่างคนในชาติ หรือไม่กระทบกระเทือนต่อสัมพันธไมตรีระหว่างประเทศ

(2) ไม่ขัดต่อศีลธรรม วัฒนธรรม และขนบธรรมเนียมประเพณีอันดีงามของชาติ

(3) ไม่เป็นการลบลู่เหยียดหยาม หรือนำความเสื่อมเสียมาสู่ศาสนาใด ๆ หรือเป็นการไม่เคารพต่อปูชนียบุคคล ปูชนียสถาน หรือปูชนียวัตถุ

(4) ไม่เป็นการแสดงซึ่งอาจกระทบกระเทือน หรือหมิ่นต่อสถาบันพระมหากษัตริย์ รวมถึงประมุขของประเทศอื่น ๆ ด้วย

(5) ไม่เป็นการแสดงออกทางการเมือง ซึ่งอาจเป็นการบ่อนทำลาย หรือกระทบกระเทือนความมั่นคงปลอดภัยของประเทศ

(6) ไม่เป็นการแสดงออกโดยจงใจอันก่อให้เกิดการดูหมิ่นเหยียดหยามประเทศชาติ รัฐบาล เจ้าหน้าที่ของรัฐ

(7) ไม่เป็นการแสดงออกทางยั่วยุกามารมณ์ หรือลามกอนาจาร

(8) ไม่เป็นการแสดงออกถึงความทารุณโหดร้าย ขาดมนุษยธรรม ป่าเถื่อน หรือ อูจาดแก่ผู้ชม

(9) ไม่เป็นการแสดงออกถึงเรื่องเพื่อเจ้า หลอกลวงไร้สาระซึ่งอาจชักจูงให้เด็ก และเยาวชนหลงเชื่ออย่างงมงาย

(10) ไม่เป็นการแสดงถึงพฤติกรรมของผู้ร้ายซึ่งผิดธรรมดาอันอาจเป็นเหตุชักจูงหรือส่งเสริมให้เกิดอาชญากรรมยิ่งขึ้น

ข้อ 15 การใช้ภาษาไทยในภาพยนตร์ไม่ว่าจะเป็นคำพูดหรือตัวหนังสือจะต้องเป็นไปโดยความถูกต้องตาม หลักภาษาไทย และไม่เป็นภาษาวิบัติ

สำหรับเกณฑ์การพิจารณาตามข้อ 14 และข้อ 15 ของระเบียบนี้ จะเห็นได้ว่าในข้อ 14 (8) ที่ว่า ไม่เป็นการแสดงออกถึงความทารุณโหดร้าย ขาดมนุษยธรรม ป่าเถื่อน หรืออุจาดแก่ผู้ชม เป็นการกำหนดอย่างชัดเจนถึงการควบคุมการเสนอความรุนแรงในรายการโทรทัศน์ ส่วนข้ออื่น ๆ แม้จะมีได้เป็นการกำหนดโดยตรงเพื่อควบคุมการเสนอความรุนแรง แต่มีผลครอบคลุมไปถึงการเสนอความรุนแรงที่น่าเสนอในบางลักษณะได้ เช่นข้อ 14 (1) ที่ว่าไม่ขัดต่อความสงบเรียบร้อยของประชาชน ไม่ก่อให้เกิดการแตกความสามัคคีระหว่างคนในชาติ หรือไม่กระทบกระเทือนต่อสัมพันธ์ไมตรีระหว่างประเทศนี้ สามารถควบคุมการนำเสนอความรุนแรงทางการเมืองได้ เช่น ข่าวการประท้วง ข่าวสงคราม เป็นต้น และในส่วนนี้ คุณกุลพล พลวัน กรรมการ และประธานอนุกรรมการตรวจพิจารณาภาพยนตร์ทางวิทยุโทรทัศน์ กบว. ได้เพิ่มเติมตัวอย่างการตีความจากระเบียบนี้ ดังนี้

ข้อ 14 (1) ที่ว่าไม่กระทบกระเทือนต่อความสงบเรียบร้อยของประชาชนนี้ มีตัวอย่างที่เห็นได้ชัดคือ ข่าวการเผาโรงงานแทนทาลัม ที่ถูกแสดงถึงความรุนแรงที่ก่อให้เกิดความไม่สงบเรียบร้อย เพราะว่าเป็นไปไม่ได้ที่ประชาชนไม่พอใจโรงงานผลิตแร่แล้วพากันไปเผาเลย แต่เพราะมีการนำเสนอข่าวในเรื่องนี้อย่างไม่ระมัดระวัง จึงก่อให้เกิดการลุกฮือของประชาชนขึ้น

ข้อ 14 (2) ที่ว่าไม่ขัดต่อศีลธรรม วัฒนธรรม และขนบธรรมเนียม ประเพณีอันดีงามของชาติ ก็มีตัวอย่างเช่น คดีข่มขืน ความรุนแรงของข่าวประเภทนี้ กระทบกระเทือนจิตใจประชาชน และเป็นความรุนแรงที่ขัดต่อมโนธรรมที่ว่า เหลือ รุนแรงเหล่านี้จะตายอยู่แล้ว แต่ก็ยังนำมาเสนอข่าว เป็นต้น

กฏระเบียบ กบว. นอกจากตราเป็นระเบียบที่แน่นอนแล้ว ยังอาจ ออกมาในรูปแบบของบทเฉพาะกาลเพื่อควบคุมการเสนอข่าวโทรทัศน์ โดยออก มาเป็นหนังสือเวียน หรือมติที่ประชุม ซึ่งบทเฉพาะกาลที่ออกมาเพื่อควบคุมการ เสนอเนื้อหาในรายการข่าวโทรทัศน์ มีดังต่อไปนี้

หนังสือเวียน กบว. ที่ สร.1509/ว.7 ลงวันที่ 6 มกราคม 2519
สาระสำคัญ คือ ให้สถานีโทรทัศน์ทุกแห่งถือปฏิบัติในการตรวจสอบข่าวต่าง ประเทศก่อนนำออกอากาศโดยเคร่งครัดทุกครั้ง เพื่อไม่ให้เป็นผลเสียหาย หรือ ไม่เป็นผลดีต่อประเทศไทย ก่อให้เกิดผลเสียหายต่อการปฏิบัติภารกิจวิชา

ด่วนมาก ที่ สร.1809/ว.20 ลงวันที่ 7 มิถุนายน 2520 สาระสำคัญ
คือ ให้สถานีทุกสถานีควบคุมการแพร่ข่าวของสถานีอย่างเคร่งครัด เพราะมีสถานี โทรทัศน์บางแห่งเผยแพร่ข่าวในลักษณะขาดความระมัดระวังโดยเฉพาะที่กระทบ กระเทือนต่อความมั่นคงปลอดภัยของประเทศชาติ เช่น ข่าวรัฐบาลฟิลิปปินส์ให้ เอกราชปกครองตนเองแก่มุสลิมในเกาะมินดาเนา ภาพยนตร์ข่าวโทรทัศน์เกี่ยวกับ ลาวฉลองวันปลดแอก และข่าวฮานอยฉลองชัยชนะความสำเร็จในการรวมเวียดนาม

ด่วนมาก ที่ สร.1609/ว.78 ลงวันที่ 5 มีนาคม 2525 สาระสำคัญ
คือให้สถานีวิทยุโทรทัศน์ทุกสถานีงดเว้นการเผยแพร่ข่าว หรือ รายการอันเกี่ยวกับการขัดแย้งระหว่างพระภิกษุสงฆ์ในพระพุทธศาสนา

ที่ สร.1609/ว.78 ลงวันที่ 8 กรกฎาคม 2525 สาระสำคัญ คือ
ขอความร่วมมือสถานีวิทยุโทรทัศน์ในการเสนอข่าวสารคดี และความบันเทิง
อย่าให้เป็นการขู่แฉ หรือยั่วให้เกิดอาชญากรรม ขอให้ร่วมมือเผยแพร่ข่าว
สารของทางราชการ และกิจกรรมเกี่ยวกับการป้องกันอาชญากรรมที่สามารถ

เข้าใจง่าย และปฏิบัติได้ไม่ยากให้ประชาชนทราบ และในการเสนอข่าวหรือบทความเกี่ยวกับอาชญากรรมขอให้ตรงกับข้อเท็จจริง และผดุงไว้ซึ่งศีลธรรมอันดีของประชาชนประกอบด้วย

ที่ นร.(กบว.) 1505/ว.121 ลงวันที่ 28 มกราคม 2530 สาระสำคัญคือ ให้สถานีวิทยุโทรทัศน์ระมัดระวังและใช้ดุลยพินิจในการพิจารณาการเสนอข่าววิพากษ์วิจารณ์สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร และสถาบันนิติบัญญัติ

1.2 การควบคุมทางกฎหมายที่ออกมาบังคับใช้โดยตรง

กฎหมายที่ออกมาบังคับใช้กับวิทยุกระจายเสียง และวิทยุโทรทัศน์โดยตรงมีด้วยกันหลายฉบับ เช่น พระราชบัญญัติวิทยุกระจายเสียงและวิทยุโทรทัศน์ พระราชบัญญัติวิทยุคมนาคม เป็นต้น แต่ที่ออกมามีผลบังคับใช้เกี่ยวกับการเสนอข่าวและรายการโทรทัศน์ คือ คำสั่งของคณะปฏิรูปการปกครองแผ่นดินฉบับที่ 17

คำสั่งนี้ได้กำหนดหลักเกณฑ์การดำเนินรายการของสถานีโทรทัศน์ รวมทั้งรายการข่าวด้วยดังที่ข้อ 3 ของคำสั่งกำหนดไว้ว่า รายการข่าว หมายถึงถึงข่าวในประเทศ ข่าวต่างประเทศ ข่าวกีฬาและการวิเคราะห์ข่าว ซึ่งอาจออกอากาศในรูปแบบภาพยนตร์ ภาพ การอ่านข่าว หรือการอ่านข่าวประกอบภาพยนตร์ หรือภาพ และการเสนอรายการข่าวต้องอยู่ในลักษณะ ดังต่อไปนี้

ข้อ 2 ให้สถานีโทรทัศน์ทุกสถานีออกรายการในลักษณะทั่วไป ดังต่อไปนี้

- (1) ส่งเสริมให้เกิดความรักชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์
- (2) เป็นประโยชน์ต่อส่วนรวมของประชาชน
- (3) คำพูด หรือข้อความที่ใช้ต้องสุภาพเรียบร้อย และไม่ใช่วิบัติ
- (4) ไม่เป็นการส่งเสริมให้เกิดความนิยมในลัทธิคอมมิวนิสต์ทั้งทางตรง

และทางอ้อม

- (5) ไม่ทำให้ประชาชนเสียขวัญเกิดการอลหม่าน หรือก่อให้เกิดความแตกแยกในหมู่ประชาชน
- (6) ไม่เป็นการกระทบกระเทือนต่อความมั่นคงแห่งชาติ หรือสัมพันธ์ไมตรีกับต่างประเทศ
- (7) ไม่เป็นการพาดพิงถึงบุคคล หรือสถาบันใด ๆ อันอาจก่อให้เกิดความเสียหาย หรือเป็นไปในทางลามก อนาจาร
- (8) ไม่เป็นการขัดต่อกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ วัฒนธรรมความสงบเรียบร้อย หรือศีลธรรมอันดีของประชาชน
- (9) ไม่เป็นการแสดงให้เห็นความทารุณโหดร้ายอันก่อให้เกิดความหวาดกลัวในหมู่ประชาชน
- (10) ไม่เป็นการขี้ของ หรือเป็นตัวอย่างไม่ดีแก่เด็กหรือเยาวชน
- (11) ไม่เป็นการเปิดเผยความลับของทางราชการ

จากคำสั่งนี้ ข้อความที่มีความชัดเจนว่ามีเจตนารมณ์ที่ต้องการควบคุมการเสนอความรุนแรงทางโทรทัศน์ คือ ข้อ 2 (9) ที่ว่ารายการที่เสนอจะต้องไม่เป็นการแสดงให้เห็นความทารุณโหดร้าย อันก่อให้เกิดความหวาดกลัวในหมู่ประชาชน ส่วนข้ออื่น ๆ แม้ไม่ได้กำหนดอย่างแจ่มชัดแต่ก็มีผลควบคุมในทางอ้อม เช่น ข้อ 2 (3) ที่ว่า คำพูดหรือข้อความที่ใช้ต้องสุภาพ เรียบร้อย และไม่เป็นภาษาวิบัติ ซึ่งในการเสนอความรุนแรงทางคำพูดอาจจะเป็นในลักษณะการใช้ถ้อยคำที่ไม่สุภาพ อันเป็นการขัดต่อระเบียบข้อนี้ได้ เป็นต้น

นอกจากตัวอย่างดังกล่าวมาแล้ว คุณกุลพล พลวัน กรรมการ และประธานอนุกรรมการตรวจพิจารณาภาพยนตร์ทางวิทยุโทรทัศน์ กบว. ได้เพิ่มเติมตัวอย่างการตีความจากกฎหมายนี้ ดังนี้

ข้อ 2 (8) ที่ว่าไม่เป็นการขัดต่อกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ ... จะเห็นได้จากการเสนอข่าวความรุนแรงทางด้านละเมิดกฎหมาย เช่น เพาโรงงาน

แทนทาลัม ภาพจริงๆไม่มีเลือดอะไร แต่ทำให้เห็นว่ามีเคาะพกกฎหมาย ละเมิดกฎหมาย ไม่พอใจก็เผาเลย หรือข่าวเผาต้นยูคาลิปตัส ที่บุรีรัมย์ เป็นการถูกต้อง หรือเปล่าที่ชาวบ้านบุกไปเผาในที่ราชการ ถ้าเสนอข่าวอย่างนี้หลายๆครั้ง ประชาชนก็คิดว่าเขาทำได้ เป็นวิธีการชอบธรรมที่เขาทำได้

ข้อ 2 (10) ที่ว่าไม่เป็นการชี้ช่อง หรือเป็นตัวอย่างที่ไม่ดีแก่เด็กหรือเยาวชน เช่น การเสนอข่าวอาชญากรรม ที่มีการทำแผนประกอบคดี มีการนำรายละเอียดต่างๆ ขึ้นตอนต่างๆ มาเสนอ ก็อาจจะก่อให้เกิดการเอาอย่าง กลายเป็นการชี้ช่องในทางที่ไม่ดีแก่เด็กได้ เป็นต้น

เมื่อพิจารณาจากคำสั่งของคณะกรรมการปกครองแผ่นดินฉบับที่ 17 จะเห็นได้ว่า มีลักษณะใกล้เคียงกับระเบียบว่าด้วยการตรวจพิจารณาภาพยนตร์ การวิทยุโทรทัศน์ พ.ศ. 2521 ในการกำหนดข้อห้ามต่าง ๆ และเป็นที่น่าสังเกตว่าคำสั่งของคณะกรรมการปกครองแผ่นดินฉบับที่ 17 และระเบียบ กบว. จะมีบทบัญญัติที่เขียนไว้คลุม ๆ เพื่อให้เกิดการยืดหยุ่นในการปรับใช้ แต่อาจเป็นปัญหาที่สถานีโทรทัศน์ได้ว่าการมีใจจะเข้าข่ายกับข้อกำหนดนั้น ๆ บ้าง

1.3 การควบคุมโดยกฎหมายที่เกี่ยวข้อง

นอกจากกฎหมาย ประกาศ คำสั่ง ระเบียบ และข้อบังคับต่าง ๆ ที่ออกมาเพื่อควบคุมสื่อมวลชนแต่ละประเภทโดยตรงแล้ว สื่อมวลชนยังต้องอยู่ใต้บังคับแห่งกฎหมายอีกหลายฉบับ เช่น กฎหมายอาญา กฎหมายแพ่งและพาณิชย์ เป็นต้น แต่ก็มีกฎหมายบางมาตราที่เกี่ยวข้องในการควบคุมโดยอ้อมซึ่งสื่อมวลชนพึงตระหนักถึง ดังมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

1.3.1 รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2521

กฎหมายรัฐธรรมนูญบางมาตรา มีความเกี่ยวข้องถึงสิทธิเสรีภาพของสื่อมวลชนในการปฏิบัติหน้าที่ กล่าวคือ มาตรา 34 บัญญัติว่า

บุคคลย่อมมีเสรีภาพในการพูด การเขียน การพิมพ์ การโฆษณา การจำกัดเสรีภาพเช่นว่านี้กระทำมิได้ เว้นแต่โดยอาศัยอำนาจบทบัญญัติแห่งกฎหมาย เฉพาะเพื่อรักษาความมั่นคงของรัฐ หรือเพื่อคุ้มครองสิทธิเสรีภาพ เกียรติยศ หรือชื่อเสียงของบุคคลอื่น หรือเพื่อรักษาความสงบเรียบร้อยหรือศีลธรรมอันดีของประชาชน หรือเพื่อป้องกันหรือระงับความเสื่อมทรามทางจิตใจ หรือสุขภาพของประชาชน ...

จากบทบัญญัตินี้ดังกล่าวข้างต้นชี้ให้เห็นว่า แม้ประชาชนทุกคนจะมีเสรีภาพเช่นใด แต่จะกระทำได้ในขอบเขตแห่งกฎหมายเท่านั้น ดังนั้น การเสนอข่าวสารและรายการต่าง ๆ ทางวิทยุโทรทัศน์ก็ต้องอยู่ในกรอบแห่งกฎหมายเช่นกัน

1.3.2 ประมวลกฎหมายอาญา

ประมวลกฎหมายอาญา พ.ศ. 2499 ที่ใช้อยู่ในปัจจุบันนี้ ใช้บังคับกับบุคคลและนิติบุคคลทั่วไป ดังนั้น สื่อมวลชนจะต้องปฏิบัติตามกฎหมายดังกล่าว ซึ่งจากประมวลกฎหมายอาญานี้บางมาตรามีส่วนเกี่ยวข้องกับการควบคุมการนำเสนอความรุนแรงในข่าวโทรทัศน์ ดังต่อไปนี้

ความผิดต่อความมั่นคงของรัฐภายในราชอาณาจักร

มาตรา 116 บัญญัติว่า

ผู้ใดกระทำให้ปรากฏแก่ประชาชนด้วยวาจา หนังสือ หรือวิธีอื่นใดอันมิใช่เป็นการกระทำภายในความมุ่งหมายแห่งรัฐธรรมนูญ หรือมิใช่เพื่อแสดงความคิดเห็นหรือติชมโดยสุจริต

(1) เพื่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในกฎหมายแผ่นดินหรือรัฐบาล โดยใช้กำลังข่มขืนใจ หรือใช้กำลังประทุษร้าย

(2) เพื่อให้เกิดความปั่นป่วน หรือกระด้างกระเดื่องในหมู่ประชาชนถึงขนาดที่จะก่อความไม่สงบขึ้นในราชอาณาจักร หรือ

(3) เพื่อให้ประชาชนล่วงละเมิดกฎหมายแผ่นดิน
ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินเจ็ดปี

ข่าวบางประเภทที่มีความรุนแรงแฝงอยู่ เช่น ข่าวการเมือง ภาพและ
เนื้อหาข่าว อาจก่อให้เกิดการกระทบกระเทือนถึงการปกครองประเทศ หรือเป็น
การยุยงให้เกิดความไม่สงบในบ้านในเมือง อันอาจเป็นการขัดต่อประมวลกฎหมาย
อาญา มาตรา 116 ดังกล่าวได้

นอกจากนั้นในการเสนอข่าวความรุนแรงที่เกี่ยวข้องกับสถาบันศาสนา
ไม่ว่าจะเป็นภาพข่าว หรือคำบรรยายข่าว ต้องใช้ความระมัดระวังไม่ให้เป็นการ
ฝ่าฝืนบทบัญญัติมาตรา 206 กล่าวคือ

ความผิดเกี่ยวกับศาสนา

มาตรา 206 บัญญัติว่า

ผู้ใดกระทำด้วยประการใด ๆ แก้วัตถุ หรือสถานอันเป็นที่เคารพในทาง
ศาสนาของหมู่ชนใด อันเป็นการเหยียดหยามศาสนานั้น ต้องระวางโทษ
จำคุกตั้งแต่หนึ่งปีถึงเจ็ดปี หรือปรับตั้งแต่สองพันบาทถึงหมื่นสี่พันบาท หรือ
ทั้งจำทั้งปรับ

ส่วนในกรณีของการเสนอข่าวที่มีความรุนแรงทางวาจา เช่น การให้
สัมภาษณ์พาดพิงถึงบุคคลที่สามในทางเสียหาย เป็นต้น ได้มีบทบัญญัติของกฎหมาย
อาญาบางมาตราควบคุมการนำเสนอความรุนแรงในลักษณะนี้ในทางอ้อมไว้ คือ
ความผิดฐานหมิ่นประมาทและความผิดฐานดูหมิ่น

ความผิดฐานหมิ่นประมาทนั้นมิได้เกิดขึ้นเฉพาะกับสื่อหนังสือพิมพ์เท่านั้น
แต่สื่อมวลชนวิทยุโทรทัศน์ก็อาจถูกดำเนินคดีได้ในข้อหาหมิ่นประมาท ซึ่งรายละเอียด
ของความผิดฐานหมิ่นประมาทที่สื่อมวลชนควรตระหนักถึง มีดังต่อไปนี้

ความผิดฐานหมิ่นประมาท

มาตรา 326 บัญญัติว่า

ผู้ใดใส่ความผู้อื่นต่อบุคคลที่สามโดยน่าจะทำให้ผู้อื่นนั้นเสียชื่อเสียง ถูกดูหมิ่น หรือถูกเกลียดชัง ผู้นั้นกระทำความผิดฐานหมิ่นประมาท ต้องระวางโทษ จำคุกไม่เกินหนึ่งปี หรือปรับไม่เกินสองพันบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา 327 บัญญัติว่า

ผู้ใดใส่ความผู้ตายต่อบุคคลที่สาม และการใส่ความนั้นน่าจะจะเป็นเหตุให้ บิดา มารดา คู่สมรส หรือบุตร ของผู้ตายเสียชื่อเสียง ถูกดูหมิ่น หรือ ถูกเกลียดชัง ผู้นั้นกระทำความผิดฐานหมิ่นประมาท ต้องระวางโทษดัง บัญญัติไว้ในมาตรา 326 นั้น

มาตรา 328 บัญญัติว่า

ถ้าความผิดฐานหมิ่นประมาทได้กระทำโดยการโฆษณาด้วยเอกสาร ภาพวาด ภาพระบายสี ภาพยนตร์ ภาพหรือตัวอักษรที่ทำให้ปรากฏด้วยวิธีใด แผ่นเสียง หรือเครื่องบันทึกอย่างอื่น กระทำโดยการกระจายเสียง หรือโดยกระทำการ ป่าวประกาศ ด้วยวิธีอื่น ให้ผู้กระทำต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสองปี หรือ ปรับไม่เกินสี่พันบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

ตามประมวลกฎหมายอาญายังได้บัญญัติความผิดฐานหมิ่นประมาท ดูหมิ่น แสดงความอาฆาตมาดร้ายพระมหากษัตริย์ พระราชินี รัชทายาทหรือผู้สำเร็จ ราชการแทนพระองค์ และประมุขหรือผู้แทนของรัฐต่างประเทศ ดังในบทบัญญัติ มาตรา 112, 133, 134 คือ

มาตรา 112 บัญญัติว่า "ผู้ใดหมิ่นประมาท ดูหมิ่น หรือแสดงความอาฆาตมาดร้ายพระมหากษัตริย์ พระราชินี รัชทายาท หรือผู้สำเร็จราชการแทนพระองค์ ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่สามปีถึงห้าปี"

มาตรา 133 บัญญัติว่า

ผู้ใดหมิ่นประมาท ดูหมิ่น หรือแสดงความอาฆาตมาดร้ายราชาธิบดี ราชาินี ราชสามี รัชทายาท หรือประมุขแห่งรัฐต่างประเทศ ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่หนึ่งปีถึงเจ็ดปี หรือปรับตั้งแต่สองพันบาทถึงหนึ่งหมื่นสี่พันบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา 134 บัญญัติว่า "ผู้ใดหมิ่นประมาท ดูหมิ่น หรือแสดงความอาฆาตมาดร้ายรัฐต่างประเทศ ซึ่งได้รับการแต่งตั้งให้มาสู่พระราชสำนัก ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่หกเดือนถึงห้าปี หรือปรับตั้งแต่หนึ่งพันบาทถึงหนึ่งหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ"

ผู้มีหน้าที่เกี่ยวข้องกับการเสนอข่าวเกี่ยวกับบุคคลสำคัญต่าง ๆ ดังกล่าว ต้องใช้ความระมัดระวังมิให้เกิดการหมิ่นประมาท ดูหมิ่น หรือแสดงความอาฆาตมาดร้ายได้

ความผิดฐานดูหมิ่น

ความผิดฐานดูหมิ่นมีลักษณะใกล้เคียงกับความผิดฐานหมิ่นประมาท ความผิดฐานดูหมิ่นด้วยการโฆษณามีความสัมพันธ์กับบทบาทหน้าที่ของวิทยุโทรทัศน์ เพราะหน้าที่หลักของสื่อมวลชนประเภทนี้หน้าที่หนึ่งคือการเสนอข่าวสาร และการเสนอข่าวสารอย่างขาดความระมัดระวังอาจเป็นการฝ่าฝืนก่อความผิดในลักษณะนี้ได้ ดังมีรายละเอียดดังนี้

ดูหมิ่นบุคคลทั่วไป

มาตรา 393 บัญญัติความผิดฐานดูหมิ่นไว้ว่า "ผู้ใดดูหมิ่นผู้อื่นซึ่งหน้า หรือด้วยการโฆษณา ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งเดือน หรือปรับไม่เกินหนึ่งพันบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ"

ดูหมิ่นเจ้าพนักงานและดูหมิ่นศาลหรือผู้พิพากษา

มาตรา 136 บัญญัติว่า "ผู้ใดดูหมิ่นเจ้าพนักงานซึ่งกระทำการตามหน้าที่ หรือเพราะไม่กระทำการตามหน้าที่ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปี หรือปรับไม่เกินสองพันบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ"

มาตรา 198 บัญญัติว่า "ผู้ใดดูหมิ่นศาลหรือผู้พิพากษาในการพิจารณา หรือพิพากษาคดี หรือกระทำการขัดขวางการพิจารณา หรือพิพากษาของศาล ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่หนึ่งปี ไม่เกินเจ็ดปี หรือปรับไม่เกินสองพันบาท ถึงหนึ่งหมื่นสี่พันบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ"

1.3.3 ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์

การละเมิด

การละเมิดกฎหมายแพ่งและพาณิชย์มาตรา 423 ได้บัญญัติถึงการควบคุม ในลักษณะเดียวกับความผิดฐานหมิ่นประมาท ซึ่งเป็นการละเมิดต่อบุคคล และยังเป็นความผิดทางแพ่งอีกด้วย

มาตรา 423 บัญญัติว่า

ผู้ใดกล่าวหรือไขข่าวแพร่หลาย ถึงข้อความอันฝ่าฝืนต่อความจริงเป็นที่เสียหายแก่ชื่อเสียงเกียรติคุณของบุคคลอื่นก็ดี หรือเป็นที่เสียหายแก่ทางทำมาหากินได้ หรือทางเจริญของเขาโดยประการอื่นก็ดี ท่านว่าผู้นั้นจะต้องใช้ค่าสินไหมทดแทนให้แก่เขาเพื่อความเสียหายอย่างใด ๆ อันเกิดแก่การนั้น ทั้งเพื่อตนมิได้รู้ว่าข้อความนั้นไม่จริง แต่หากควรจะรู้ได้

1.3.4 พระราชบัญญัติวิธีพิจารณาคดีเด็กและเยาวชน พ.ศ. 2494

มาตรา 57 บัญญัติว่า

ห้ามมิให้ผู้ใดถ่ายรูปและห้ามมิให้หนังสือพิมพ์หรือนิตยสารลงรูปของเด็กหรือเยาวชน ซึ่งต้องหาว่ากระทำการอันกฎหมายบัญญัติเป็นความผิดหรือลงข้อความ

ซึ่งปรากฏในการสอบสวนของพนักงานสอบสวนหรือไม่ การพิจารณาคดีของศาลซึ่งอาจจะทำให้บุคคลอื่นรู้จักตัวชื่อตัว ชื่อสกุลของเด็กหรือเยาวชนนั้น หรือลงข้อความแสดงถึงสถานที่อยู่หรือโรงเรียนของเด็กหรือเยาวชน

ในการเสนอภาพและคำบรรยายข่าวเกี่ยวกับความรุนแรงที่เกิดขึ้นกับเด็กไม่ว่าเด็กจะเป็นผู้กระทำความผิด หรือตกเป็นเหยื่อของผู้กระทำความผิด สื่อมวลชนวิทยุโทรทัศน์ต้องปฏิบัติตามพระราชบัญญัตินี้ เพราะในบางกรณีการเสนอข่าวก็อาจจะเป็นการซ้ำเติมเด็ก หรือเป็นการประจานพวกเขาโดยปราศจากการเจตนาที่ดี

จากการวิเคราะห์ข้อมูลทางเอกสารสามารถสรุปได้ว่า การควบคุมของรัฐไม่ว่าจะเป็นการควบคุมโดยระเบียบ ข้อบังคับ และคำสั่งจากคณะกรรมการบริหารวิทยุกระจายเสียงและวิทยุโทรทัศน์, การควบคุมโดยกฎหมายที่ออกมาบังคับใช้กับสื่อโทรทัศน์โดยตรง หรือการควบคุมโดยกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้อง ต่างก็ได้มีการควบคุมการนำเสนอความรุนแรงในข่าวโทรทัศน์ทั้งทางตรงและทางอ้อม ซึ่งความรุนแรงที่รัฐควบคุม คือ ความรุนแรงจากภาพ, ความรุนแรงจากคำพูด และผลกระทบจากการเสนอความรุนแรงต่าง ๆ

นอกจากกลไกการควบคุมของรัฐแล้ว ยังมีกลไกหนึ่งที่สังคมอาจจะนำมาใช้เพื่อการสนับสนุน หรือกระตุ้นเตือนสื่อมวลชนให้ปฏิบัติหน้าที่อย่างมีความรับผิดชอบ กลไกนี้ได้แก่ การควบคุมโดยสาธารณะ

การควบคุมโดยสาธารณะ

การควบคุมโดยสาธารณะเป็นการควบคุมโดยสาธารณะชน หรือองค์กรสมาคมที่สาธารณชนตั้งขึ้นมา ซึ่งจากการรวบรวมข้อมูลโดยการสัมภาษณ์บรรณาธิการข่าว และการรวบรวมข้อมูลทางเอกสารเกี่ยวกับการควบคุมโดยสาธารณะที่มีต่อการ

นำเสนอความรุนแรงในรายการข่าวโทรทัศน์สามารถแบ่งลักษณะการควบคุมโดย
 สาธารณะที่มีต่อการนำเสนอความรุนแรงในข่าวโทรทัศน์ได้ 3 ประเภทด้วยกัน คือ
 1) การแสดงความคิดเห็นของผู้ชมที่มีมาถึงฝ่ายข่าวโดยตรง 2) บทความ บทวิจารณ์
 ในสื่อสิ่งพิมพ์ 3) การสัมภาษณ์หรืออภิปรายทางวิชาการ ซึ่งในแต่ละประเภทมี
 รายละเอียดดังต่อไปนี้

2.1 การแสดงความคิดเห็นของผู้ชมที่มีมาถึงฝ่ายข่าวโดยตรง

ในการศึกษาการแสดงความคิดเห็นของผู้ชมที่มีไปถึงฝ่ายข่าวของ
 สถานีโทรทัศน์โดยตรงนั้น ผู้วิจัยได้วิเคราะห์จากคำให้สัมภาษณ์ของผู้กรองสาร
 ทั้ง 5 สถานี ซึ่งสามารถสรุปความคิดเห็นของผู้ชมที่แต่ละสถานีได้รับ ดังนี้

2.1.1 สถานีโทรทัศน์ไทยทีวีสีช่อง 3

จากการสัมภาษณ์บรรณาธิการข่าวอาชญากรรมของสถานี
 โทรทัศน์ช่อง 3 (สนมพร ฉิมเฉลิม, สัมภาษณ์ 19 พฤษภาคม 2533) เกี่ยวกับ
 ปฏิกิริยาตอบกลับของผู้ชมที่มีมาถึงฝ่ายข่าวโดยตรง พบว่าส่วนใหญ่ผู้ชมจะแสดง
 ความคิดเห็นมายังฝ่ายข่าวโดยการโทรศัพท์ และเขียนจดหมายซึ่งความคิดเห็น
 ที่ทางสถานีได้รับจะมีทั้งความคิดเห็นในด้านบวกและลบ คือ "มีทั้งติและชม
 การชมส่วนมากจะเป็นข่าวเจาะคนจะชมว่านำเสนอสิ่งที่แปลก ๆ ดี เสนอสิ่งที่
 ไม่รู้ให้รู้"

ส่วนการต่อว่าของผู้ชมที่ทางสถานีได้รับนั้นส่วนใหญ่จะเป็นในเรื่อง
 ความลำเอียงในการเสนอข่าวซึ่งรองหัวหน้าบรรณาธิการข่าวช่อง 3 ได้กล่าว
 ถึงเรื่องนี้ว่า

ช่อง 3 เป็นคู่สัญญากับ อสมท. บางทีทางช่อง 9 อสมท. มีข่าวอะไรก็จะ
 ส่งมาออก บางครั้งจึงเห็นว่าทางสถานีเสนอข่าวรัฐมนตรีคนใดคนหนึ่งมาก
 เกินไปก็มีคนโทรศัพท์มาต่อว่า ว่าทำไมถึงทำข่าวแบบนี้ มีช่วงหนึ่งได้รับการ

ต่อว่าเรื่องนี้อย่างมาก คือคนดูไม่เข้าใจว่าเราต้องทำตามนโยบายหรือคำสั่ง (สมชาย แสงวงการ, สัมภาษณ์ 19 พฤษภาคม 2533)

สำหรับการแสดงความคิดเห็นของผู้ชมเกี่ยวกับการนำเสนอความรุนแรง ในรายการข่าวโทรทัศน์ก็เป็นอีกความคิดเห็นหนึ่งที่ทางสถานีเคยได้รับการต่อว่าจากผู้ชมแต่ไม่บ่อยครั้งนักดังที่รองหัวหน้าบรรณาธิการข่าวช่อง 3 กล่าวว่า "Feedback (ปฏิกริยาตอบกลับ) เรื่องความรุนแรงจากผู้ชมก็มีบ้างส่วนใหญ่นาน ๆ ครั้งเพราะภาพรุนแรงต่าง ๆ ทางสถานีระมัดระวังการนำเสนออยู่แล้ว" (สมชาย แสงวงการ, อ้างแล้ว) ภาพส่วนใหญ่ที่เคยได้รับการต่อว่าเรื่องความรุนแรง คือ "ถ้าออกภาพ นำเกลียดหรือหวาดเสียวออกไปก็จะมีคนโทรศัพท์มาต่อว่าทันที" (สนมพร จิมเฉลิม, อ้างแล้ว)

2.1.2 สถานีโทรทัศน์กองทัพบกช่อง 5

จากการสัมภาษณ์บรรณาธิการข่าวช่อง 5 (กัลยา พานิชดี, สัมภาษณ์ 25 พฤษภาคม 2533) เกี่ยวกับปฏิกริยาตอบกลับของผู้ชมที่มีมาถึงฝ่ายข่าว พบว่าความคิดเห็นของผู้ชมที่ทางสถานีได้รับส่วนใหญ่เป็นเรื่องความเป็นกลางในการเสนอข่าว ส่วนความคิดเห็นเกี่ยวกับการนำเสนอความรุนแรงในข่าวนั้นส่วนมากจะถูกวิจารณ์จากสื่อมวลชนด้วยกัน ซึ่งคุณกัลยา พานิชดี ได้อธิบายในเรื่องนี้ว่า

มีประชาชนโทรศัพท์มาทางสถานีเหมือนกัน บางข่าวก็ได้รับคำชมว่าเจาะข่าวได้ลึก การตีกีฬาก็มีส่วนมากจะเป็นการท้วงติงเรื่องเสนอข้อผิดพลาด ข้อผิดพลาด หรือไม่ก็โทรมาติว่าทำไมเลือกสัมภาษณ์ด้านเดียว ไม่มีความยุติธรรมในการเสนอข่าว คือ ในกรณีความขัดแย้งเราอาจสัมภาษณ์รัฐบาล อาจสัมภาษณ์ประชาชนแต่เพิกเฉยบางทีเราก็ไม่รู้ เลือกไม่ถูกอาจสัมภาษณ์แต่กลุ่มที่เห็นด้วยกลุ่มเดียว ไม่ได้สัมภาษณ์คนที่ไม่เห็นด้วยก็จะมีโทรศัพท์มาต่อว่าทันที

แต่ในเรื่องความรุนแรงไม่ค่อยโดนว่าจากประชาชน มีแต่หนังสือพิมพ์ที่
วิจารณ์ว่าโทรทัศน์เสนอข่าวที่อุจาดหวาดเสียวมากขึ้น แต่เขาไม่ได้ระบุว่า
ช่องไหนซึ่งบางส่วนเราก็รับฟังจะได้ระมัดระวังตัวมากขึ้น

2.1.3 สถานีโทรทัศน์สีกองทัพบกช่อง 7

จากการสัมภาษณ์บรรณาธิการข่าวช่อง 7 (สุทธิ จงเจียมจิตต์,
สัมภาษณ์ 20 พฤษภาคม 2533) ในเรื่องความคิดเห็นของผู้ชมที่มีต่อการเสนอ
ข่าวของทางสถานี พบว่าได้มีผู้ชมแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการเสนอข่าวมา
ถึงสถานีเป็นจำนวนมาก ทั้งทางโทรศัพท์และจดหมายซึ่งความคิดเห็นที่ได้รับมีใน
ลักษณะต่าง ๆ ดังต่อไปนี้

ช่อง 7 สื่อบุคคลนิยมดูกันมาก จึงหลีกเลี่ยงไม่ได้ที่ต้องมีติบ้างชมบ้าง ในการ
ชมส่วนมากชมว่าเสนอข่าวได้ทันต่อเหตุการณ์ แต่นาน ๆ ทีก็มีมาต่อว่า ว่า
ทำไมปล่อยเสียงคนนั้นนิดเดียวอยากฟังมากกว่านี้ ส่วนมากเป็นเพราะอยาก
รู้ข้อมูลเพิ่มเติม (สุทธิ จงเจียมจิตต์, อ่างแล้ว)

สำหรับความคิดเห็นของผู้ชมเกี่ยวกับการเสนอความรุนแรงในข่าว
โทรทัศน์ ทางสถานีโทรทัศน์ช่อง 7 ได้รับการแสดงความคิดเห็นทั้งที่เห็นด้วย
และไม่เห็นด้วยในการเสนอข่าวลักษณะดังกล่าว คือ

ความคิดเห็นเกี่ยวกับความรุนแรงก็มีมาเหมือนกัน ส่วนใหญ่พบว่าถ้าออก
ภาพละเอียดมากเช่นภาพศพก็จะมีคนโทรศัพท์เข้ามาถาม โทรมาต่อว่า ว่า
ภาพเหล่านี้ไม่สมควรนำออกอากาศ เราก็ยอมรับว่าเป็นความคิดข้อเสนอ
แนะที่รับฟัง (สุทธิ จงเจียมจิตต์, อ่างแล้ว)

แต่ในบางครั้งก็มีประชาชนบางคนกลับมีความคิดเห็นในทางตรงกันข้าม คือ มีการเรียกร้องให้เสนองาพรุนแรง ดังที่บรรณาธิการข่าวช่อง 7 อีกท่านหนึ่ง กล่าวว่

เรื่องความรุนแรงก็มีเหมือนกันที่คนต้องการอยากเห็นภาพที่มันสะใจ อย่างกรณีพายุถล่มแท่นขุดน้ำมันยูโนแคลที่ชุมพรซึ่งออกอากาศไป คนเขาต้องการอยากเห็นว่ามันรุนแรงขนาดไหน คนก็เรียกร้องอยากจะดูมากขึ้น ให้ฉายออกอากาศเป็นครั้งที่ 3 ครั้งที่ 4 (ประกาศิต คำพิมพ์, สัมภาษณ์ 20 พฤษภาคม 2533)

2.1.4 สถานีโทรทัศน์ช่อง 9 อสมท.

จากการสัมภาษณ์บรรณาธิการข่าวช่อง 9 อสมท. (ศุภิชัย บุนนาค, สัมภาษณ์ 28 พฤษภาคม 2533) เกี่ยวกับปฏิกิริยาตอบกลับของผู้ชมที่มีต่อรายการข่าวช่องทางสถานี พบว่าปัจจุบันผู้ชมได้เข้ามามีส่วนควบคุมการเสนอข่าวโทรทัศน์เพิ่มมากขึ้น ดังที่คุณศุภิชัย บุนนาค ได้กล่าวไว้ว่า

เดี๋ยวนี้คนไทยรักษาสติการรับรู้ข่าวสารกันมากขึ้นวัดได้จากโทรศัพท์ที่เข้ามาต่อว่า ถ้าออกข่าวอะไรที่ไม่เป็นธรรมออกไปก็จะมีโทรศัพท์มาต่อว่าต่อขานตลอดเวลาโทรศัพท์มาจนรับกันไม่ไหว และบางคนก็โทรมาบอกว่าถ้าทำอย่างนี้ต่อไปไม่ดูอีกนะ เราจึงต้องระมัดระวังเพราะกลุ่มผู้ชมเป็นกลุ่มเป้าหมายของเรา ถ้าเผื่อว่าเราทำไม่ถูกใจ คนดูเขาก็จะไปดูช่องอื่นแทน

สิทธิในการรับรู้ของประชาชน (People's Right to Know) ที่บรรณาธิการข่าวช่อง 9 อสมท. ได้กล่าวถึงนั้นเป็นสิทธิประการหนึ่งในสิทธิมนุษยชนขั้นมูลฐาน ซึ่งระบุไว้ว่าประชาชนพึงมีสิทธิโดยชอบธรรมที่จะรับทราบข่าวสารต่างๆ อย่างถูกต้อง ครบคลุม และทั่วถึงทุกเรื่อง

จากการรักษาสีทึบของประชาชนดังกล่าว มีผลทำให้ฝ่ายข่าวของสถานีโทรทัศน์ช่อง 9 อสมท. ได้รับความคิดเห็นต่าง ๆ มากมายเกี่ยวกับการเสนอข่าวของทางสถานี และความคิดเห็นที่ได้รับจะมีทั้งที่เป็นการชมและการติ ซึ่งการชมส่วนใหญ่จะเป็นในเรื่องการทำหน้าที่เป็นผู้ปกป้องผลประโยชน์ให้แก่ประชาชน ดังที่บรรณาธิการข่าวช่อง 9 อสมท. อีกท่านหนึ่งกล่าวว่า

การแสดงความคิดเห็นมีเยอะทั้งติและชม ในการชมส่วนใหญ่ที่ได้รับคือชมว่าดีเป็นปากเสียงแทนคนดู เช่น เราเสนอข่าวปลากะตักซึ่งมีเรือมาเล เขียวมาจับเอาไปก็ได้รับคำชมเชยจากสมาคมประมง และชาวบ้านจังหวัดชุมพรว่าเป็นปากเสียงให้พวกเขา ในบางครั้งก็ได้คำแนะนำจากผู้ชมว่าข่าวนี้ดีช่วยไปทำข่าวให้หน่อย (อัชฌา สุวรรณปากแพรง, สัมภาษณ์ 28 พฤษภาคม 2533)

สำหรับการต่อว่าจากผู้ชมที่ฝ่ายข่าวได้รับ ส่วนมากจะเป็นในเรื่องความเป็นกลางในการเสนอข่าว คือ "ข่าวที่เสนอถ้าไม่เป็นธรรมเมื่อไหร่ หรือข่าวรัฐมนตรีทำนไถออกไปมากก็จะมีโทรศัพท์มาต่อว่า" (ศุภนิชัย บุนนาค, อ้างแล้ว)

นอกจากเรื่องความเป็นกลางแล้ว ความรุนแรงในการเสนอข่าวก็เป็นประเด็นหนึ่งที่เคยถูกผู้ชมวิจารณ์ถึงซึ่งคุณเกียรติชัย จิราวัฒน์วัฒนา บรรณาธิการข่าวช่อง 9 (สัมภาษณ์ 28 พฤษภาคม 2533) กล่าวถึงเรื่องนี้ว่า

Feedback (ปฎิกริยาตอบกลับ) เรื่องความรุนแรงก็มีบ้างแต่ไม่มากนัก ซึ่งปฎิกริยาตอบกลับในเรื่องความรุนแรงเร็วพอสมควร จะมีการโทรศัพท์ต่อว่าทันทีหากเสนอไป มีการต่อว่าว่า ออกไปได้อย่างไรกำลังกินข้าวอยู่ดูไม่ได้เลย หรือบางคนก็สะท้อนให้เราเห็นว่า เป็นภาพที่ไม่สมควรอย่างไร

สถานีโทรทัศน์ช่อง 11

จากการสัมภาษณ์บรรณาธิการข่าวช่อง 11 (ศุภพร สาครบุตร, สัมภาษณ์ 24 พฤษภาคม 2533) เกี่ยวกับปฏิกิริยาตอบกลับของผู้ชม พบว่าความคิดเห็นส่วนใหญ่ที่ทางสถานีได้รับจะเป็นการถูกติมากกว่าคำชม คือ

ระยะแรกตั้งแต่ตั้งสถานีใหม่ ๆ บอกได้เลยว่ามีการตอบกลับจากผู้ชมน้อยมาก แต่มาในระยะ 2 ปีให้หลังมีมาก, Feedback จากผู้ชมมีหลายอย่าง โดยมากจะเป็นการติเพราะการชมดูจะเป็นเรื่องธรรมดา ข่าวบางข่าวที่ไม่มีปัญหาอะไรก็จะได้รับคำชมเชยบ้างจากไปรษณียบัตรที่เข้ามา แต่ถ้ามีปัญหาด้านการเสนอข่าวอย่างชื่อหรือตำแหน่งผิดจะโทรศัพท์เข้ามาทันทีเลย แล้วถ้าเป็นข่าวที่เป็นเหตุการณ์ความเคลื่อนไหวของรัฐบาลก็จะได้รับโทรศัพท์ว่าไม่ให้ความยุติธรรม ทำไมเสนอแต่รัฐบาล ทำไมไม่เปิดโอกาสให้อีกด้านหนึ่งบ้าง (ศุภพร สาครบุตร, อ้างแล้ว)

ในบรรดาความคิดเห็นต่าง ๆ ที่ทางสถานีได้รับจากผู้ชม ความรุนแรงก็เป็นอีกประเด็นหนึ่งที่ได้รับการวิจารณ์ถึง แต่การวิจารณ์ในเรื่องนี้มีไม่บ่อยมากนัก ทั้งนี้เพราะว่า

Feedback เรื่องความรุนแรงมีน้อย เพราะว่าเราไม่ได้เสนอรายละเอียดเสียหายมากมาย ภาพที่ออกไปเราไม่ได้ละเอียด เราคำนึงถึงว่าในช่วงของข่าวคนที่ดูอยู่มีอยู่ในหลาย ๆ ลักษณะ บางคนกินข้าว บางคนพูดคุย บางคนกำลังอยู่ในเวลาพักผ่อนอารมณ์ดี แต่ภาพที่ออกมาเป็นภาพน่าเกลียดชวนสะอิดสะเอียนก็ไม่สมควร แต่ก็มีผู้ชมต่อว่าว่า เรื่องเหล่านี้ไม่น่าออกเพราะมีเป็นประจำอยู่แล้ว เช่น การฆ่าฟันกัน ข่าวอุบัติเหตุ (พิเชษฐ ปัญญาบุตร, สัมภาษณ์ 24 พ.ค.33)

จากการสัมภาษณ์สรุปได้ว่า ความคิดเห็นของผู้ชมที่มีต่อการเสนอข่าวโทรทัศน์มีทั้งที่เป็นข้อมูลสะท้อนกลับเชิงบวก(Positive feedback) และข้อมูลสะท้อนกลับเชิงลบ(Negative feedback) ซึ่งข้อมูลสะท้อนกลับเชิงบวกส่วนใหญ่จะเป็นในเรื่องเกี่ยวกับข่าวที่นำมาเสนอว่าเป็นข่าวที่มี "คุณค่าข่าว"(news values) เช่น การเสนอข่าวอย่างรวดเร็วทันต่อเหตุการณ์(Timeliness), การเสนอข่าวที่มีความสำคัญและมีผลสะท้อนของข่าว(Significant and Consequence) เป็นต้น สำหรับข้อมูลสะท้อนกลับเชิงลบนั้น เป็นที่น่าสังเกตว่าเกือบทุกสถานีจะถูกผู้ชมต่อว่าอย่างมากในเรื่องความไม่เป็นกลางในการเสนอข่าว ซึ่งจริง ๆ แล้วความเป็นกลางหรือความยุติธรรม(Impartiality)ในการเสนอข่าวนี้อาจเป็นหลักสำคัญของการผลิตรายการข่าวโทรทัศน์ที่นักข่าวพึงตระหนักถึง ดังที่มิเชล สตีเฟนส์ (Mitchel Stephens (1980: 139) ได้กล่าวถึงหลักในการเสนอข่าวว่า ข่าวทุกข่าวในการรายงานข่าวจะต้องเสนอข่าวทั้ง 2 ด้าน (Two-Sided Presentation) หรือทุกด้าน โดยเฉพาะเรื่องที่เป็นปัญหาขัดแย้งกัน เพราะข่าวที่มีคุณค่านั้นย่อมแสดงถึงความยุติธรรมในเนื้อหาของข่าว โดยให้โอกาสและเวลาแก่บุคคลคู่กรณีเท่าเทียม (Equal Time-Equal Chance) นอกจากปัญหาเรื่องความเป็นกลางในการเสนอข่าวแล้ว ความรุนแรงก็เป็นอีกปัญหาหนึ่งที่มีผู้ชมได้มีการวิพากษ์วิจารณ์ถึงแต่มีไม่มากนัก ซึ่งมีทั้งความคิดเห็นที่เห็นด้วยและไม่เห็นด้วยกับการนำเสนอความรุนแรงในรายการข่าวโทรทัศน์ แต่ความคิดเห็นส่วนมากจะเป็นความคิดเห็นที่ไม่เห็นด้วยกับการนำเสนอภาพรุนแรงต่าง ๆ ในรายการข่าวโทรทัศน์โดยเฉพาะการนำเสนอภาพที่น่ากลัวหรือภาพอุจาดต่าง ๆ

2.2 การแสดงความคิดเห็นในรูปของบทความ หรือบทวิจารณ์

นอกจากการแสดงความคิดเห็นของผู้ชมกลับไปยังผู้ผลิตข่าวโดยตรงแล้ว การควบคุมโดยสาธารณะอาจกระทำได้โดยการแสดงความคิดเห็นผ่านทางสื่อมวลชนประเภทอื่น ๆ เช่น หนังสือพิมพ์ นิตยสาร หรือวารสาร ในรูปของบทความหรือบทวิเคราะห์ต่าง ๆ ซึ่งจากการรวบรวมข้อมูลทางด้านเอกสาร

เกี่ยวกับการแสดงความคิดเห็นเรื่องความรุนแรงในข่าวโทรทัศน์ พบว่าได้มีนักวิชาการและนักวิจารณ์ต่าง ๆ ได้แสดงทัศนะเกี่ยวกับการนำเสนอความรุนแรงในข่าวโทรทัศน์ไว้ที่น่าสนใจดังต่อไปนี้

การนำเสนอข่าวโทรทัศน์ในปัจจุบันถูกวิจารณ์ว่ามีการเสนอความรุนแรงในข่าวเพิ่มมากขึ้นกว่าแต่ก่อน โดยถูกมองว่าเกิดจากปัจจัยการแข่งขันทางธุรกิจ ดังบทความที่ว่า

ข่าวจากสถานีโทรทัศน์ทุกช่องทุกวันนี้พัฒนาคุณภาพขึ้นมาเยอะ และมีการแข่งขันกันรุนแรงจนก่อให้เกิดการนำเสนอภาพและข่าวให้มีความรู้สึกรุนแรง เพื่อแย่งตลาดคนดูขึ้น การเสนอภาพของผู้ประสบอุบัติเหตุชนขาเหล็กเหลว หัวและเลือดและมันสมองปนกันเยิ้ม หรือศพลอยน้ำขึ้นอืด ซึ่งขณะนั้นปล่อยให้ ออกกันมาทางจอทีวี ... ภาพของภรรยาผู้ตายตกอยู่ในอาการพึมพาย ตีโพยตีพายไร้สติเพราะอยู่ในอาการช็อคครองสติไม่ได้ ... ควรหรือไม่ ที่ปรากฏบนจอทีวี (นายเหลือกิน เหลือใช้ "คอลัมน์หมายเหตุข่าว" หนังสือพิมพ์ สยามรัฐ 10 กรกฎาคม 2533 หน้า 16)

อย่างภาพคนตายในกระดาษหนังสือพิมพ์ที่ตีพิมพ์เป็นภาพขาวดำ ยังสั่งให้ทำลายเส้นไม่ให้ดูน่าเกลียดน่ากลัว แต่โทรทัศน์ทุกวันนี้ดูอย่างสุดท้าย เรื่องฆ่ากัน 4 ศพ พ่อ แม่ ลูกร้านสุกี้ ทีวีถ่ายภาพใกล้ของศพที่ถูกเชือดคอออกมา ให้ดูถึงบ้านหน้าตาเฉย อะไรจะเลวเถิดถึงขนาดนั้น (พญาไม้ หนังสือพิมพ์ ข่าวสด 31 มกราคม 2533)

ในบรรดาข่าวประเภทต่าง ๆ ที่นำเสนอในรายการข่าวโทรทัศน์ ข่าวอาชญากรรมได้ถูกวิจารณ์ว่ามีการนำเสนอความรุนแรงมากกว่าข่าวประเภทอื่น ๆ ดังตัวอย่างเช่นการนำเสนอภาพในลักษณะ ดังต่อไปนี้

ข่าวอาชญากรรมที่ออกมาทุกวันนี้ มันมีความโหดเหี้ยมเหลือเกินอย่างกับสมัยเสือใบ เสือด่า เมื่อก่อน ในแง่ของความอุจาดตาของข่าวอาชญากรรม เช่น ศพถูกเจียน ตัดคอ สับด้วยปิ้งตอ หรือว่าศพลอยอืด หรือพบศพที่สวน จตุจักร ตัดเหลือโคนขา ไม่ต้องให้เห็นชัดเจนก็ได้ ทำยังงั้นให้ภาพมัน พร่ามัว หรือว่าตัดทิ้งไปซะเยอะ ๆ เวลาเห็นดูข่าวเค้กกินข่าวจะได้สบายใจ (สมเกียรติ อ่อนวิมล อ้างในอินไซด์ทีวี 10-16 กุมภาพันธ์ 2533 หน้า 18)

ข่าวฆาตกรรม ได้มีการนำเสนอภาพผู้ตายด้วยมุมมองต่าง ๆ ทั้งถ่ายใกล้ และถ่ายไกล ตลอดจนการตัดภาพเวียนมาที่ร่างกายของผู้ตายหลายครั้ง หลายหน โดยปกติภาพทำนองนี้เป็นภาพที่อุจาดสยดสยองเป็นภาพของความรุนแรงที่โทรทัศน์ควรหลีกเลี่ยง ไม่ควรนำเสนอโดยโจ่งแจ้ง ...

อย่าทำให้ข่าวกลายเป็นแหล่งเสนอภาพของความเหี้ยมโหด ความคดโกง และความไม่ดีไม่งามของมนุษย์แต่เพียงอย่างเดียว และอย่าคิดเพียงแต่ว่า เราได้ภาพมาแล้วต้องเอาออกมาเสนอต่อผู้ชมให้ได้ การนำเสนออย่างมืออาชีพที่รายงานเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นอย่างกระชับรัดกุม และมีจริยธรรมดี เป็นเรื่องสำคัญ (ระวีวรรณ ประกอบผล "คอลัมน์ห้าแยกบันเทิง" หนังสือพิมพ์ ไทยรัฐ 10 สิงหาคม 2532 หน้า 21)

จากบทความดังกล่าวนี้จะเห็นได้ว่าผู้เขียนบทความดังกล่าวได้มีการเสนอแนะเกี่ยวกับการรายงานข่าวของสื่อมวลชนว่า สื่อมวลชนควรระมัดระวังการนำเสนอภาพคนตาย โดยไม่ควรเสนอภาพที่อุจาดตา ซึ่งข้อแนะนำดังกล่าวนี้มีความสอดคล้องกับหลักการนำเสนอข่าวโทรทัศน์ (David Keith Cohler 1985:289) ที่ว่า การนำเสนอภาพคนตายในข่าวอาชญากรรม ผู้สื่อข่าวควรระมัดระวังมุมมองที่นำเสนอ ไม่ควรนำเสนอภาพใบหน้าศพ หรือสภาพร่างกายที่ถูกทำร้ายของผู้ตาย และข้อเสนอนี้ดังกล่าวยังมีความสอดคล้องกับข้อ 14 แห่ง

ระเบียบการตรวจพิจารณาภาพยนตร์ทางวิทยุโทรทัศน์ พ.ศ. 2521 ที่ว่า รายการที่น่าเสนอจะต้องไม่เป็นการแสดงออกถึงความทารุณโหดร้าย ขาดมนุษยธรรม ป่าเถื่อน หรืออุจาดแก่ผู้ชม

การแสดงความคิดเห็นของผู้ชมนอกจากจะเป็นห่วงในเรื่องความไม่รับผิดชอบของผู้สื่อข่าวโทรทัศน์ดังกล่าวมาแล้วแล้วยังได้มีการแสดงความเป็นห่วงถึงผลกระทบที่จะเกิดขึ้นจากการเสนอความรุนแรงในข่าวโทรทัศน์ อันจะเกิดขึ้นต่อผู้ชมตลอดจนสังคมของเราในลักษณะต่าง ๆ ดังนี้

ในระยะหนึ่งการเสนอข่าวอุบัติเหตุ และฆาตกรรม มีการใช้เทคนิคด้านภาพที่เป็นเส้น ๆ หรือภาพเบลอ ๆ เมื่อมีการตายที่น่ากลัวโหดเหี้ยม แต่ต่อมาในระยะหลังทั้งโทรทัศน์และหนังสือพิมพ์ต่างก็ไม่มีใครอยากจะปิดป้องภาพอุจาดตากันอีกต่อไป สังคมบ้านเรานับวันจะรุนแรงยิ่งขึ้นสื่อสารมวลชนก็ได้ถ่ายทอดสิ่งเหล่านี้ออกมาเพื่อเป็นการเตือนให้ผู้คนได้สำนึก แต่บางครั้งการเสนอภาพที่ชัดเจนเกินไปกระทั่งแทบจะนับหยดเลือดได้ อาจส่งผลกระทบต่อสังคมในอีกด้านหนึ่งที่ตรงข้ามกับเจตนาตักเตือนผู้คนหรือไม่ (ทิวา สารระจุกะ หนังสือพิมพ์สยามรัฐ 6 สิงหาคม 2532 หน้า 12)

การเสนอภาพข่าวอาชญากรรม ทุกสถานีชอบแข่งกันเอามาให้ผู้ชมดูในรายการข่าวซึ่งเรียกว่าเป็นรายการไพรม์ ไทม์ ที่มีคนดูมากที่สุดทั้งเด็กและผู้ใหญ่

ภาพคนตายที่น่าสยดสยอง หัวขาด ขาขาด เลือดนองแผ่นดิน ศพชิ้นอืด อะไรต่อมิอะไรที่แข่งกันทุกวันนี้ น่าจะได้พิจารณาหารางวัลให้เสียบ้างว่าสถานีใดทำความหวาดกลัวบรรบวณจิตใจ และศีลธรรมอันดีงามของประชาชนมากกว่ากัน (เสริมศรี เอกชัย อ่างใน อินไซด์ทีวี ฉบับวันที่ 10-16 กุมภาพันธ์ 2533 หน้า 18)

สืบเนื่องจากการตระหนักถึงอิทธิพลของสื่อมวลชนโดยเฉพาะสื่อโทรทัศน์ ทำให้ผู้ชมได้ให้ความสนใจเกี่ยวกับผลกระทบในทางลบที่อาจจะเกิดขึ้นกับผู้ชมที่เป็นเด็กและเยาวชนจากการนำเสนอความรุนแรงในข่าวโทรทัศน์ ตัวอย่างเช่น

อิทธิพลของสื่อมวลชนเป็นตัวสำคัญในการสร้างให้เกิดการเอาอย่างกันที่ผิด ๆ โดยการรายงานข่าวของการฆ่าตัวตายเป็นไปในสิ่งที่น่าพิสมัย สิ่งเกิดเมื่อมีการฆ่าตัวตายเกิดขึ้นมีภาพยนตร์ที่เกี่ยวกับนางเอก พระเอกที่ฆ่าตัวตายออกมาฉาย สถิติของการฆ่าตัวตายในช่วงนั้นจะสูงขึ้นอย่างเห็นได้ชัด ดังนั้นสื่อมวลชนพึงระมัดระวังอย่างยิ่งในการเสนอภาพ หรือข่าวของการฆ่าตัวตาย ไม่เขียนในลักษณะที่เป็นการบูชาชกย่องพฤติกรรมแบบนี้ ถ้าไม่จำเป็นก็ไม่ควรเสนอได้ยิ่งดี (นายแพทย์อุดมศิลป์ ศรีแสงนาม สยามรัฐสัปดาห์วิจารณ์ ฉบับวันอาทิตย์ที่ 16 กรกฎาคม 2532 หน้า 20)

รายงานโทรทัศน์ในปัจจุบันมีการเสนอภาพความรุนแรงมากกว่าในอดีต เมื่อ 20-30 ปีก่อนเราดูหนังโทรทัศน์กว่าจะมีสัก 1 คนตายก็ใช้เวลาานเดี่ยวนั้น 30 วินาทีแรกบางเรื่องจะฆ่ากัน 20-30 คน ข่าวสงครามก็เหมือนกันถึงแม้ว่าจะเป็นเรื่องจริงที่เกิดขึ้นแต่เด็กดูก็เดี๋ยวก็เห็นคนตายเต็มไปหมด ผลงานการศึกษาวิจัยหลายเรื่องให้ข้อมูลว่า เด็กใช้เวลาในการชมโทรทัศน์มากกว่าการศึกษาในห้องเรียน เด็กจึงได้ชมภาพรุนแรงเป็นประจำ ซึ่งจะทำให้เด็กซึมซับและแสดงพฤติกรรมก้าวร้าวรุนแรงยิ่งขึ้น โดยเลียนแบบสิ่งที่เห็นจากโทรทัศน์ (นายแพทย์โชติช่วง ชูตินธร อ่างในหนังสือพิมพ์มติชน 5 ธันวาคม 2530)

ปัญหาที่ผู้มีจิตใจผิดปกติก่อคดีฆาตกรรมอุกฉกรรจ์ เพราะฆาตกรมีปัญหาดังจิตเสื่อมโทรม คุณภาพจิตไม่ได้พัฒนาไปในทางที่ถูกที่ควรโดยเฉพาะเด็กแรกเกิด

ถึงวัย 6 ขวบ ซึ่งได้รับการกระทบกระเทือนจิตใจ จะจดจำ และส่งผลเสียแก่
เด็กเมื่อโตขึ้นอย่างมาก

สาเหตุที่ทำให้คนมีจิตใจเหี้ยมโหดมีหลายประการ เช่น ขาดความผูกพัน
ที่ได้กับบุคคลในครอบครัว ภาพและข่าวที่ปรากฏทางสื่อมวลชน ภาพยนตร์และ
ละครโทรทัศน์ เช่น ภาพยนตร์กำลังภายใน เด็กจะจดจำกำลังภายใน เด็ก
จะจดจำ และเลียนแบบอย่าง ... (นายแพทย์สุจินต์ ผลากรกุล หนังสือพิมพ์
สยามรัฐ 9 มิถุนายน 2532 หน้า 5)

ผลกระทบจากการนำเสนอความรุนแรงในรายการข่าวโทรทัศน์ที่กล่าว
มานั้นมิใช่เป็นความวิตกกังวลที่เกินความเป็นจริง เพราะว่า เมื่อไม่กี่ปีที่ผ่านมา
ได้เกิดเหตุการณ์ที่แสดงให้เห็นถึงอิทธิพลของรายการข่าวโทรทัศน์ที่มีต่อผู้ชมอย่าง
เห็นได้ชัด คือ

เมื่อไม่นานมานี้ก็ปรากฏเป็นข่าวว่ามีเด็กคนหนึ่งพยายามผูกคอตายตามที่
เห็นจากข่าวครอบครัวคนทรงที่ผู้คอตายที่บ้านและมีโทรทัศน์หลายช่องไป
ถ่ายทำมาแพร่ภาพให้เห็นอย่างชัดเจน โชคดีที่เด็กคนดังกล่าวไม่ตาย แต่
มีคนมาเห็นจึงช่วยได้ทันเสียก่อน (พรศักดิ์ เหล่ากิจไพศาล สื่อมวลชนปริทัศน์
กรกฎาคม-กันยายน 2531 หน้า 24)

เหตุการณ์โศกนาฏกรรมแชนคอตายหมู่ 6 ศพของครอบครัวนายสมชาย
นิลประพันธ์ เมื่อเช้าวันที่ 6 มีนาคมที่ผ่านมา นับเป็นเหตุการณ์ที่สะเทือน
ขวัญและเป็นที่น่าสนใจของประชาชนอย่างค่อนข้างกว้างขวาง ... จึงเป็น
เรื่องธรรมดาที่สื่อมวลชนต่าง ๆ โดยเฉพาะ "สื่อโทรทัศน์" ที่กำลังอยู่ใน
ภาวะการแข่งขันด้านการข่าวที่สูงยิ่ง จะต้องพยายามหาแง่มุมต่าง ๆ ของ
ข่าวมาเสนอกันอย่างละเอียดละออ ทั้งส่วนที่เป็นภาพ และเสียง แบบที่
เรียกว่าเหมือนอยู่ในเหตุการณ์จริง ...

และเหตุที่สื่อโทรทัศน์มีอิทธิพลต่อผู้รับสูงมาก ดังนั้นข่าวและภาพเกี่ยวกับเหตุการณ์โศกนาฏกรรมครั้งนี้จึงย่อมมีอิทธิพลต่อคนดูโดยเฉพาะเด็ก ๆ พฤติกรรมการลอกเลียนแบบของเด็กจากอิทธิพลของโทรทัศน์ยังไม่เกิดขึ้นรุนแรงในประเทศไทย จนกระทั่งเมื่อเหตุการณ์แชนคอตาย 6 ศพถูกแพร่ภาพออกไป จึงได้ก่อให้เกิดการลอกเลียนแบบถึง 2 ครั้ง 2 คราวด้วยกัน... (เชาวน์ ปัทมะ คอลัมส์ "คุณภาพสังคม" หนังสือพิมพ์ไทยรัฐ 16 เมษายน 2531 หน้า 5)

นอกจากผลกระทบของการนำเสนอความรุนแรงในรายการข่าวโทรทัศน์ อาจจะทำให้เกิดขึ้นกับผู้ชมแล้วยังอาจจะเกิดขึ้นกับบุคคลผู้ตกเป็นข่าวตลอดจนญาติพี่น้องของผู้ตกเป็นข่าวได้อีกด้วย ผลกระทบที่กล่าวถึงก็คือผลกระทบทางด้านจิตใจ กล่าวคือ

ลักษณะการทำข่าวโทรทัศน์ในบางครั้งก็เห็นใจคนดู เช่น ข่าวอาชญากรรมที่เห็นภาพไม่น่าดูนานเกินความจำเป็น การสัมภาษณ์ผู้สูญเสียที่กำลังเศร้าโศกระหว่างที่เขาร้องไห้แล้วเอาไมโครโฟนจ่อแบบนั้นนะเป็นการทรมานผู้ถูกสัมภาษณ์หรือเปล่า (ลักษณะ สตะเวทิน, หนังสือครบรอบช่อง 3 ปี 2532 หน้า 104).

กรณีหัวหน้าครอบครัวทั้งไทยและฝรั่งก่อคดีฆาตกรรมดังกล่าวข้างต้น ในเวลาแทบจะเรียกได้ว่าไล่เลยกันนั้น หวังว่าสาธุชนผู้อ่านหนังสือพิมพ์ก็ดี ได้ชมภาพและฟังเสียงบรรยายเรื่องทางเครื่องรับวิทยุโทรทัศน์อยู่ที่บ้านหรือที่ใด ๆ ก็ดี คงได้เห็นภาพคนตาย ภาพพ่อฆ่าลูกนอนตายเห็นภาพกองเลือดแดงฉาน เห็นรายละเอียดของฆาตกรรม

ผู้เขียนตอบปัญหาในใจไม่ได้ว่าน่าภาพรายละเอียดของฆาตกรรมเช่นนี้ มาเผยแพร่ทำไม มีวัตถุประสงค์เพื่ออะไร และด้วยกุศลเจตนาอันใด เพราะ มองอย่างไรด้วยวิจ্ঞาญาณระดับใด ก็ไม่เห็นประโยชน์อันเป็นคุณค่าของ เมตตาศรรม ไม่เห็นการระ ไม่เห็นอภิธรรมซึ่งคนตายควรจะได้รับทั้งสิ้น ถ้าผู้เขียนเป็นเจ้าของยอมความหรือว่าอย่างหยาบ ๆ ว่าลูกข้างห้อง ผู้เขียน จะฟ้องร้องโรงศาลเรียกค่าเสียหายฐานนำศพของผู้ที่ผู้เขียนเคารพออกมา ประจานสาธารณชน และถ้าปู่ย่า ตายาย ของท่าน บิดามารดาของท่าน บุตร ภรรยาแห่งญาติที่รักของท่านประสบชะตากรรมอย่างนี้แล้ว มีผู้นำรายละเอียด ของฆาตกรรมมาตีแผ่ต่อสาธารณชนทั่วประเทศ ท่านจะรู้สึกอย่างไร (ตามเหตุ "คอลัมน์สังคมศาสนา" สยามรัฐสัปดาห์วิจารณ์ ฉบับวันอาทิตย์ที่ 16 กรกฎาคม 2532 หน้า 37)

จากบทความต่าง ๆ ที่กล่าวมาแสดงให้เห็นว่า ปัญหาเรื่องความรุนแรง ในรายการข่าวโทรทัศน์เป็นปัญหาที่บุคคลในวงการวิชาชีพต่าง ๆ ให้ความสนใจ และเป็นห่วงถึงผลกระทบที่จะเกิดขึ้นทั้งต่อผู้ชมและต่อสังคม โดยได้มีการเสนอแนะ บทบาทของสื่อมวลชนในการรายงานข่าว ว่าสื่อมวลชนควรมีความรับผิดชอบต่อข่าว ที่นำเสนอ โดยเฉพาะความรับผิดชอบต่อการนำเสนอความรุนแรงในรายการข่าว โทรทัศน์

3. การสัมมนาหรือการอภิปราย

การเคลื่อนไหวในการควบคุมสื่อมวลชนอีกลักษณะหนึ่งอาจปรากฏในรูป ของการรวมกลุ่มทั้งแบบถาวรและเฉพาะกิจ เช่น มูลนิธิ สมาคม ชมรมต่าง ๆ เป็นต้น ซึ่งกลุ่มต่าง ๆ เหล่านี้ อาจเข้ามามีส่วนควบคุมการจัดรายการวิทยุโทรทัศน์ โดยการอภิปราย หรือ จัดประชุมสัมมนาเพื่อให้นักจัดรายการวิทยุโทรทัศน์ได้ ปรับปรุงการนำเสนอรายการให้สอดคล้องเหมาะสมกับความต้องการของสังคม

ในบรรดารายการโทรทัศน์ต่าง ๆ รายการข่าวโทรทัศน์ก็เป็นรายการหนึ่งที่ได้รับความสนใจและได้รับการวิพากษ์วิจารณ์จากกลุ่มบุคคลต่าง ๆ ในสังคม ซึ่งประเด็นปัญหาเกี่ยวกับการนำเสนอรายการข่าวโทรทัศน์ที่ถูกหยิบยกมาเป็นประเด็นในการอภิปรายหรือสัมมนาที่ดังต่อไปนี้

จากการสัมมนาเรื่องปัญหาการป้องกัน และปราบปรามอาชญากรรม ที่จัดโดยคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติได้มีการอภิปรายถึงบทบาทของประชาชนและสื่อมวลชนในการแก้ไขปัญหาอาชญากรรม โดยพิจารณาว่า บทบาทของสื่อมวลชนในการรายงานข่าวไม่ว่าจะเป็น หนังสือพิมพ์ วิทยุ หรือโทรทัศน์ มีส่วนในการก่อให้เกิดอาชญากรรมได้ เช่น ส่งเสริมอาชญากรรม เป็นตัวอย่างก่อให้เกิดการเลียนแบบ เป็นต้น จากการสัมมนาครั้งนี้ได้มีข้อเสนอแนะต่อการรายงานข่าวของสื่อมวลชนว่า การเสนอข่าว สารคดี อย่าให้เป็นการชี้แนะหรือยั่วยุให้เกิดอาชญากรรม ขอให้สื่อมวลชนใช้วิจารณญาณในการเสนอข่าว บทความอาชญากรรม ตรงตามข้อเท็จจริง เพื่อผดุงไว้ซึ่งศีลธรรมอันดี และสื่อมวลชนควรจะมีมาตรการใช้ถ้อยคำหรือข้อความอันจะก่อให้เกิดการแบ่งแยกแตกความสามัคคีแก่คนในชาติ (รายงานการสัมมนาเรื่องปัญหาการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรม, 2524)

นอกจากการอภิปรายเกี่ยวกับบทบาทสื่อมวลชนที่มีต่อปัญหาอาชญากรรมแล้ว ยังมีการสัมมนาเรื่องข่าวและแนวทางการเสนอข่าวอย่างสร้างสรรค์ ซึ่งจัดโดยมูลนิธิเพื่อการพัฒนาเด็กร่วมกับมูลนิธิสื่อสร้างสรรค์ ในการสัมมนาประกอบไปด้วยนักวิชาการ และผู้ทรงคุณวุฒิด้านสื่อสารมวลชน หรือสาขาที่เกี่ยวข้องมาร่วมแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการเสนอข่าวของสื่อมวลชนในปัจจุบัน สำหรับประเด็นปัญหาของการเสนอข่าวที่ถูกหยิบยกมาอภิปราย คือ ลักษณะการเสนอข่าวที่ไม่สร้างสรรค์ของสื่อมวลชน ซึ่งมีดังต่อไปนี้

- การเสนอภาพความรุนแรงในข่าว เช่น เสนอข่าวอาชญากรรมทางเพศในลักษณะสยดสยอง เสนอข่าวและภาพที่ทารุณหวาดเสียว เป็นต้น โดยเฉพาะข่าวโทรทัศน์ในปัจจุบันมีการเสนอภาพเหล่านี้เพิ่มมากขึ้น

- การใช้ภาษาที่ไม่เหมาะสมในการรายงานข่าว เช่น การใช้ภาษาที่หวิอหว่า หรือค่อนข้างรุนแรง เป็นต้น

- การขาดความแม่นยำถูกต้องของข้อมูล

- การรายงานข่าวอย่างมีอคติทั้งโดยเจตนาและไม่เจตนา

- สัดส่วนของข่าวที่น่าเสนอไม่มีความสมดุลย์ เช่น มีการเสนอข่าวที่เป็นของราชการในสัดส่วนที่มากกว่าข่าวของประชาชนที่ทำประโยชน์เพื่อส่วนรวม เป็นต้น

ในการสัมมนาได้มีการแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับผลกระทบของการเสนอข่าวดังกล่าวว่าอาจจะสร้างผลกระทบในทางที่ไม่สร้างสรรค์แก่บุคคลในสังคมโดยเฉพาะเด็กและเยาวชนที่อาจจะเกิดความรู้สึกชินชากับภาพข่าวที่รุนแรงสยดสยอง และอาจเป็นการปลูกฝังค่านิยมที่ไม่พึงประสงค์นานาประการ ดังนั้นในการสัมมนาครั้งนี้ได้มีข้อเสนอแนะต่อการรายงานข่าวของสื่อมวลชนไว้ดังนี้

1. ควรปรับปรุงวิธีการเสนอข่าวให้มีคุณภาพมากขึ้น โดยยึดหลักการเสนอทางเลือกให้ผู้รับข่าวเพื่อสามารถใช้วิจารณญาณในการตัดสินใจได้อย่างเหมาะสม ปรับปรุงการใช้ภาษาที่เกินจริง ปรับปรุงแก้ไขการเสนอข่าวที่ทำให้เกิดผลเสีย เช่น การเลือกเสนอข่าวบางด้าน หรือ การส่งเสริมค่านิยมที่ไม่สมควร

2. การพัฒนาคุณภาพข่าวอาจทำได้หลายประการ เช่น การปรับปรุงวิธีการทำงานให้มีเวลาในการหาข้อมูล และเลือกสรรข่าวอย่างระมัดระวังมากขึ้น เป็นต้น

3. ควรคำนึงถึงผลกระทบของข่าวต่อเด็กและเยาวชนเพิ่มมากขึ้น (รายงานการสัมมนาเรื่องข่าว แนวทางการเสนอข่าวอย่างสร้างสรรค์, 2532)

สำหรับปัญหาเรื่องการนำเสนอข่าวที่ไม่สร้างสรรค์นี้ ก็ยังเป็นปัญหาหนึ่งที่ถูกลกล่าวถึงในการอภิปรายทางวิชาการในหัวข้อ จริยธรรมของสื่อมวลชนว่า

ปัจจุบันข่าวโทรทัศน์มีการแข่งขันการเสนอความตื่นเต้น และความรุนแรง รายการข่าวโทรทัศน์ของสถานีต่าง ๆ จึงมีการเสนอภาพความรุนแรงต่าง ๆ อย่างขาดความระมัดระวัง อันสะท้อนให้เห็นถึงการขาดจรรยาบรรณของผู้ผลิตข่าวโทรทัศน์ ซึ่งในการอภิปรายครั้งนี้ได้มีการวิเคราะห์ถึงการที่จรรยาบรรณหรือจริยธรรมของสื่อมวลชนในปัจจุบันลดน้อยลงว่าเกิดจากปัจจัยหลายประการด้วยกัน คือ ผลประโยชน์ทางธุรกิจ กลุ่มผู้มีอิทธิพลในแต่ละสื่อ และพื้นฐานของตัวผู้ประกอบวิชาชีพเอง ซึ่งจากอภิปรายมีการแสดงความคิดเห็นว่าพื้นฐานของตัวผู้ประกอบวิชาชีพมีความสำคัญมากที่สุด กล่าวคือ ถ้านักสื่อสารมวลชนตระหนักถึงบทบาทหน้าที่ต่อสังคม และมีจริยธรรมหรือจรรยาบรรณในการทำงานก็จะทำให้งานที่ออกมาเป็นงานที่มีคุณภาพต่อผู้รับสาร (การอภิปรายทางวิชาการเรื่องจริยธรรมของสื่อมวลชน, เทปตลับ : 2532)

ความคิดเห็นเกี่ยวกับความสำคัญของจรรยาบรรณสื่อมวลชนจากการอภิปรายเรื่องจริยธรรมของสื่อมวลชนที่กล่าวมาข้างต้นนี้มีความสอดคล้องกับข้อเสนอแนะในเรื่องการควบคุมจรรยาบรรณของสื่อมวลชนจากการสัมมนาเรื่องสื่อมวลชนกับการพัฒนาเด็ก (รายงานการสัมมนาเรื่องสื่อมวลชนกับการพัฒนาเด็ก, 2522) ที่ว่า ผู้ประกอบวิชาชีพทุกคนนั้นควรจะได้ตระหนักถึงอิทธิพลของเครื่องมือของตน และใช้ประโยชน์ในทางที่จะเอื้ออำนวยต่อการให้ความรู้ ความบันเทิง ข่าวสารที่มีเนื้อหาสาระต่อประชาชนโดยให้ระมัดระวังการใช้ถ้อยคำ และรูปภาพที่เป็นพิษเป็นภัยต่อเด็ก ส่วนผู้รับผิดชอบในการควบคุมจรรยาบรรณของผู้ประกอบวิชาชีพระดับถัดไป ซึ่งได้แก่ บรรณาธิการ, ผู้ควบคุมฝ่ายจัดรายการวิทยุโทรทัศน์ ฯลฯ เหล่านี้ เป็นต้น ต้องเพิ่มความสำนึกในความรับผิดชอบที่จะเสนอบริการของตนโดยคำนึงถึงผลกระทบที่จะเกิดต่อการเรียนรู้ การเอาแบบอย่าง และพัฒนาการด้านอารมณ์ สังคม และจริยธรรมของเด็กและเยาวชนให้มาก

นอกจากนั้น ประเด็นปัญหาอีกปัญหาหนึ่งที่เป็นที่ถกเถียงและวิพากษ์วิจารณ์กันอยู่เสมอเกี่ยวกับการรายงานข่าวของสื่อมวลชน คือ ปัญหาเรื่องสื่อมวลชนกับ

ความผิดฐานหมิ่นประมาท ซึ่งคณะนิติศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ได้เคยนำประเด็นปัญหานี้มาอภิปรายเพื่อแสวงหาความสัมพันธ์ระหว่างเสรีภาพของสื่อมวลชนกับสิทธิส่วนบุคคลว่าควรมีขอบเขตอย่างไรจึงจะเหมาะสม โดยเฉพาะเสรีภาพของสื่อมวลชนในการเสนอข่าวและวิพากษ์วิจารณ์เกี่ยวกับตัวบุคคล จากการสัมมนาได้มีการเสนอแนะถึงบทบาทของสื่อมวลชนในการเสนอข่าวแก่สังคมว่าสื่อมวลชนควรปฏิบัติตามกรอบของจรรยาบรรณและสำนึกของนักข่าว เพื่อเป็นการป้องกันไม่ให้ไปล่วงล้ำสิทธิผู้อื่น และสิ่งต่าง ๆ เหล่านี้จะเป็นขอบเขตหนึ่งในการเสนอข่าวแก่สังคมว่าข่าวที่เสนอออกไปนั้นให้ประโยชน์แก่สังคมมากน้อยเพียงใด (รายงานการสัมมนาเรื่องสื่อมวลชนกับความผิดฐานหมิ่นประมาท, 2532)

การสัมมนาหรือการอภิปรายเกี่ยวกับรายงานข่าวของสื่อมวลชนเท่าที่กล่าวมาจะเห็นได้ว่า ส่วนใหญ่เป็นการอภิปรายถึงผลกระทบด้านลบของการเสนอข่าวที่มีต่อผู้รับสาร และผลกระทบจากการนำเสนอความรุนแรงในการรายงานข่าวก็เป็นประเด็นหนึ่งที่ถูกหยิบยกมามากแล้วถึงในการอภิปราย ซึ่งผลของการสัมมนาหรืออภิปรายส่วนมากได้มีการเสนอแนะบทบาทของสื่อมวลชนในการรายงานข่าวไว้เป็นแนวทางที่สอดคล้องกัน กล่าวคือ มีการเสนอแนะว่าสื่อมวลชนควรปฏิบัติหน้าที่ภายใต้กรอบของจรรยาบรรณ อันจะส่งผลให้การรายงานข่าวของสื่อมวลชนเกิดประโยชน์แก่ผู้ชมและสังคมของเราเพิ่มมากขึ้น

จากที่ได้กล่าวมาจะเห็นได้ว่าไม่ว่ารัฐบาล หรือสาธารณชนทั่วไป ต่างก็ตระหนักถึงความสำคัญของสื่อมวลชน จึงได้มีมาตรการหรือแนวทางการควบคุมสื่อมวลชนในรูปแบบต่าง ๆ ในอันที่จะทำให้สื่อมวลชนมีความรับผิดชอบต่อสังคม แต่ความรับผิดชอบต่อสังคมของสื่อมวลชนมิได้เกิดขึ้นจากการควบคุมของรัฐ และการควบคุมโดยสาธารณะเท่านั้น แต่ต้องเกิดจากความรับผิดชอบต่อตัวสื่อมวลชนเองด้วย

ในการศึกษาการควบคุมตนเองของสื่อมวลชน ผู้วิจัยได้วิเคราะห์จากคำให้สัมภาษณ์ของบรรณาธิการข่าวโทรทัศน์ทั้ง 5 สถานี เกี่ยวกับหลักเกณฑ์การ

คัดเลือกข่าว และแนวทางการพิจารณาคัดเลือกข่าวที่มีความรุนแรง ซึ่งได้ผลการวิจัยดังนี้

หลักเกณฑ์การคัดเลือกข่าวและแนวทางการพิจารณาเลือกการนำเสนอข่าวที่มีความรุนแรง

1. สถานีโทรทัศน์ไทยทีวีสีช่อง 3

1.1 หลักเกณฑ์การคัดเลือกข่าว

จากการสัมภาษณ์รองหัวหน้าบรรณาธิการข่าวช่อง 3 (สมชาย แสวงการ, สัมภาษณ์ 19 พฤษภาคม 2533) ถึงหลักเกณฑ์การคัดเลือกข่าวของสถานีโทรทัศน์ไทยทีวีสีช่อง 3 พบว่า ในการคัดเลือกข่าวบรรณาธิการข่าวจะพิจารณาจากคุณค่าข่าวและแนวทางการควบคุมของรัฐเป็นเกณฑ์ในการตัดสินใจ ดังคำกล่าวของรองหัวหน้าบรรณาธิการข่าว ที่ว่า

หลักเกณฑ์ที่บรรณาธิการข่าวยึดถือเป็นแนวทางการคัดเลือกข่าว คือ การพิจารณาถึงสาระและประเด็นของข่าวที่ส่งผลกระทบต่อส่วนรวม หรือเป็นข่าวที่ประชาชนสนใจ และที่สำคัญข่าวที่นำเสนอจะต้องไม่ขัดกับนโยบายของรัฐบาล โทรทัศน์นี้ต้องยอมรับว่า เราเป็นโทรทัศน์ของรัฐ เป็นเครื่องมือของรัฐ สิ่งที่จะมาบอกว่า ห้ามออกหรือไม่ให้ออก หรือจะให้ออกแบบไหน ก็มาจากค่านโยบายของรัฐ ดังนั้น ข่าวของสถานีจึงต้องสนองตามนโยบายของรัฐ (สมชาย แสวงการ, อ่างแล้ว)

และเนื่องจากการปฏิบัติหน้าที่ของบรรณาธิการข่าวเป็นการทำงานในรูปขององค์กร บทบาทของบรรณาธิการข่าวจึงถูกกำหนดภายใต้เงื่อนไขของนโยบาย

องค์กร และจากการที่องค์กรเป็นองค์กรธุรกิจ การดำเนินกิจการจึงต้องแสวงหา การสนับสนุนจากผู้ชม ดังนั้น การเสนอข่าวจึงต้องตอบสนองความต้องการของผู้ชม เป็นสำคัญ ดังที่หัวหน้าบรรณาธิการข่าวกล่าวว่า

จุดเด่นของข่าวช่อง 3 คือข่าวการเมืองและข่าวสถานการณ์ ดังนั้น เมื่อมี สถานการณ์เกิดขึ้นและอยู่ในความสนใจของผู้ชมส่วนใหญ่แล้ว ข่าวสถานการณ์ จะได้รับการเสนอเป็นพิเศษ เช่น ข่าวพายุเกย์ถล่มภาคใต้, ข่าวการเปิด อภิปรายไม่ไว้วางใจรัฐบาล โดยจะมีการเสนอทั้งข่าวและภาพมากกว่าข่าว อื่น และข่าวอื่นจะลดความสำคัญลงทันที (สนธิญาณ หนูแก้ว, สัมภาษณ์ 19 พฤษภาคม 2533)

นอกจากบรรณาธิการข่าวจะต้องปฏิบัติหน้าที่ภายใต้กรอบการควบคุมของ รัฐ และนโยบายขององค์กรแล้ว ในการคัดเลือกข่าวบรรณาธิการข่าวยังต้องคำนึง ถึงเงื่อนไขทางด้านเวลาอีกด้วย ซึ่งหัวหน้าบรรณาธิการข่าวช่อง 3 ได้อธิบายว่า "เนื่องจากเวลาการเสนอข่าวของช่อง 3 สั้นกว่าช่องอื่น คือ มีเวลาหักสเปด โฆษณาแล้วในภาค 19.30 มี 22 นาที ภาค 20.00 น. มีเวลาเสนอข่าว 26 นาที การเสนอข่าวจึงต้องเร็ว กระชับและได้ใจความ" (สนธิญาณ หนูแก้ว, อ้างแล้ว)

1.2 แนวทางการพิจารณาคัดเลือกการนำเสนอข่าวที่มีความรุนแรง

จากการสัมภาษณ์รองหัวหน้าบรรณาธิการข่าวช่อง 3 (สมชาย แสงวงการ, อ้างแล้ว) เกี่ยวกับแนวทางการพิจารณาการคัดเลือกการนำเสนอข่าวที่มีความรุนแรง พบว่า ส่วนใหญ่แล้วบรรณาธิการข่าวจะใช้วิจารณญาณตนเองเป็นแนวทางการ พิจารณา คือ "ในการตัดสินภาพรุนแรงต่าง ๆ ที่นี้ส่วนใหญ่จะตรวจสอบด้วยสามัญสำนึก และประสบการณ์ ถ้าตัดสินเองไม่ได้ ก็จะมาประชุมกันว่าภาพนี้สมควรเอาออก

อากาศหรือไม่" ซึ่งเกณฑ์ในการตัดสินใจของที่ประชุมจะยึดตามกรอบที่กองบรรณาธิการข่าวช่อง 3 ได้กำหนดไว้อย่างกว้าง ๆ และจะเห็นได้ว่าแนวทางปฏิบัติของกองบรรณาธิการข่าวดังกล่าวนี้ ถูกกำหนดขึ้นมาจากการตระหนักถึงการควบคุมของรัฐและผู้ชมเป็นหลัก ดังที่หัวหน้าบรรณาธิการข่าวช่อง 3 (สนธิญาณ หนูแก้ว, อ่างแล้ว) ได้กล่าวถึงแนวทางในการพิจารณาคัดเลือกการนำเสนอข่าวที่มีความรุนแรงของกองบรรณาธิการว่า

แนวทางในการพิจารณามีอยู่ 3 ประการด้วยกัน คือ

1. ข่าวที่นำเสนอจะต้องไม่กระทบกระเทือนต่อความมั่นคงของชาติ ส่วนมากจะพิจารณาทางด้านเหตุการณ์รุนแรงทางการเมือง
2. ข่าวที่นำเสนอจะต้องไม่ขัดกับระเบียบ กบว. และกฎหมายต่าง ๆ ซึ่งในส่วนนี้ทางฝ่ายช่อง 3 จะมีคณะกรรมการร่วมพิจารณา(กรจ.) ที่ประกอบไปด้วยผู้เชี่ยวชาญทางด้านกฎหมาย ระเบียบ ตลอดจนกฎหมายทางด้านสื่อสารมวลชนทำหน้าที่ให้คำปรึกษาและตรวจสอบไม่ให้ข่าวที่นำเสนอฝ่าฝืนต่อกฎหมายหรือระเบียบต่าง ๆ
3. ข่าวที่นำเสนอจะต้องระมัดระวังความรุนแรงที่จะส่งผลกระทบต่อผู้ชม โดยเฉพาะความรู้สึกของผู้ชม

ในการนำการควบคุมของรัฐที่เป็นกฎหมาย ระเบียบต่าง ๆ มาเป็นเกณฑ์การพิจารณาการนำเสนอความรุนแรงนั้น โดยมากบรรณาธิการข่าวจะนำมาเป็นแนวทางการพิจารณาความรุนแรงในข่าวการเมือง เพื่อป้องกันไม่ให้ข่าวที่นำเสนอส่งผลกระทบต่อความมั่นคงของชาติ และไม่ก่อให้เกิดความรุนแรงเพิ่มขึ้น ตัวอย่างของแนวทางการพิจารณาความรุนแรงทางการเมือง ก็เช่น

ถ้าเป็นภาพข่าวสงครามเสนอได้อย่างเต็มที่ตามเนื้อหาที่ไม่เสนอให้เกิดความไขว้เขวต่อความจริง และไม่โฆษณาชวนเชื่อให้ฝ่ายหนึ่งฝ่ายใด แต่ไม่เสนอภาพทารุณกรรมที่อุจาดมากนัก และถ้าเป็นข่าวประท้วงจะไม่เสนอภาพข่าวที่เป็นการยั่วยุในผู้ชุมนุมให้รุนแรงขึ้น และไม่เสนอภาพหวาดเสียวจากการประท้วง เช่น ภาพกรีดเลือดประท้วง (สนธิญาณ หนูแก้ว, อ่างแล้ว)

แต่ภาพข่าวความรุนแรงทางการเมืองที่ออกอากาศมิได้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ดังกล่าว ดังจะเห็นได้จากข่าวการประท้วงสร้างเขื่อนแก่งกรุง ที่เสนอเมื่อวันที่ 25 กรกฎาคม 2533 ทางช่อง 3 ในการนำเสนอข่าวนี้มีการเสนอภาพผู้ชุมนุมประท้วงที่แสดงความก้าวร้าวทั้งทางคำพูดและท่าทาง กล่าวคือ มีการเสนอภาพผู้ชุมนุมประท้วงโดยมีการกล่าวโจมตีอีกฝ่ายหนึ่ง ซึ่งการพูดของตัวแทนของกลุ่มผู้คัดค้านนี้เป็นการพูดด้วยอารมณ์รุนแรงและเป็นการทำทนายอีกฝ่ายหนึ่ง เช่น พูดว่า "สุเทพก็เหมือนกัน ถ้าแก่งจริงประชาธิปไตยก็ได้ทั้งพรรค เข้าแถวมาเลย มาคุยกันว่าใครมีเหตุผลเหนือกว่ากัน พวกเราพยายามใส่ร้ายป้ายสี พยายามกล่าวหาว่าเราเป็นมือปืนรับจ้าง ดูเป้าหมายเราเสียก่อน"

หรือตอนที่มิตัวแทนรัฐบาลมาไกล่เกลี่ยปรับความเข้าใจ ตัวแทนผู้ชุมนุมก็ได้พูดจตอบโต้อย่างรุนแรง และมีการแย่งไมโครโฟนจากมือของตัวแทนรัฐบาล โดยว่า "นี่คุณถ้าคุณเป็นคนที่เปิดเผย กล้าหาญชาญชัย คุณต้องกล้าบอกว่าคุณมาจากพรรคไหน เอาสิ เสียหายอะไรบอกมาสิ" และเมื่อพูดจบก็มีเสียงผู้ร่วมชุมนุมโห่ฮาให้ความสนับสนุน ซึ่งการนำเสนอข่าวในลักษณะนี้ อาจเป็นการก่อให้เกิดความขัดแย้งของทั้ง 2 ฝ่ายเพิ่มมากขึ้น และอาจเป็นการยั่วยุให้เกิดความรุนแรงได้

จากตัวอย่างข่าวที่ยกมาจะเห็นได้ว่า นอกจากข่าวที่นำเสนอจะขัดต่อแนวทางการพิจารณาความรุนแรงทางการเมืองของบรรณาธิการข่าวแล้ว ยังแสดงให้เห็นว่าทางสถานีมิได้ระมัดระวังการนำเสนอความรุนแรงทางคำพูดเท่าที่ควร ทั้งที่จริง ๆ แล้วคำพูด หรือคำให้สัมภาษณ์ที่รุนแรงบรรณาธิการข่าวจะต้องมีการ

ตรวจสอบและคัดเลือกก่อนนำออกอากาศ โดยใช้เกณฑ์จากกฎหมายและระเบียบต่าง ๆ มาเป็นแนวทางการพิจารณา ดังที่ รองหัวหน้าบรรณาธิการข่าว (สมชาย แสงการ, อังแล้ว) กล่าวว่า "คำพูดบางคำพูดเราจำเป็นต้องเข้าไปดูแลอย่างใกล้ชิด เพื่อไม่ให้เกิดการฟ้องหมิ่นประมาทกันขึ้น และเราต้องตกเป็นจำเลยอยู่แล้วด้วย เพราะเราเป็นผู้เผยแพร่ เราระมัดระวังเรื่องนี้พอสมควร"

สำหรับรายละเอียดของแนวทางการพิจารณาการนำเสนอความรุนแรงทางคำพูด บรรณาธิการข่าวอาชญากรรมได้อธิบายเพิ่มเติมไว้ว่า

การสัมภาษณ์จะระมัดระวังไม่ให้มีคำหยาบคายส่อเสียดฝ่ายใดฝ่ายหนึ่ง หรือพูดโดยไม่มีหลักฐานอ้างอิง สำหรับการเขียนข่าวถ้าข่าวที่รุนแรงมากแทบจะไม่ต้องเขียนคำบรรยายใช้ภาพอธิบายความรุนแรงได้ การเขียนข่าวก็จะแล้วแต่ข่าวว่าข่าวนั้นความรุนแรงมีผลกระทบอย่างไร ถ้าความรุนแรงของข่าวทำให้เกิดความเสียหายแล้วก็จะหลีกเลี่ยง หรือเขียนกลาง ๆ เช่น คดีข่มขืน ก็จะไม่บรรยายรายละเอียดว่ามีอาการกระชากกระโปรงผู้ตาย เพราะผู้ตายนุ่งกระโปรงสั้น แต่ถ้าความรุนแรงของข่าวที่เกิดขึ้นไม่ส่งผลกระทบใด ๆ ก็ใช้คำบรรยายตามเหตุการณ์ (สนมพร ฉิมเฉลิม, สัมภาษณ์ 19 พฤษภาคม 2533)

ถึงแม้บรรณาธิการข่าวจะมีการพิจารณาการนำเสนอความรุนแรงทางวาจาอย่างไรก็ตาม แต่ปรากฏว่าข่าวที่นำเสนอก็ยังคงมีการเสนอความรุนแรงทางวาจาอยู่ทั้งที่เป็นคำให้สัมภาษณ์ และคำบรรยายข่าว เช่น ข่าววันที่ 31 กรกฎาคม 2533 เป็นข่าวสัมภาษณ์นายไตรรงค์ สุวรรณคีรี ขณะดำรงตำแหน่งรัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงมหาดไทยขณะนั้น เกี่ยวกับการสร้างเขื่อนแก่งกรุง นายไตรรงค์ได้มีการกล่าวพาดพิงถึงบุคคลที่ 3 ในทางเสียหายว่า

คุณอย่าเอาเรื่องพลเอกหาญมาถามผม ผมไม่ฟังหรือความเห็นอย่างพลเอก
หาญ 3 ปี 3 พรรค ปี 30 อยู่พรรคประชาธิปัตย์ 31 อยู่ประชาชน 32
อยู่พรรคชาติไทย คน 3 ปี 3 พรรคยึดถือเป็นหลักของบ้านเมืองไม่ได้ ผม
ไม่วิจารณ์หรือความเห็นของคนอย่างนั้น

หรือการเขียนคำบรรยายข่าวในบางข่าว มีการใช้ภาษาที่ก่อให้เกิด
ความรุนแรงเพิ่มขึ้น เช่น สารคดีข่าวเจาะโลก วันที่ 24 กรกฎาคม 2533 มีการ
ตั้งสมญานาม ชัดตัม ชูสเซน ประธานาธิบดีอิรักว่าเป็น "นักเลงโตอ่าวเปอร์เซีย"
หรือข่าววันที่ 27 กรกฎาคม 2533 มีการบรรยายหัวข้อข่าวเกี่ยวกับความขัดแย้ง
ของคิวบากับสหรัฐอเมริกาว่า "คิวบาทำตะวันตก" เป็นต้น จากที่กล่าวมาทำให้
เห็นว่า การเสนอข่าวความรุนแรงทางวาจาของช่อง 3 มิได้เป็นไปตามแนวทาง
ที่กำหนดไว้

ในการพิจารณาการนำเสนอความรุนแรงในข่าวโทรทัศน์ โดยใช้กรอบ
ของการควบคุมของรัฐมาเป็นแนวทางการตัดสินนั้น นอกจากจะใช้ในการพิจารณา
ข่าวการเมือง, ข่าวความรุนแรงทางวาจาแล้ว ในข่าวต่างประเทศก็มีการนำ
การควบคุมของรัฐมาเป็นแนวทางในการคัดเลือกข่าวด้วย เช่นที่ บรรณาธิการ
ข่าวต่างประเทศ กล่าวถึงแนวทางการพิจารณาการนำเสนอความรุนแรงในข่าว
ต่างประเทศว่า

ข่าวต่างประเทศก็มีการพิจารณาภาพรุนแรงต่าง ๆ เหมือนกัน ภาพที่
ระมัดระวังคือ ภาพล้อแหลมต่าง ๆ ภาพเกี่ยวกับศาสนา ทำลายสถานที่สำคัญ
ทางศาสนา ทำลายธงชาติถ้าเสนอไปอาจกระทบกระเทือนทำให้เกิดความ
แตกแยกได้ และภาพข่าวที่ดูแล้วน่ากลัว น่าหวาดเสียว ไม่ให้อะไรคนดูก็จะ
มีการตัดทิ้งเหมือนกัน (พูนทรัพย์ วัฒนวงศ์ศิริ, สัมภาษณ์ 19 พฤษภาคม 2533)

เมื่อพิจารณาเปรียบเทียบข่าวต่างประเทศที่นำเสนอทางช่อง 3 กับแนวทางการพิจารณาดังกล่าว พบว่า ข่าวที่นำเสนอไม่สอดคล้องกับแนวทางการพิจารณา เช่น ข่าวการสู้รบในแอฟริกาเมื่อวันที่ 26 กรกฎาคม 2533 มีการเสนอภาพการสู้รบของ 2 ฝ่าย เสนอภาพผู้ได้รับบาดเจ็บในลักษณะภาพระยะใกล้ (close up) จนเห็นศีรษะแตก คราบเลือดแดงเลอะเปรอะเลือด และมีการดึงภาพเข้าไประยะใกล้ (zoom in) ไปที่รอยเลือดที่ไหลเป็นทางจากศีรษะ แล้วก็ตัดภาพไปที่ผู้ได้รับบาดเจ็บอีกคนที่ถูกสะเก็ดระเบิดที่นอง โดยกล้องได้ดึงภาพเข้าไประยะใกล้ (zoom in) ไปที่บาดแผลจนเห็นรูบาดแผลอย่างชัดเจน และเห็นเลือดที่กำลังไหลอยู่ หรืออีกตัวอย่างหนึ่งก็คือ สารคดีเจาะโลก ตอนนักเลงโตอ่าวเปอร์เซีย มีการเสนอภาพคนนอนตายในลักษณะอุจาดตา โดยเห็นภาพศพแต่ละศพอย่างชัดเจน และมีการดึงภาพเข้าไปใกล้ศพแม้กับลูกเล็ก ๆ ที่นอนตายใกล้ ๆ กัน เป็นต้น .

จากตัวอย่างที่ยกมาจะเห็นได้ว่า ข่าวต่างประเทศได้มีการเสนอภาพความรุนแรงในลักษณะที่อุจาดตา น่าหวาดเสียวมาก และถ้าหากเปรียบเทียบการนำเสนอความรุนแรงของข่าวประเภทต่าง ๆ ในรายการข่าวโทรทัศน์ ก็จะพบว่า มีการนำเสนอความรุนแรงในข่าวต่างประเทศมากกว่าข่าวประเภทอื่น ๆ รายละเอียดดังตารางที่ 4

ตารางที่ 4 แสดงประเภทข่าวที่เสนอความรุนแรงทางช่อง 3 ตั้งแต่วันที่ 23
กรกฎาคม ถึง 5 สิงหาคม 2533

ประเภทข่าว	จำนวนข่าว	ร้อยละ
การเมือง	14	20.29
ราชการ	4	5.79
อาชญากรรม	11	15.94
พัฒนา	3	4.35
กีฬา	5	7.25
ต่างประเทศ	32	46.38
รวม	69	100

จากตารางที่ 4 แสดงให้เห็นว่าสถานีโทรทัศน์ช่อง 3 มีการนำเสนอความรุนแรงในข่าวต่างประเทศมากที่สุดถึงร้อยละ 46.38 ของจำนวนข่าวที่เสนอความรุนแรงทั้งหมด รองลงมาได้แก่ข่าวการเมือง มีการเสนอร้อยละ 15.94 ของจำนวนข่าวที่เสนอความรุนแรงทั้งหมด

การเสนอข่าวต่าง ๆ ไม่ว่าจะ เป็นข่าวประเภทใดก็ตาม ส่วนหนึ่งของการพิจารณาการนำเสนอความเหมาะสมของภาพ และเนื้อข่าวที่นำเสนอออกไปก็มาจากการพิจารณาตัดสินโดยวิจาณญาณของบรรณาธิการข่าวเอง ซึ่งบรรณาธิการข่าวมีเกณฑ์การควบคุมตนเองในการนำเสนอ คือ การใช้เทคนิคบังภาพ หรือใช้ภาพระยะไกลเมื่อภาพข่าวเป็นภาพรุนแรง ดังที่รองหัวหน้าบรรณาธิการข่าว กล่าวว่

การพิจารณาคัดเลือกข่าวจะพิจารณาจากภาพข่าวเป็นหลัก ถ้ามีภาพที่รุนแรง เช่นสภาพศพ ภาพหวาดเสียวสยดสยอง ภาพที่เห็นบาดแผลชัดเจนจะไม่เอาออก ถ้าออกก็ต้องเป็นภาพเบลอ (BLUR) หรือภาพกว้างเพื่อหลบเลี่ยง ถึงแม้ช่วง ภาพถ่ายภาพเหล่านี้มาได้ก็จะมีวิธีการตัดต่อเลี่ยงภาพ หลบภาพที่นากลัวไม่เอาออก หรือบางครั้งก็ใช้กราฟฟิค (graphic) มาบังภาพเอาไว้" (สมชาย แสวงการ, อ่างแล้ว)

หากพิจารณาการนำเสนอข่าวทางช่อง 3 เปรียบเทียบกับแนวทางการควบคุมตนเองของบรรณาธิการข่าว พบว่า การนำเสนอไม่สอดคล้องกับคำให้สัมภาษณ์ ตัวอย่างเช่น ข่าวยาแคปตาگونที่ออกอากาศวันที่ 30 กรกฎาคม 2533 มีการเสนอภาพคนตายในระยะใกล้ โดยไม่มีการใช้เทคนิคบังภาพซึ่งภาพที่ปรากฏในข่าว คือ ภาพคนนอนตายที่นอนบนเปล้าเปลือย นอนตายตาค้าง และมีการนำเสนอภาพนี้ถึง 2 ครั้งด้วยกันในการรายงานข่าว หรือข่าวตึกถล่มเมื่อวันที่ 26 กรกฎาคม 2533 มีการนำเสนอภาพศพที่ถูกคลุมผ้าขาวเรียบร้อย แต่ผ้าที่เห็นเป็นเลือดแดงฉานซึมออกมา และมีการนำเสนอภาพคนเจ็บนอนบนเปลหาม มีการดึงภาพเข้าไประยะใกล้ (zoom in) ที่สีหน้าคนเจ็บแสดงความเจ็บปวด และในตอนท้ายของข่าวก็มีการเสนอภาพระยะใกล้ (close up) คนตายที่ถูกตึกถล่มทับในลักษณะนอนคว่ำหน้าเห็นแผลที่แขนชัดเจน และอีกตัวอย่างก็คือ ข่าวพลิกแพ้มอาชญากรรมมีการถ่ายภาพมิดปิ้งต่อที่เปราะคราบเลือด โดยเสนอภาพในระยะใกล้ และมีการเสนอภาพพื้นห้องที่มีเลือดนองพื้น นอกจากนี้ยังมีการถ่ายภาพตอนทำแผนประกอบคดี มีการเสนอภาพระยะใกล้ไปที่มือคนร้ายถือมิดปิ้งต่อจ่อไปที่นิ้วทำท่าจะตัดนิ้ว เป็นต้น ภาพรุนแรงต่าง ๆ ถูกนำเสนออย่างละเอียดชัดเจนโดยไม่มีการปิดบังภาพหรือหลบเลี่ยงภาพเลย

ข่าวความรุนแรงที่นำเสนอใช้ว่าจะขัดกับคำให้สัมภาษณ์เสียทั้งหมด เพราะข่าวบางข่าวที่เสนอความรุนแรงนั้นเป็นความรุนแรงที่บรรณาธิการข่าวเจตนา

ที่จะนำเสนอ ด้วยเหตุผลสองประการ ประการแรกก็เพื่อความน่าสนใจของข่าว
 อย่างที่บรรณาธิการข่าวอาชญากรรมอธิบายว่า

ถ้าเป็นภาพที่แสดงให้เห็นความเจ็บปวด หรือความเศร้าโศกของบุคคล
 สามารถนำออกอากาศได้ ทั้งนี้ก็โดยมีเงื่อนไขที่ว่า จะเสนอเท่าที่จำเป็นเพื่อ
 ประกอบข่าวให้ดูเข้าใจเท่านั้น และระยะเวลาการเสนอภาพดังกล่าววันก็จะ
 ไม่ให้เห็นภาพในระยะเวลาอันเกินไป (สนมพร จิมเฉลิม, อ้างแล้ว)

หรือในการเสนอข่าวกีฬาเช่นกัน สาเหตุที่มีการนำเสนอความรุนแรงใน
 ข่าวประเภทนี้ก็เพราะเพื่อเพิ่มความน่าสนใจให้กับข่าว และเพื่อตอบสนองตามความ
 ต้องการของผู้ชม ดังที่บรรณาธิการข่าวกีฬา กล่าวว่า

ภาพข่าวกีฬาก็จะไม่อยู่ในแง่รุนแรง แต่จะอยู่ในแง่ของความมัน ความตื่นเต้น
 มากกว่าไม่เหมือนกับอาชญากรรมเลือดสาด ถ้าในกีฬาเลือดสาดก็คือ ความ
 สะใจก็คือความมัน เช่น ถ้าภาพรถแข่งชนกันรุนแรงเท่าไร คนดูก็ยังชอบ
 มากขึ้นเท่านั้น คนส่วนมากจะชอบดูความมันที่เกิดขึ้นในสนามมากกว่า (มาโนช
 มงคลเจริญ, สัมภาษณ์ 19 พฤษภาคม 2533)

จากเหตุผลนี้เองทำให้ข่าวกีฬายังคงมีการเสนอภาพความรุนแรงของ
 เกมสกีฬายูโด ดังเช่น สกีข่าวกีฬาเมื่อวันที่ 27 กรกฎาคม 2533 มีการเสนอ
 ภาพการแข่งขันรถมอเตอร์ไซด์ โดยเสนอภาพเหตุการณ์ที่รถชนกันอย่างแรงจน
 คนกระเด็นหล่นจากรถ และรถก็ชนกระแทกกับอีกคันหนึ่งจนล้มกันระเนระนาดไป
 หมด นอกจากนั้น ยังเห็นภาพไฟกำลังลุกไหม้รถมอเตอร์ไซด์ด้วย

ส่วนเหตุผลประการที่สองก็คือ ข่าวความรุนแรงเป็นข่าวที่มีคุณค่าข่าว
 ดังที่บรรณาธิการข่าวอาชญากรรมกล่าวว่า

การนำเสนอภาพความเสียหายทางทรัพย์สินส่วนมากจะนำเสนอเพื่อเป็น
 อุทาคณ์แก่ผู้ชมและผู้เกี่ยวข้อง เช่น ภาพไฟไหม้ ดึกถล่ม ซึ่งภาพที่นำเสนอ
 สามารถเสนอได้อย่างเต็มที่ คือ เห็นภาพความเสียหายอย่างชัดเจน ยิ่ง
 ชัดเจนมากเท่าไรยิ่งดี (สนมพร นิมเฉลิม, อ้างแล้ว)

จากการสัมภาษณ์บรรณาธิการข่าวช่อง 3 สามารถสรุปได้ว่า การ
 ตัดเลือกข่าวทั่วไป บรรณาธิการข่าวจะคำนึงถึงการควบคุมของรัฐ, ความต้องการ
 ของผู้ชม และคุณค่าของข่าวมาเป็นเกณฑ์การตัดสินใจ ส่วนการพิจารณาการ
 นำเสนอความรุนแรงในข่าวโทรทัศน์ บรรณาธิการข่าวจะใช้วิจักษณ์ของ
 บรรณาธิการข่าวเองประกอบการคำนึงการควบคุมของรัฐ และผลกระทบที่จะ
 เกิดขึ้นกับผู้ชมมาเป็นแนวทางการพิจารณา แต่เมื่อเปรียบเทียบเนื้อหาข่าวโทรทัศน์
 กับแนวทางการพิจารณาการนำเสนอความรุนแรงในข่าวของบรรณาธิการข่าว พบว่า
 การนำเสนอข่าวโทรทัศน์มีความไม่สอดคล้องกับค่าให้สัมภาษณ์ของบรรณาธิการข่าว

2. สถานวิทยุโทรทัศน์กองทัพบกช่อง 5

2.1 หลักเกณฑ์การคัดเลือกข่าว

จากการสัมภาษณ์บรรณาธิการข่าวช่อง 5 (กัลยา พานิชดี, สัมภาษณ์
 25 พฤษภาคม 2533) เกี่ยวกับการคัดเลือกข่าวของสถานีโทรทัศน์ช่อง 5 พบว่า
 บรรณาธิการข่าวจะทำหน้าที่ผู้กรองสารที่มีบทบาทสำคัญที่สุดในการคัดเลือกข่าว คือ
 "บรรณาธิการข่าวจะเป็นผู้ทำหน้าที่ตัดสินใจคัดเลือกข่าวว่าข่าวใดสมควรนำออก
 อากาศ และควรออกอากาศในช่วงใดของรายการ" แต่อย่างไรก็ตามการคัดเลือก
 ข่าวของบรรณาธิการจะอยู่ในกรอบของการควบคุมภายใน ซึ่งเป็นการควบคุมจาก
 เจ้าขององค์กรสื่อมวลชน ดังที่บรรณาธิการข่าวช่อง 5 กล่าวว่า

สถานีวิทยุโทรทัศน์กองทัพบกช่อง 5 เป็นสถานีของกองทัพบกโดยตรง การเสนอข่าวจึงต้องเสนอข่าวราชการทั่วไป และข่าวทหารเป็นหลักสำคัญ แต่การเสนอข่าวของทางสถานีมีเป้าหมายเพิ่มเติมขึ้นมาไม่เหมือนสถานีอื่น ๆ คือ การเสนอข่าวจะต้องสร้างความเข้าใจอันดีระหว่างทหารกับประชาชน เป็นแหล่งเผยแพร่ข้อมูลจากรัฐบาลหรือทั่ว ๆ ไปไป้อน กับทางทหาร เพราะนอกจากสร้างความเข้าใจระหว่างทหารกับประชาชนแล้ว ในหมู่ทหารเอง ก็ต้องได้รับข่าวสารเพิ่มเติม และต้องสร้างความร่วมมืออันดีระหว่างทหารต่อทหารด้วยกัน

แนวทางการคัดเลือกข่าวของบรรณาธิการข่าวนอกจากจะต้องตอบสนองต่อนโยบายสถานีแล้ว ก็ยังต้องตอบสนองต่อความต้องการของผู้ชมด้วย เช่น คำกล่าวของบรรณาธิการข่าวช่อง 5 อีกท่านหนึ่งที่ว่า "ช่อง 5 จะเสนอข่าวข่าวในรูปแบบที่สร้างสรรค์ ไม่ทำลาย สิ่งที่ประชาชนไม่รู้ก็ให้รู้ แต่ไม่ทำลาย และการเสนอข่าวจะพิจารณาถึงข่าวที่อยู่ในความสนใจของประชาชน และเกี่ยวข้องกับประชาชนเป็นหลัก" (วิฑูรย์ สายสุจริต บรรณาธิการข่าว, สัมภาษณ์ 25 พฤษภาคม 2533)

2.2 แนวทางการพิจารณาคัดเลือกการนำเสนอข่าวที่มีความรุนแรง

จากการสัมภาษณ์บรรณาธิการข่าวช่อง 5 (กัลยา พานิชดี, อ่างแล้ว) ถึงแนวทางการพิจารณาคัดเลือกการนำเสนอข่าวที่มีความรุนแรง พบว่า การพิจารณาคัดเลือกข่าวของบรรณาธิการจะเป็นการปฏิบัติตามกรอบที่ทางสถานีวางเอาไว้ ซึ่งกรอบดังกล่าวนี้ถูกกำหนดขึ้นมาโดยอาศัยหลักของการควบคุมของรัฐ และการคำนึงถึงผู้ชมเป็นตัวกำหนด แนวทางที่สถานีกำหนดไว้ คือ "ความรุนแรงที่นำเสนอจะต้องไม่ส่งผลกระทบต่อสถาบันชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ และจะต้องไม่ก่อให้เกิดผลกระทบในทางลบแก่ประชาชนโดยเฉพาะกับเด็ก อันอาจจะก่อให้เกิดการเลียนแบบ" (กัลยา พานิชดี, อ่างแล้ว)

การที่บรรณาธิการข่าวจะคัดเลือกข่าวให้สอดคล้องกับแนวทางของสถานีดังกล่าวได้ ก็โดยการใช้วิจารณญาณของบรรณาธิการข่าวประกอบกับระเบียบของกบว. เป็นเกณฑ์ในการตัดสินใจ

แม้ว่าการใช้วิจารณญาณในการคัดเลือกภาพและเนื้อหาข่าวเพื่อนำออกอากาศของบรรณาธิการข่าวแต่ละคนจะเป็นสิ่งที่ไม่มีความถูกต้องไว้ตายตัว แต่จากการสัมภาษณ์บรรณาธิการข่าวและผู้ช่วยบรรณาธิการข่าวของสถานีโทรทัศน์ช่อง 5 ทั้งหมด 3 คน พบว่า แนวทางการพิจารณาของผู้ให้สัมภาษณ์ทั้ง 3 คนนั้นต่างก็มีความสอดคล้องกัน ซึ่งสามารถสรุปแนวทางเกี่ยวกับการพิจารณาความเหมาะสมของภาพและเนื้อหาข่าวที่สมควร หรือไม่สมควรออกอากาศได้ดังต่อไปนี้

ในการพิจารณาความเหมาะสมของภาพข่าวที่น่าเสนอ ภาพที่บรรณาธิการข่าวจะระมัดระวังการนำเสนอส่วนใหญ่คือภาพความรุนแรงจากข่าวอาชญากรรม ดังที่บรรณาธิการข่าวช่อง 5 ได้กล่าวถึงแนวทางการคัดเลือกภาพข่าวประเภทนี้ไว้ว่า

ความรุนแรงในเรื่องภาพส่วนมากจะออกมาในแง่ข่าวอาชญากรรม เช่น ฆ่ากันตาย ในการนำเสนอภาพก็ระมัดระวังภาพอย่าให้ภาพหวาดเสียว ภาพรุนแรงที่ไม่ออกอากาศก็อย่างเช่น คนถูกมีดปักค้างอยู่ที่คอ หรือภาพคนตาย ในลักษณะอุจาดน่าหวาดเสียว ก็ไม่สมควรจะออก หรือ ภาพคนบาดเจ็บ ถ้า น่าเกลียดมาก ๆ แบบเห็นแล้วสลดหดหู่ก็ไม่เอาออก ถ้าออกก็จะออกไกล ๆ (กัลยา พาณิชดี, อ่างแล้ว)

แต่เมื่อพิจารณาข่าวอาชญากรรมที่น่าเสนอทางช่อง 5 พบว่ามีความขัดแย้งกับคำให้สัมภาษณ์ของบรรณาธิการข่าว เพราะข่าวที่น่าเสนอยังคงมีการเสนอภาพคนตาย ซึ่งเป็นภาพที่ดูแล้วน่าหวาดเสียว น่ากลัว เช่น ข่าวอุบัติเหตุรถชน ที่นำเสนอวันที่ 28 กรกฎาคม 2533 ภาพข่าวที่น่าเสนอเป็นภาพคนนอนตายข้างรถจักรยานยนต์ และภาพคนนอนตายในพงหญ้าโดยเห็นศพอย่างชัดเจน

นอกจากนั้น ทางสถานียังเสนอภาพเจ้าหน้าที่มูลนิธิยกศพขึ้นมาเพื่อห่อศพ โดยเห็นขั้นตอนในการห่อศพของเจ้าหน้าที่มูลนิธิอย่างละเอียด และอีกตัวอย่างหนึ่งก็คือ ชาววันที่ 4 สิงหาคม 2533 ซึ่งเป็นข่าวอุบัติเหตุเช่นกัน ทางสถานีมีการแพร่ภาพคนตายนอนจมกองเลือด และมีการ zoom in ไปที่ศีรษะของผู้ตายจนเห็นเลือดสาดกระจายรอบศีรษะอย่างชัดเจน เป็นต้น

นอกจากภาพคนตายในข่าวอาชญากรรมแล้ว ยังมีภาพความรุนแรงในข่าวอาชญากรรมอีกลักษณะหนึ่งที่ทางบรรณาธิการข่าวได้ให้ความระมัดระวังในการนำเสนอ คือภาพข่าวการทำแผนประกอบคดี โดยบรรณาธิการข่าวจะนำระเบียบของ กบว. มาประกอบการพิจารณา กล่าวคือ

การเสนอข่าวการทำแผนประกอบคดีมีความไม่ดีแฝงอยู่อาจจะก่อให้เกิดการเลียนแบบได้ จึงต้องพิจารณาก่อนนำออกอากาศ และอย่างช่วงตอนสำคัญของการทำแผน ถ้าดูแล้วหวาดเสียวมาก โหดร้ายมาก ก็จะไม่เอาออก ภาพอย่างนี้ไม่ควรจะเสนอมาก (กัลยา พานิชดี, อ้างแล้ว)

อย่างไรก็ตาม ในการพิจารณาการนำเสนอภาพความรุนแรงในข่าวอาชญากรรมภาพความรุนแรงบางภาพก็สามารถนำออกอากาศได้ ด้วยเหตุผลที่ว่าเป็นคุณค่าของข่าวอย่างหนึ่ง ภาพเหล่านี้ได้แก่ ภาพความเศร้าโศก และภาพทรัพย์สินเสียหาย ดังที่บรรณาธิการข่าวช่อง 5 อธิบายไว้ว่า

ภาพความเศร้าโศกของบุคคล ในการนำเสนอจะพิจารณาตามสถานการณ์ความเหมาะสม ซึ่งส่วนมากจะนำออกอากาศได้เพราะเป็นภาพที่ให้อารมณ์ให้ความรู้สึก และเป็นอุทาหรณ์แก่คนดู (กัลยา พานิชดี, อ้างแล้ว)

และภาพความรุนแรงที่เป็นภาพความเสียหายทางทรัพย์สิน สามารถนำออกอากาศได้เลย ไม่มีกฎเกณฑ์อะไรกำหนดไว้ และถ้าเป็นภาพความเสียหายในขณะที่กำลังเกิดเหตุอยู่ก็สามารถเสนอเป็นภาพข่าวได้ทันทีเลย เช่น ภาพไฟไหม้ รถไฟชนกัน (วิฑูรย์ สายสุจริต, อ้างแล้ว)

จากเหตุผลดังกล่าวนี้เอง ผู้ชมจึงได้ชมภาพข่าวความรุนแรงที่เป็นภาพความเสียหายทางทรัพย์สิน และภาพความเศร้าโศกอยู่เสมอ ตัวอย่างเช่น ข่าวอุบัติเหตุรถชน วันที่ 4 สิงหาคม 2533 มีการนำเสนอภาพญาติผู้ตายที่กำลังร้องไห้ และพาไปกอดกันร้องไห้กับคนที่ยืนข้าง ๆ หรืออีกข่าวก็เช่น ข่าวอุบัติเหตุ วันที่ 28 กรกฎาคม 2533 เป็นข่าวรถเก๋งชนกับรถบิโด้ ภาพข่าวที่นำเสนอเห็นภาพสภาพรถที่พังยับเยินอย่างชัดเจน มีการเสนอภาพรถในสภาพที่กระโปรังหน้ารถพังยับเยินอยู่เข้าไป จนถึงที่นั่งของคนขับ และมีการเสนอภาพความเสียหายของรถในมุมต่าง ๆ อย่างละเอียดและชัดเจน

นอกจากบรรณาธิการข่าวจะระมัดระวังการนำเสนอภาพบางภาพในข่าวอาชญากรรมแล้ว ภาพข่าวการเมืองก็เป็นภาพอีกประเภทหนึ่งที่ทางบรรณาธิการข่าวต้องมีการตรวจสอบก่อนออกอากาศ โดยเฉพาะภาพเหตุการณ์รุนแรงทางการเมือง ซึ่งแนวทางการพิจารณาภาพข่าวการเมืองนี้บรรณาธิการข่าวจะใช้การควบคุมของรัฐเป็นแนวทางการพิจารณา ดังตัวอย่างเช่น

ภาพการประท้วงอาจจะเห็นบางคนใช้ความรุนแรงทางอารมณ์ที่ออกมาทางมือไม้ แขนขา ก็จะระมัดระวัง ในการนำเสนอไม่ไปใส่อารมณ์กับภาพมากเกินไปการเสนอจะใช้ภาพระยะไกล (LONG-SHOT) ให้เห็นภาพทั่ว ๆ ไป แทน และภาพเหตุการณ์รุนแรงในลักษณะที่ผิดกฎหมาย เช่น ลักษณะการชักนำกลุ่มมาใช้ก็จะงดออกข่าว (วิฑูรย์ สายสุจริต, อ่างแล้ว)

แต่ถ้าเป็นข่าวต่างประเทศ บรรณาธิการข่าวจะไม่พิจารณาในรายละเอียดของภาพข่าวที่นำเสนอเหมือนกับข่าวในประเทศ ทั้งนี้เนื่องจาก

ข่าวต่างประเทศจะส่งมาจำกัดชุด ค่าบรรยายกับจำนวนชุดถูกจำกัดมา และตัดต่อมาเรียบร้อยแล้ว ข่าวต่างประเทศส่วนมากก็จะออกตามี่ส่งมาเลย

แต่ถ้าส่วนไหนที่ทางบรรณาธิการดูแล้วหวาดเสียว ก็มีการตัดทิ้งบ้างเหมือนกัน (วิฑูรย์ สายสุจริต, อ่างแล้ว)

และอีกเหตุผลหนึ่งก็คือ "ภาพข่าวต่างประเทศที่เป็นภาพรุนแรง จะสามารถออกอากาศได้มากกว่าข่าวในประเทศเพราะเป็นเรื่องไกลตัวเรา มันไม่กระทบกระเทือนกับเราและไม่เกี่ยวข้องกับคนไทย" (กัลยา พานิชดี, อ่างแล้ว)

เมื่อพิจารณาค่าให้สัมภาษณ์ของบรรณาธิการข่าวเกี่ยวกับการพิจารณาภาพข่าวต่างประเทศจะเห็นได้ว่า ถึงแม้บรรณาธิการข่าวจะมีอิสระในการคัดเลือกข่าวมากกว่าข่าวในประเทศ แต่ถ้ามีภาพรุนแรงในข่าวต่างประเทศก็จะมีการตัดภาพรุนแรงออกไปเช่นเดียวกับข่าวในประเทศ อย่างไรก็ตาม ถ้าพิจารณาเปรียบเทียบประเภทข่าวที่น่าเสนอความรุนแรงก็จะพบว่า มีการเสนอความรุนแรงในข่าวต่างประเทศมากที่สุด คือร้อยละ 56.38 ของจำนวนข่าวที่น่าเสนอความรุนแรงทั้งหมด รายละเอียดดังตารางที่ 5

ตารางที่ 5 แสดงประเภทข่าวที่เสนอความรุนแรงทางช่อง 5 ตั้งแต่วันที่ 23
กรกฎาคม 2533 ถึง 5 สิงหาคม 2533

ประเภทข่าว	จำนวนข่าว	ร้อยละ
การเมือง	14	14.89
ราชการ	4	4.26
อาชญากรรม	23	24.47
พัฒนา	-	-
กีฬา	-	-
ต่างประเทศ	53	56.38
รวม	94	100

ตัวอย่างของการเสนอภาพรุนแรงในข่าวต่างประเทศก็เช่น ข่าวการขาดแคลนอาหารที่โซเวียต เมื่อวันที่ 23 กรกฎาคม 2533 ในข่าวมีการเสนอภาพคนกำลังเข้าคิวซื้ออาหารและมีชาย 2 คนกำลังต่อยกันอยู่ โดยภาพที่เสนอเป็นภาพระยะใกล้จนเห็นภาพกำปั้นกระแทกหน้าอย่างชัดเจน มีเสียงหมัดกระทบหน้าดังพลั๊วะ และก็มีเสียงคนร้องตกใจในเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น ซึ่งภาพลักษณะนี้เป็นภาพความรุนแรงที่ไม่สมควรนำออกอากาศ

จากแนวทางการพิจารณาตัดเลือกข่าวที่กล่าวมาข้างต้นนั้น เป็นเพียงแนวทางการตัดเลือกเฉพาะภาพข่าวเท่านั้น แต่ในการพิจารณาตัดเลือกการนำเสนอข่าวที่มีความรุนแรง เนื้อข่าวก็เป็นอีกสิ่งหนึ่งที่ต้องถูกพิจารณาถึงความเหมาะสมในการออกอากาศ

ในการพิจารณาถึงความเหมาะสมของเนื้อหา บรรณาธิการข่าวจะแยกพิจารณาเป็นความรุนแรงทางวาจา กับ ค่าบรรยายข่าว ซึ่งความรุนแรงทางวาจา ส่วนใหญ่จะเป็นข่าวการสัมภาษณ์ ดังที่รองบรรณาธิการข่าวของช่อง 5 กล่าวไว้ว่า

ข่าวความรุนแรงทางวาจาส่วนมากข่าวที่มีปัญหาคือข่าวการเมือง ข่าวความขัดแย้งของสมาชิกผู้แทนราษฎรกับรัฐบาล คำพูดที่ให้สัมภาษณ์ต้องระมัดระวัง ถ้าเป็นการทะเลาะกันก็ต้องตัดทิ้งไปเลย คำพูดที่รุนแรงก็ต้องตัดออก เพราะถ้าไม่ตัดคำพูดที่รุนแรงออกจะยังเป็นตัวเสริมให้เกิดความขัดแย้งมากขึ้น (ธเรศวร์ ชนะสมบูรณ์, สัมภาษณ์ 25 พฤษภาคม 2533)

ถึงจะมีแนวทางการพิจารณาความรุนแรงทางวาจาอย่างไรก็ตาม แต่ในทางปฏิบัติกลับไม่ได้เป็นอย่างคำให้สัมภาษณ์ ตัวอย่างเช่น ข่าวการประท้วงสร้างเขื่อนแก่งกรุงเมื่อวันที่ 30 กรกฎาคม 2533 มีการเสนอข่าวการกล่าวโจมตีของผู้นำการสนับสนุนสร้างเขื่อนแก่งกรุง ว่า

ผมอยากจะตั้งคำถามกลับไปยังฝ่ายค้าน ต้นไม้ 7 หมื่นต้นที่ท่านรัก เป็นนักเป็นหนากับชีวิตชวานาอีกประมาณ 2 แสนคน ชีวิตต้นไม้ 1 ต้นกับชีวิตคนอีก 3-4 คน อันไหนจะมีความสำคัญกว่า หรือว่าสำหรับพลเอกชาติชาย สำหรับคุณบรรหาร นายโต้งถือว่าชีวิตชวานา... มีความหมายน้อยกว่าต้นไม้ 1 ต้นและครึ่งต้น หรือที่พูดว่า "ที่น่าเป็นห่วงคือกลุ่มต่อต้านที่ไปเคลื่อนไหวที่สุราษฎร์ธานี เค้าอ้างว่า เขาสามารถคุยโทรศัพท์สายตรงถึงนายกรัฐมนตรี เพราะเขาเป็นพรรคพวกของนายไกรศักดิ์ ชุมเหะวัน ลูกชายนายกรัฐมนตรี และเป็นพรรคพวกรัฐมนตรีบริหาร ข้าราชการที่เป็นเจ้าหน้าที่บ้านเมืองก็ไม่กล้าจะเข้าไปขัดขวาง เพราะมีการชู่จะเผาศาลากลาง" คำพูดที่ยกมาเป็นคำพูดที่กล่าวโจมตีผู้อื่นโดยไม่มีหลักฐานอ้างและทำให้บุคคลที่ถูกอ้างถึงได้รับความเสียหาย

ส่วนแนวทางการพิจารณาเนื้อข่าวอีกลักษณะหนึ่งก็คือ การตรวจสอบค่าบรรยายข่าว โดยบรรณาธิการข่าวจะพิจารณาถึงการเขียนข่าวของผู้สื่อข่าวว่า มีการเลือกใช้ถ้อยคำที่เหมาะสมหรือไม่ และรายงานข่าวตามเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นหรือเปล่า เหตุผลที่ต้องมีการตรวจสอบการเขียนข่าวของผู้สื่อข่าวก็เนื่องมาจาก

ในเนื้อข่าวก็ต้องระมัดระวังการนำเสนอ เพราะคำพูดที่เขียนออกมาก็คือ ความรุนแรงชนิดหนึ่งที่แอบแฝงอยู่ การเขียนข่าวต้องเขียนอย่างกลาง ๆ ไม่เพิ่มหรือสร้าง ความรุนแรงให้เกิดขึ้น (กัลยา พานิชดี, อ่างแล้ว)

จากการสัมภาษณ์บรรณาธิการข่าวช่อง 5 สามารถสรุปได้ว่า การคัดเลือกข่าวทั่วไป บรรณาธิการข่าวจะคำนึงถึงนโยบายของสถานี และความ ต้องการของผู้ชมเป็นสำคัญ ส่วนการพิจารณาการนำเสนอความรุนแรงในข่าว โทรทัศน์ บรรณาธิการจะใช้วิจาร์ณญาณ และระเบียบของ กบว. เป็นเกณฑ์การพิจารณา แต่เมื่อเปรียบเทียบเนื้อหาข่าวโทรทัศน์ กับแนวทางการพิจารณาการนำเสนอความรุนแรง จะเห็นว่ามีการนำเสนอข่าวโทรทัศน์ที่ไม่สอดคล้องกับค่า ให้สัมภาษณ์ของบรรณาธิการข่าว

3. สถานีโทรทัศน์สีช่อง 7

3.1 หลักเกณฑ์การคัดเลือกข่าว

จากการสัมภาษณ์บรรณาธิการข่าวช่อง 7 (ประกาศิต คำพิมพ์, สัมภาษณ์ 20 พฤษภาคม 2533) ถึงหลักเกณฑ์การคัดเลือกข่าว พบว่าในการคัดเลือกข่าว บรรณาธิการข่าวจะยึดหลักคุณค่าของข่าว (News values) เป็นสำคัญ ดังที่ คุณประกาศิตกล่าวไว้ว่า

การคัดเลือกข่าวจะพิจารณาถึงคุณค่าของข่าวเป็นเกณฑ์การตัดสินโดยจะเลือกข่าวที่สำคัญที่สุด คือ จะเลือกข่าวที่มีผลกระทบ หรืออยู่ในความสนใจของประชาชนมากที่สุด รวมทั้งพิจารณาถึงประโยชน์ที่ประชาชนจะได้รับเอามาประกอบกัน

ข่าวที่จะนำเสนอออกอากาศนอกจากจะต้องเป็นข่าวที่มีคุณค่าข่าวแล้ว ข่าวนั้นยังต้องสอดคล้องกับนโยบายต่าง ๆ ที่ทางสถานีถือเป็นแนวทางในการปฏิบัติอีกด้วย ดังที่คุณพิสิทธิ์ กิรติการกุล บรรณาธิการข่าว (สัมภาษณ์ 20 พฤษภาคม 2533) ได้อธิบายถึงนโยบายต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับกาเสนอข่าวของช่อง 7 ว่า

การเสนอข่าวของช่อง 7 ต้องทำตามนโยบายรัฐบาล ถ้าไม่สนับสนุนเขาก็ต้องไม่ไปโจมตีเขา นอกจากนั้นก็ต้องปฏิบัติตามนโยบายกองทัพบกซึ่งเป็นเจ้าของสัญญาณช่อง 7 และปฏิบัติตามนโยบายสถานีซึ่งสถานีประกอบธุรกิจและข่าวก็เป็นส่วนหนึ่งของสถานี

3.2 แนวทางการพิจารณาคัดเลือกการนำเสนอข่าวที่มีความรุนแรง

จากการสัมภาษณ์บรรณาธิการข่าวช่อง 7 (ประกาศิต คำพิมพ์, อ่างแล้ว) เกี่ยวกับแนวทางการพิจารณาคัดเลือกการนำเสนอข่าวที่มีความรุนแรง พบว่าแนวทางที่บรรณาธิการข่าวสถานีโทรทัศน์สีกองทัพบกช่อง 7 ใช้ในการพิจารณาคัดเลือกข่าวคือการควบคุมตนเองภายใต้กรอบของกฎหมาย และกรอบของสถาบันที่ได้ถูกจัดตั้งขึ้นดังที่คุณประกาศิต คำพิมพ์ กล่าวไว้ว่า

ข่าวที่มีความรุนแรงคือข่าวที่กระทบกระเทือนกับจิตใจคนดูหรือความมั่นคงของประเทศ ซึ่งในการคัดเลือกจะใช้วิจาร์ณญาณและระเบียบ กบว. เป็นหลัก

ว่าภาพไหนที่ไม่สมควรออกอากาศ ภาพไหนออกไปแล้วไม่น่าดู คนดูหวาดเสียว
ก็ไม่สมควรนำออกอากาศ

ในการพิจารณาคัดเลือกการนำเสนอข่าวที่มีความรุนแรง ส่วนใหญ่แล้ว
บรรณาธิการข่าวจะพิจารณาจากภาพข่าวเป็นสำคัญ ซึ่งจากการสัมภาษณ์บรรณาธิการ
ข่าวช่อง 7 รวมทั้งสิ้น 3 คน สามารถสรุปแนวทางการพิจารณาความเหมาะสมของ
การนำเสนอภาพข่าว ได้ดังต่อไปนี้

ภาพความรุนแรงที่บรรณาธิการข่าวทั้ง 3 ลงความเห็นว่าเป็นภาพที่
ควรควบคุมการนำเสนอมากที่สุด คือ ภาพคนตาย โดยมีแนวทางการพิจารณาว่า
การเสนอภาพคนตายจะต้องไม่แพร่ภาพที่อุจาดตา แต่ถ้ามีความจำเป็นต้องนำเสนอ
ก็มีวิธีการหลีกเลี่ยงโดยการใช้เทคนิคบังภาพเอาไว้ หรือไม่ก็นำเสนอภาพในระยะ
ไกล (Long-Shot) แทน ดังเช่นที่บรรณาธิการข่าวช่อง 7 ท่านหนึ่งได้กล่าวถึง
แนวทางการนำเสนอภาพคนตายไว้ว่า

การเสนอภาพคนตายในระบบทั่วโลกแล้วจะต้องมีการปิดบังพอสมควรภาพ
ที่ควรระมัดระวังคือภาพอุจาด บางศพอาจจะเป็นศพที่ร้องแรงแบบที่มองแล้ว
น่าหวาดเสียว เช่น ตัดคอเกือบขาดก็จะไม่เอาออก หรือว่าแขนคอตายก็จะ
ไม่เอาออก ภาพในลักษณะเหล่านี้ก็จะใช้วิธีบังภาพ หรือใช้ภาพมุมกว้างที่เห็น
คนเยอะ ๆ เห็นภาพเหตุการณ์แต่จะไม่เน้นไปที่ภาพหวาดเสียวของคนตาย
(สุทธิ จงเจียมจิตต์, สัมภาษณ์ 20 พฤษภาคม 2533)

แต่เมื่อเปรียบเทียบการนำเสนอภาพข่าวคนตายของช่อง 7 กับคำให้
สัมภาษณ์ดังกล่าว พบว่า การนำเสนอภาพคนตายไม่สอดคล้องกับคำให้สัมภาษณ์
เพราะภาพที่นำเสนอบางภาพมีลักษณะอุจาดตา และไม่มีการใช้เทคนิคปิดบังภาพ
เลย ตัวอย่างเช่น ข่าววันที่ 23 กรกฎาคม 2533 ข่าวแม่เลี้ยงฆ่าลูกเลี้ยง มี

การแพร่ภาพศพเด็กให้เห็นอย่างชัดเจน และมีการเสนอภาพในระยะใกล้ที่มือของศพจนเห็นบาดแผลอย่างชัดเจน นอกจากนี้ในข่าวบางข่าวก็ได้มีการนำภาพความรุนแรงจากแฟ้มข่าวมาแพร่ภาพซ้ำ เช่น ข่าววันที่ 25 กรกฎาคม 2533 ข่าวการฆาตกรรม มีการเสนอภาพศพถูกมัดท้ายรถ และมีการเสนอภาพรอยเลือดบนพื้นใต้ท้องรถในระยะใกล้ชัด เท่านั้นยังไม่พอ มีการนำภาพจากแฟ้มข่าวซึ่งเป็นภาพศพนอนคว่ำหน้าอยู่ตรงประตูรถในลักษณะอุจาดตามาออกอากาศ

ดังนั้นจะเห็นได้ว่า ถึงแม้บรรณาธิการข่าวจะมีแนวทางการควบคุมการนำเสนอภาพคนตายอย่างใดก็ตาม แต่ในทางปฏิบัติไม่ได้เป็นไปตามแนวทางที่วางไว้

ในการกำหนดแนวทางการพิจารณาการนำเสนอความรุนแรงในข่าว บางครั้งบรรณาธิการข่าวก็ต้องนำการควบคุมของรัฐ ไม่ว่าจะเป็นกฎหมาย ระเบียบต่าง ๆ มาใช้ในการพิจารณา ตัวอย่างของภาพข่าวที่ต้องนำการควบคุมของรัฐมาเป็นเกณฑ์การพิจารณาก็คือ ภาพเหตุการณ์รุนแรง

ภาพเหตุการณ์รุนแรง เช่น การประท้วง สมมติตำรวจตีคนประท้วง หรือคนประท้วงตีตำรวจ การเสนอข่าวก็จะไม่เห็นภาพเหล่านี้ออกมา แต่จะหลีกเลี่ยงโดยใช้คำบรรยายแทน เพราะการเน้นภาพจะกลายเป็นตัวอย่างที่ไม่ดี (สุทธิ จงเจียมจิตต์, อ่างแล้ว)

และถ้าภาพเหตุการณ์ที่นำเสนอเป็นภาพเหตุการณ์ทางการเมืองภายในประเทศ การนำเสนอข่าวก็ยังคงคำนึงถึงรัฐเป็นสำคัญ ดังที่บรรณาธิการข่าวท่านหนึ่งกล่าวว่า "ความรุนแรง ทางทหารก็เข้ามาควบคุมเหมือนกัน เหตุการณ์ที่เป็นเหตุการณ์ทางการเมือง ก็ต้องเสนอข่าวยึดรัฐเป็นหลัก (ประกาศิต คำพิมพ์, อ่างแล้ว)

ภาพข่าวอีกลักษณะหนึ่งที่บรรณาธิการข่าวจัดอยู่ในภาพเหตุการณ์รุนแรงคือ ภาพข่าวการทำแผนประกอบคดี ซึ่งจะมีการเสนอขั้นตอนการประกอบอาชญากรรมต่าง ๆ โดยบรรณาธิการข่าวจะมีการระมัดระวังการนำเสนอ ดังนี้

ข่าวการทำแผนประกอบคดีจะหลีกเลี่ยงการเสนอภาพหวาดเสียว ไม่เสนอรายละเอียดชัดเจนเพียงให้ได้ว่ากำลังทำแผนประกอบคดีเท่านั้น อย่างภาพมีดปาดคอ ปืนจ่อหัว ก็ไม่เอาออก ส่วนใหญ่จะเสนอภาพในมุมกว้างให้เห็นประชาชนมุงดู ไม่เน้นให้เห็นว่าทำอะไรจนชัดเจน หรือหวาดเสียว (ประกาศิต คำพิมพ์, อ้างแล้ว)

แต่ข่าวทำแผนประกอบคดีแม่เลี้ยงฆ่าลูกเลี้ยง เมื่อวันที่ 24 กรกฎาคม 2533 มีการเสนอภาพข่าวที่เห็นขั้นตอนการฆาตกรรมอย่างชัดเจน คือ ภาพแม่เลี้ยงอุ้มตุ๊กตาซึ่งดูเหมือนคนจริง ๆ จากเตียงคนเจ็บแล้วนำไปโยนลงจากตึก และกล้องก็จับภาพตุ๊กตาที่ค่อย ๆ ลอยลวล่วงลุ่มพื้น ซึ่งดูน่าหวาดเสียวมาก แล้วก็ตัดภาพมาที่ตุ๊กตาที่ตกอยู่บนที่เกิดเหตุ จะเห็นได้ว่าการเสนอในลักษณะดังกล่าว เป็นการนำเสนอที่ขัดต่อแนวทางการพิจารณาของบรรณาธิการข่าว ที่ว่าจะไม่เน้นให้เห็นว่าทำอะไรจนชัดเจนหรือหวาดเสียว

อย่างไรก็ตาม ภาพความรุนแรงบางภาพก็สามารถออกอากาศได้ โดยบรรณาธิการข่าวจะไม่ตรวจสอบมากนัก เพราะบรรณาธิการข่าวมีความเห็นว่าเป็นข่าวที่แสดงถึงคุณค่าข่าว ภาพเหล่านั้นได้แก่ ภาพความเสียหายทางทรัพย์สินและภาพคนเศร้าโศก ดังที่บรรณาธิการข่าวอาชญากรรมได้อธิบายว่า

ภาพความรุนแรงที่เกิดกับทรัพย์สิน ส่วนใหญ่จะเน้นหนักไปทางสถานที่เกิดเหตุ หรือความเสียหายที่เกิดขึ้นเพื่อเป็นอุทาหรณ์ให้คนดูรู้จักป้องกันและระมัดระวัง จึงสามารถออกอากาศได้ เช่น อุบัติเหตุรถชนที่เสนอภาพเน้นความเสียหายของรถก็สามารถออกอากาศได้ แต่ถ้ามีคนตายด้วยก็จะใช้ภาพมุมกว้างแทน (สุกฤษี จงเจียมจิตต์, อ้างแล้ว)

ตัวอย่างภาพการเสนอความรุนแรงทางทรัพย์สินก็เช่น ชาวติ๊กกลม เมื่อวันที่ 26 กรกฎาคม 2533 มีการนำเสนอภาพติ๊กกลม สภาพความเสียหายต่าง ๆ แต่เนื่องจากเหตุการณ์ติ๊กกลมมีคนได้รับบาดเจ็บและคนตาย จึงมีการเสนอภาพคนตายและคนบาดเจ็บ ซึ่งภาพที่น่าเสนอไม่ได้เป็นภาพมุมกว้างดังแนวทางการพิจารณาที่กล่าวไว้ กล่าวคือ มีการเสนอภาพคนตายใต้ซากติ๊กด้วยภาพระยะใกล้ชิด เช่น คนตายนอนคว่ำหน้าใต้ซากติ๊ก, ภาพคนตายที่เห็นแต่มือโผล่ออกจากซากติ๊กกลม หรือถ้าเป็นภาพคนป่วยก็มีการเสนอภาพในระยะใกล้ชิดจนเห็นสีหน้าแสดง ความเจ็บปวด, หรือภาพที่เห็นแต่มือคนที่อยู่ใต้ซากติ๊กโบกไปมาขอความช่วยเหลือ เป็นต้น ซึ่งภาพข่าวเหล่านี้เป็นภาพที่บรรณาธิการข่าวกล่าวไว้ว่า จะระมัดระวังในการนำเสนอ

ส่วนภาพอีกลักษณะหนึ่งที่มีแนวทางการพิจารณาเช่นเดียวกับภาพความรุนแรงทางทรัพย์สินคือ ภาพความเศร้าโศกของบุคคล โดยมีวัตถุประสงค์การนำเสนอเพื่อเป็นอุทาหรณ์แก่ผู้ชม ซึ่งแนวทางการพิจารณามีดังนี้

การเสนอภาพความเศร้าโศกของบุคคลในข่าว สามารถนำออกอากาศได้ เพราะถือว่าเป็นอารมณ์ของข่าว และเป็นอุทาหรณ์แก่ผู้ชม ยกเว้นภาพที่เห็นว่าเกินความจริงก็จะไม่นำเสนอ ตัวอย่างการเสนอภาพเหล่านี้ เช่น การเสนอข่าวจับตัวเด็กเร่ร่อนค่าไถ่ ชาวมีการนำเสนอภาพพ่อแม่ยืนร้องไห้ ซึ่งเป็นภาพที่สะเทือนใจคนดูมาก แต่ที่เสนอเพราะต้องการเตือนใจแก่คนดู จึงเสนอออกไป (สุทธิ จงเจียมจิตต์, อ้างแล้ว)

และก็คงด้วยเหตุผลเดียวกันกับการเสนอภาพพ่อแม่ยืนร้องไห้ที่บรรณาธิการข่าวได้ยกตัวอย่างมา ทำให้ข่าววันที่ 29 กรกฎาคม 2533 มีการเสนอภาพความเศร้าโศกในข่าวแม่เลี้ยงฆ่าลูกเลี้ยง เป็นภาพพี่ชายของผู้ตายร้องไห้สะอึกสะอื้น ร้องไห้ไปพูดไปว่า "พ่อผมรักผมกับน้องมาก (สะอื้น) พ่อไม่ทำอย่างนั้นแน่นอน"

แล้วเดี๋ยวนี้ (สะอื้น) เค้ายะเอาพ่อเข้าคุก พ่อผม ผมไม่รู้ว่าคุณจะเป็นอย่างไร แต่อย่างนั้นน้องผม ผมรักน้องผมมาก น้องผมตายแล้ว ผมไม่มีใครอีกแล้ว"

จากข่าวดังกล่าวจะเห็นได้ว่า คำให้สัมภาษณ์ก็อาจเป็นการเพิ่มความรุนแรงให้กับข่าวได้ ด้วยเหตุนี้ การเสนอข่าวสัมภาษณ์จึงต้องได้รับการตรวจสอบก่อนนำออกอากาศเช่นเดียวกับภาพข่าว ซึ่งแนวทางการพิจารณาการนำเสนอคำให้สัมภาษณ์มีดังนี้

ถ้าเป็นการเสนอข่าวที่เป็นข่าวสัมภาษณ์ จะต้องมีการตรวจสอบคำพูดของผู้ให้สัมภาษณ์ว่าสมควรนำออกอากาศหรือไม่ โดยพิจารณาว่า คำพูดบางคำพูดถ้ารุนแรงเกินไปต้องตรวจสอบก่อน คำพูดหยาบคายก็ไม่ให้ออก ถ้าคนพูดใส่อารมณ์โมโหกัน ก็ไม่เอาออก (สุทธิ จงเจียมจิตต์, อ้างแล้ว)

เมื่อพิจารณาคำให้สัมภาษณ์เปรียบเทียบกับเนื้อหาข่าวโทรทัศน์ พบว่าการเสนอข่าวสัมภาษณ์บางข่าวได้มีการปล่อยคำพูดที่หยาบคายและรุนแรงออกอากาศ เช่น ข่าววันที่ 29 กรกฎาคม 2533 เป็นข่าวสัมภาษณ์ความคิดเห็นประชาชนทั่วไปเกี่ยวกับเรื่องพระนิกรกับอรปวีณา

ความรู้สึกต่อพระนิกร : "ส่วนมากถ้ามีเงินแล้วก็ส่วนมากตัดกิเลสไม่ได้
อย่างตามบ้านนอก ไม่มีเงินก็ไม่มีอะไร..."

"ผมว่าถ้าบิณฑบาตรตามบ้านผมจะไม่ให้ข้าวกิน"

ความรู้สึกต่ออรปวีณา : "พี่ว่ามันเลวพอกัน"

"...ไม่ดีเหมือนกันเลยแบบไปให้ทำพระนิกร..."

"...ก็ไม่ชอบเหมือนกันเพราะสาส์นกับเขา
ทำไม..."

ความคิดเห็นที่มีต่อศาสนา : "คำว่าพระนี่ก็ต้องตัดกิเลสได้ แต่เมื่อทำ
อย่างนี้ทำให้ศาสนาเสื่อมโทรม"

"นำอับอายที่สุดในพระพุทธรูปศาสนาไม่สมควร
เกิดเรื่องอย่างนี้ แม้จะอ่านข่าวยังไม่อยาก
จะอ่าน มันทุเรศนะ"

"พระต่อไปไม่กราบไหว้แล้วละ ไหว้พระ
พุทธรูปดีกว่า..."

นอกจากข่าวนี้จะมีการเสนอคำพูดที่รุนแรง เช่น ทุเรศ หรือล่าสอน แล้ว
คำพูดบางคำพูดก็ยิ่งกระทบกระเทือนถึงสถาบันศาสนา เช่นที่ว่า "พระต่อไปไม่กราบ
ไหว้แล้วละ" หรือที่ว่า "ส่วนมากถ้ามีเงินแล้วส่วนมากตัดกิเลสไม่ได้" ดังนั้น ใน
การเสนอข่าวความรุนแรงทางวาจา ทางสถานีควรตระหนักถึงผลกระทบที่จะเกิดขึ้น
ต่อบุคคลหรือสถาบันต่าง ๆ ด้วย

ในส่วนของการบรรยายข่าว ก็จะมีการตรวจสอบก่อนนำออกอากาศ
เช่นกัน เพื่อป้องกันไม่ให้นำเสนอเป็นการเพิ่มความรุนแรงให้
มากขึ้น ซึ่งการบรรยายข่าวที่ดีมีลักษณะดังนี้คือ จะต้องเขียนรายงานตามเหตุการณ์
ที่เกิดขึ้น และเลือกใช้ถ้อยคำที่เหมาะสม ดังที่คุณพิสิทธิ์ กิรติการกุล (สัมภาษณ์)
ได้กล่าวถึงแนวการเขียนข่าวที่มีความรุนแรงไว้ว่า "การเสนอจะไม่ทำร้ายความ
รู้สึกคนดูโดยใช้คำบรรยายว่ารุนแรงขนาดไหน เช่น บรรยายว่าศรียะแตก ฟันหัก
15 ซี่"

ถึงแม้จะมีการตรวจสอบการเขียนข่าวก่อนออกอากาศอย่างใดก็ตาม แต่
ในบางครั้ง ข่าวที่ไม่รุนแรงกลับมีการเขียนข่าวโดยใช้ภาษาที่รุนแรง โดยเฉพาะ
ในการบรรยายข่าวกีฬา เช่น "หลังจากที่ทั้ง 2 ทีมถล่มคู่ต่อสู้ 4 ต่อ 4 เท่ากัน
โกศล จันทนชาติ ก็เป็นผู้สังหารเข้าไป" หรือ "ศึกเขย่าบัลลังก์โลกเตรียมระเบิด
กำปั้น" เป็นต้น ทั้ง ๆ ที่ภาพข่าวก็เป็นภาพที่ไม่มีความรุนแรงเลย

จะเห็นว่าไม่ว่าจะเป็นข่าวประเภทใดก็ตาม ก็อาจมีการเสนอความ
รุนแรงได้ทั้งจากภาพข่าวและเนื้อข่าว ดังนั้น จึงต้องมีการคัดเลือกข่าวก่อนออก
อากาศ แต่มีข่าวประเภทหนึ่งที่บรรณาธิการข่าวจะไม่ค่อยมีการตรวจสอบเท่าใด

นักคือ ชาวต่างประเทศ ที่เป็นเช่นนี้ก็เพราะความเชื่อของบรรณาธิการข่าวที่ว่า ชาวที่สำนักข่าวส่งมาให้ นั้นมีการเลือกสรรมาก่อนแล้ว

การคัดเลือกข่าวต่างประเทศ ส่วนมากมีการกลั่นกรองมาให้แล้ว ดังนั้น ได้มาอย่างไรก็ออกไปอย่างนั้น เขาติดต่อมาดีอยู่แล้ว ถ้าจะติดต่อส่วนมาก จะเป็นเรื่องภาพโป๊ ภาพรุนแรงไม่ค่อยมี (ฟิลิทธิ กิริติการกุล, อ้างแล้ว)

จากความเชื่อที่ว่า สำนักข่าวมีการพิจารณาคัดเลือกภาพข่าวก่อนส่งมาให้ นั้นบางครั้งภาพรุนแรงในข่าวต่างประเทศจึงเสนอภาพที่รุนแรงมาก เช่น ข่าว การสู้รบในเลบานอน จากข่าววันที่ 2 สิงหาคม 2533 มีการเสนอภาพคนเอามือปิด กรีดศรีษะแล้วเอามือตบที่รอยกรีดจนเลือดไหลแดงเต็มมือ และมีการเสนอภาพคนที่ได้รับบาดเจ็บเลือดไหลมาจากบาดแผลที่ศรีษะ ซึ่งเป็นการเสนอภาพเป็นภาพ ระยะใกล้ทำให้เห็นเลือดที่ไหลออกมาจากแผลอย่างชัดเจนมาก และดูน่าหวาดเสียว อีกด้วย ในการเสนอภาพรุนแรงในข่าวต่างประเทศไม่ได้มีเพียงแค่สองข่าว แต่มี มากเป็นอันดับ 2 ของประเภทข่าวต่าง ๆ ที่เสนอความรุนแรงทั้งหมด ดังตารางที่ 6

ตารางที่ 6 แสดงข่าวที่เสนอความรุนแรงทางช่อง 7 ตั้งแต่วันที่ 23 กรกฎาคม
2533 ถึง 5 สิงหาคม 2533

ประเภทข่าว	จำนวนข่าว	ร้อยละ
การเมือง	15	11.19
ราชการ	6	4.48
อาชญากรรม	57	42.54
พัฒนา	2	1.49
กีฬา	1	.75
ต่างประเทศ	53	39.55
รวม	134	100

จากตารางนี้แสดงให้เห็นว่า ประเภทข่าวที่มีการเสนอความรุนแรงมากที่สุดคือ ข่าวอาชญากรรม กล่าวคือ มีการเสนอถึงร้อยละ 42.54 ของจำนวนข่าวทั้งหมด รองลงมาได้แก่ ข่าวต่างประเทศ มีการเสนอร้อยละ 39.55 ของจำนวนข่าวทั้งหมด เป็นที่น่าสังเกตว่า ถึงแม้ข่าวต่างประเทศจะมีการตรวจสอบน้อยกว่าข่าวอาชญากรรมก็ตาม แต่เมื่อพิจารณาถึงจำนวนข่าวที่น่าเสนอความรุนแรงแล้วปรากฏว่าข่าวอาชญากรรมมีการเสนอความรุนแรงในจำนวนที่มากกว่าข่าวต่างประเทศ

จากการสัมภาษณ์บรรณาธิการข่าวช่อง 7 สามารถสรุปได้ว่า การคัดเลือกข่าวจะต้องสอดคล้องกับนโยบายต่าง ๆ ของสถานี และข่าวที่น่าเสนอต้องเป็นข่าวที่มีคุณค่าข่าว ส่วนแนวทางการพิจารณาการนำเสนอความรุนแรงในข่าว

บรรณาธิการข่าวจะใช้วิจารณ์ญาณและการควบคุมของรัฐเป็นเกณฑ์การตัดสิน และเมื่อวิเคราะห์เนื้อหาข่าวโทรทัศน์เปรียบเทียบกับแนวทางการพิจารณาการนำเสนอ ความรุนแรงในข่าว พบว่า เนื้อหาข่าวโทรทัศน์ที่นำเสนอไม่มีความสอดคล้องกับค่าให้สัมภาษณ์ดังกล่าว

4. สถานีโทรทัศน์ช่อง 9 อสมท.

4.1 หลักเกณฑ์การคัดเลือกข่าว

จากการสัมภาษณ์บรรณาธิการข่าวช่อง 9 อสมท. (เกียรติชัย จิราวัฒน์วัฒนา, สัมภาษณ์ 28 พฤษภาคม 2533) เกี่ยวกับการคัดเลือกข่าวของ สถานีโทรทัศน์ช่อง 9 อสมท. พบว่า บรรณาธิการข่าวในฐานะผู้กรองสารมิใช่จะมีอำนาจเต็มที่ในการคัดเลือกข่าวเสมอไป ในบางครั้งที่ตัดสินใจก็กระทำ โดยผู้อื่น ดังที่คุณเกียรติชัย จิราวัฒน์วัฒนา กล่าวว่า

ในกระบวนการทำข่าวโทรทัศน์ช่อง 9 อสมท. บุคคลผู้ทำหน้าที่คัดเลือกข่าว และจัดลำดับข่าวที่จะนำเสนอ คือ บรรณาธิการข่าว และในบางครั้งที่ตัดสินใจของบรรณาธิการข่าวอาจจะเป็นผลมาจากการปรึกษากับผู้รับผิดชอบระดับสูงขึ้นไป เช่น หัวหน้าฝ่ายข่าว ผู้อำนวยการสำนักข่าวไทย

นอกจากนั้น บทบาทของผู้กรองสารยังต้องอยู่ภายใต้เงื่อนไขแนวทางองค์กรตั้งนั้น แนวทางที่บรรณาธิการข่าวยึดถือเป็นแนวทางปฏิบัติในการคัดเลือกข่าว ก็คือ แนวทางการเสนอข่าวที่ทางสถานีกำหนดไว้ ซึ่งบรรณาธิการข่าวช่อง 9 อสมท. อีกท่านหนึ่ง (ศุภชัย บุนนาค, สัมภาษณ์ 28 พฤษภาคม 2533) ได้กล่าวถึงแนวทางในการเสนอข่าวของช่อง 9 อสมท. ไว้ดังนี้

เนื่องจากสถานีโทรทัศน์ช่อง 9 เป็นรัฐวิสาหกิจ ซึ่งเป็นหน่วยงานของรัฐบาล ดังนั้น การเสนอข่าวจึงต้องทำหน้าที่แพร่กระจายข่าวสารให้กับประชาชนในขณะเดียวกันก็ต้องทำหน้าที่เป็นประชาสัมพันธ์ของรัฐอีกด้วย และการเสนอข่าวที่มีประสิทธิภาพให้กับประชาชน เสนอข่าวให้มีผลออกมาที่จะปรับปรุงสภาพความเป็นอยู่การพัฒนาสภาพชีวิตของประชาชนให้ดีขึ้น ทางสถานีพยายามจะเสนอข่าวให้เป็นประโยชน์มากที่สุดทั้งต่อประเทศชาติและประชาชน

ข่าวที่บรรณาธิการข่าวตัดสินใจนำออกอากาศ นอกจากจะต้องเป็นข่าวที่สอดคล้องกับนโยบายสถานีแล้ว ยังต้องเป็นข่าวที่แสดงถึงคุณค่าของข่าวอีกด้วย เช่นที่บรรณาธิการข่าวกล่าวว่า "องค์ประกอบในการตัดสินใจในการเสนอข่าวคือ พิจารณาถึงคุณค่าข่าว และมาประยุกต์เอาว่าข่าวไหนมีองค์ประกอบทางคุณค่าข่าวมากที่สุด ข่าวนั้นก็สำคัญที่สุด" (ศุภวิชัย บุนนาค, อ้างแล้ว)

4.2 แนวทางการพิจารณาคัดเลือกการนำเสนอข่าวที่มีความรุนแรง

จากการสัมภาษณ์บรรณาธิการข่าวช่อง 9 อสมท. (อัชฌา สุวรรณปากแพรง, สัมภาษณ์ 28 พฤษภาคม 2533) ถึงแนวทางการพิจารณาคัดเลือกการนำเสนอข่าวที่มีความรุนแรง พบว่า แนวทางที่บรรณาธิการข่าวช่อง 9 อสมท. ใช้ในการพิจารณาคัดเลือกข่าวว่าใดมีความรุนแรงหรือไม่ คือ การพิจารณาโดยใช้สามัญสำนึกประกอบกับแนวทางการควบคุมของรัฐ รวมทั้งการคำนึงถึงผลกระทบต่อผู้ชมเป็นแนวทางการตัดสินใจ

ข่าวใดจะนำออกอากาศหรือไม่ดูที่ความควรไม่ควร และดูกฎ กบว. จะเห็นว่าสังคมปัจจุบันนี้มีความรุนแรงมากพอสมควร ข่าวที่เสนอความผิดปกติซึ่งพวกนี้เป็นข่าวที่นักข่าวไม่ยอมตักข่าวกัน แต่ก็อยู่ที่ว่าจะนำเสนออย่างไร

ให้ดูหวาดเสี้ยวเล็กน้อยแค่ไหน ให้รายละเอียดมากแค่ไหน ซึ่งต้องพิจารณาความเหมาะสม เพราะทางสถานีค่อนข้างคำนึงถึงว่า สื่อโทรทัศน์สามารถเข้าถึงประชาชนทุกกลุ่ม รวมทั้งเด็กทุกวัย ไม่อยาก让孩子เกิดความเคยชินกับสิ่งเหล่านี้ (อัชฌา สุวรรณปากแพรก, อ่างแล้ว)

ในการพิจารณาความรุนแรงในข่าว โดยส่วนใหญ่แล้วบรรณาธิการข่าวจะพิจารณาในด้านเหตุการณ์และภาพข่าวที่น่าเสนอเป็นหลัก เช่น ที่คุณเกียรติชัย จิราวัฒน์วัฒนา (อ่างแล้ว) บรรณาธิการข่าวช่อง 9 อสมท. กล่าวไว้ว่า

การพิจารณาว่าข่าวรุนแรงหรือไม่ โดยจากเหตุการณ์และจากภาพเป็นหลัก ส่วนใหญ่ภาพจะมีส่วนสำคัญมาก ความรุนแรงโดยมากมักจะเป็นภาพอาชญากรรม และเกี่ยวข้องกับภาพของเด็กที่เป็นผู้ต้องหาทำผิด สำหรับเหตุการณ์จะพิจารณาถึงความรุนแรงทางด้านเหตุการณ์ทางการเมือง เช่น ในเรื่องการชุมนุม หรือการสไตรค์

สำหรับรายละเอียดของการพิจารณาเรื่องภาพ และเหตุการณ์ในข่าว จากการสัมภาษณ์บรรณาธิการข่าวช่อง 9 อสมท. ทั้ง 3 คน สามารถสรุปแนวทางการพิจารณาได้ดังต่อไปนี้

แนวทางการพิจารณาภาพข่าว ส่วนใหญ่บรรณาธิการข่าวจะตรวจสอบภาพของความรุนแรงที่เกิดขึ้นกับบุคคลเป็นสำคัญ โดยการนำเสนอภาพเหล่านี้จะต้องนำเสนอเป็นภาพระยะไกล หรือบางครั้งก็จะใช้กราฟิก (graphic) มาบังภาพเอาไว้

การเสนอภาพคนตายจะไม่ให้เห็นชัดเจน เห็นในระยะไกล บางทีก็ใส่สกรีน (Screen) ลงไป บางทีก็ตัดภาพอย่างรวดเร็วให้เห็นว่าเป็นภาพศพแค่นั้นเอง

แต่จะไม่ไปถ่ายรายละเอียดของศพ ไม่ไปแพน(pan)กล้องที่ละเอียดละน้อย
(เกียรติชัย จิรารัตน์วัฒนา, อ่างแล้ว)

และถ้าเป็นภาพคนบาดเจ็บก็มีแนวทางพิจารณาเช่นเดียวกับภาพคนตาย
กล่าวคือ

การบาดเจ็บถ้ารุนแรงมาก เลือดออกมากก็จะไม่เอาออก แต่ถ้าจำเป็นต้อง
ออกอาจจะใช้มุกกล้องช่วย และถ้าหากหลีกเลี่ยงไม่ได้ก็จะใช้ special
effect ช่วย ภาพบาดเจ็บส่วนใหญ่จะตัดภาพมาที่หน้าของผู้ที่ได้รับบาดเจ็บ
มากกว่า close ไปที่แผล (อัชฌา สุวรรณปากแพรง, อ่างแล้ว)

แต่ก็มีข้อยกเว้นในการนำเสนอภาพความรุนแรงของบุคคลบางภาพที่
บรรณาธิการข่าวจะไม่ค่อยตรวจสอบในการนำเสนอเท่าใดนัก ด้วยความเห็นที่
ว่าเป็นการเพิ่มสีสันให้กับข่าว ภาพนั้นก็คือ ภาพแสดงอารมณ์เศร้าโศก "ภาพคน
เศร้าโศกเสียใจ สามารถนำออกอากาศได้เพราะจะเป็นการเพิ่มความน่าสนใจ
ให้กับข่าวไม่มีผลกระทบอะไร" (อัชฌา สุวรรณปากแพรง, อ่างแล้ว)

จากเกณฑ์การควบคุมการนำเสนอภาพความรุนแรงที่เกิดขึ้นกับบุคคล
ดังกล่าว เมื่อนำมาพิจารณาเปรียบเทียบกับเนื้อหาข่าวโทรทัศน์ที่นำเสนอทางช่อง
9 พบว่า ทางสถานีมิได้ระมัดระวังการเสนอภาพคนตาย หรือคนบาดเจ็บ ดังคำ
ให้สัมภาษณ์ ซึ่งจะเห็นได้จากข่าววันที่ 28 กรกฎาคม 2533 ข่าวอุบัติเหตุ
รถจักรยานยนต์คันหนึ่งมีการเสนอภาพคนตายอย่างชัดเจน และเสนอภาพเจ้าหน้าที่
มูลนิธิมาช่วยกันยกศพขึ้นมาเพื่อห่อศพ ซึ่งทางสถานีถ่ายให้เห็นการห่อศพอย่างละเอียด
ละออ และอุบัติเหตุอีกข่าวหนึ่งที่น่าเสนอในวันเดียวกันนี้ เป็นภาพคนตายนอนตาย
คาที่ตรงเบาะข้างหน้ารถ มีการเสนอภาพคนกำลังดึงศพออกมาจากรถเห็นภาพศพ
หัวห้อยเลือดแดงเต็มศีรษะที่ร้ายกว่านั้นก็คือ ข่าวเมื่อวันที่ 2 สิงหาคม ในข่าว

อุบัติเหตุเช่นกัน ภาพข่าวที่เสนอ เป็นภาพคนตายติดอยู่ที่รถโดยได้เสนอภาพในระยะไกลชัดเจนเห็นหัวที่ห้อยออกมา และคราบเลือดแดงเต็มไปหมด โดยไม่มีการใช้กราฟฟิกบังภาพเลย

นอกจากนั้น จากการทำบรรณาธิการข่าวมิได้มีการควบคุมการนำเสนอภาพความเศร้าโศกของบุคคล ทำให้ข่าววันที่ 2 สิงหาคม 2533 ผู้ชมได้เห็นภาพแม่ของผู้ตายร้องไห้อยู่ข้างศพของลูกชายจนต้องมีคนช่วยกันพยุงไปขึ้นรถ ซึ่งช่างภาพก็ตามจับภาพแม่ของผู้ตายอย่างต่อเนื่อง ตั้งแต่ร้องไห้เมื่อเห็นศพจนกระทั่งจะกลับไปขึ้นรถ การนำเสนอภาพเช่นนี้ เป็นการปฏิบัติตามค่านิยมของบรรณาธิการข่าวที่เห็นว่าภาพลักษณะนี้เป็นสีสิ้นของข่าว จึงสามารถนำออกอากาศได้

อย่างไรก็ตาม การพิจารณาการนำเสนอภาพความรุนแรงที่เกิดขึ้นกับบุคคล ก็ได้มีการระมัดระวังในการนำเสนอมากกว่าการพิจารณาการนำเสนอภาพความรุนแรงทางทรัพย์สิน ทั้งนี้ บรรณาธิการข่าวช่อง 9 อสมท. ต่างก็มีความเห็นพ้องกันว่า ภาพความเสียหายทางทรัพย์สินเป็นภาพความรุนแรงที่สามารถนำออกอากาศได้โดยไม่ต้องตรวจสอบรายละเอียดมากนัก ด้วยเหตุผลที่ว่า เป็นข่าวที่มีคุณค่าข่าว และเป็นการตอบสนองความต้องการของผู้ชม ดังที่บรรณาธิการข่าวท่านหนึ่งอธิบายว่า

ภาพความรุนแรงที่เกิดขึ้นกับบุคคล เช่น ภาพศพ ภาพคนบาดเจ็บ ภาพเหล่านี้จะมีผลกระทบต่อจิตใจของผู้ดู ส่วนเรื่องทรัพย์สินเป็นเรื่องของวัตถุ เช่น ช่างไฟไหม้ สิ่งที่คุณอยากรู้ก็คือความเสียหายมากน้อยแค่ไหน การเสนอจึงต้องนำสิ่งที่คุณอยากรู้มาออก ไฟไหม้ก็ถือว่ารุนแรงแต่ไม่เสียหายทางด้านจิตใจ เพราะเป็นข้อเท็จจริงซึ่งอาจจะทำให้คนเกิดความระมัดระวังเป็นอนุทนายธรรมมากกว่า (ศุทธิชัย บุนนาค, อ่างแล้ว)

ด้วยเหตุผลดังกล่าว ภาพความเสียหายทางทรัพย์สินจึงถูกนำออกอากาศได้อย่างเต็มที่ไม่ว่าจะเป็นสภาพติกล่มเสียหายยับเยิน (ข่าววันที่ 26 กรกฎาคม 2533) มีการเสนอภาพซากติกล่มในมุมต่าง ๆ และบางภาพก็เห็นคนบาดเจ็บนอนอยู่ใต้ซากติกล่มด้วย หรือการนำเสนอข่าวอุบัติเหตุก็มีการเสนอสภาพรถที่ถูกชนจนแทบจะดูไม่ออกว่าเป็นรถ และมีการเสนอภาพในมุมต่าง ๆ แม้กระทั่งคราบเลือดผู้ตายที่ติดอยู่กับรถ ก็นำมาออกอากาศ (ข่าววันที่ 2 สิงหาคม 2533)

จากแนวทางการพิจารณาภาพข่าวดังกล่าวมาข้างต้น จะเห็นได้ว่าการตัดสินใจของบรรณาธิการข่าวส่วนหนึ่งเกิดขึ้นจากวิจรรณญาณของบรรณาธิการข่าวเอง แต่ในทางปฏิบัติจริง ๆ แล้ว การคัดเลือกข่าวรุนแรง บรรณาธิการข่าวก็ยังคำนึงถึงปัจจัยอื่นมาประกอบในการตัดสินใจ ปัจจัยที่กล่าวถึงก็คือ การควบคุมของรัฐ ดังจะเห็นได้ชัดจากการพิจารณาคัดเลือกข่าวที่มีความรุนแรงทางการเมือง บรรณาธิการข่าวจะเสนอข่าวโดยให้สอดคล้องกับการควบคุมของรัฐ หรือในข่าวอาชญากรรมบางข่าวก็ต้องปฏิบัติตามกรอบของรัฐเช่นกัน ดังที่บรรณาธิการข่าวช่อง 9 อธิบายว่า

ข่าวที่จะระมัดระวังในการนำเสนอส่วนใหญ่เป็นเหตุการณ์ทางการเมือง โดยมีแนวโน้มทางการเมืองพิจารณาการนำเสนอว่า จะไม่นำเสนอข่าวในลักษณะเป็นการส่งเสริมให้เกิดความรุนแรงเพิ่มขึ้น หรือเป็นลักษณะการชี้ช่องในทางที่ผิดกฎหมาย ตัวอย่างของการพิจารณาการนำเสนอเหตุการณ์ข่าว ก็เช่น เหตุการณ์รุนแรงในด้านการเมือง เช่น การประท้วง การชุมนุมที่มีการกระทำที่ไม่สมควร ในบางครั้งภาพที่นำเสนอก็เป็นภาพที่ไม่สมควร อาจเป็นในลักษณะที่จะก่อให้เกิดความรุนแรง หรือการข่มขู่มากเกินไป การนำเสนอ ก็จะมีการหลีกเลี่ยงภาพเหล่านี้ หรืออีกตัวอย่างหนึ่งก็คือ การเสนอการทำแผนประทุษกรรมก็จะไม่เสนอรายละเอียดของลักษณะการทำแผนมากเกินไป ในลักษณะการชี้ช่องก็จะไม่เอาออก (เกียรติชัย จิรารัตน์วัฒนา, อ่างแล้ว)

ถึงแม้ในการพิจารณาภาพเหตุการณ์รุนแรงของบรรณาธิการข่าว จะมี การนำกฎหมายระเบียบต่าง ๆ มาเป็นกรอบในการพิจารณาแล้วก็ตาม แต่การนำ เสนอข่าวก็ยังไม่เป็นไปตามกรอบที่วางเอาไว้ อย่างเช่น ข่าวการประท้วงสร้าง เชื้อนแก๊งกรุงในการเสนอข่าววันที่ 29 กรกฎาคม 2533 มีการเสนอภาพผู้ตัดค่านีมา ชุมนุมประท้วงหน้าโรงแรมแห่งหนึ่งที่แสดงความรุนแรงออกมาทางกริยาและคำพูด ซึ่งอาจจะก่อให้เกิดความรุนแรงหรือเป็นการยั่วยุมากเกินไป เช่น ผู้นำการตัดค่านี พุดว่า คณะกรรมการวิทยาศาสตร์และพลังงานด้วยถ้อยคำที่ก้าวร้าวว่า "แหม ! ทำเป็นคนปัญญาเข็มน้อยไปได้" พอพูดจบก็มีเสียงโห่สนับสนุนจากผู้ร่วมชุมนุม นอก จากนั้น ผู้นำการตัดค่านียังชี้ให้เห็นคณะกรรมการแล้วพูดตะคอกว่า "อย่าหลบ อย่าหลบ" ซึ่งคำพูดเหล่านี้และด้วยน้ำเสียงที่รุนแรงเช่นนี้ เป็นสิ่งที่ควรจะต้องตัดทิ้งออกไปมากกว่า จะนำมาเสนอ และยิ่งกว่านั้นในการบรรยายข่าวก็มีการใช้ถ้อยคำที่เพิ่มความรุนแรง ให้กับข่าวด้วย โดยบรรยายว่า

คณะกรรมการวิทยาศาสตร์และพลังงาน สภาผู้แทนราษฎร... ได้รับความ กัดกันอย่างหนัก เมื่อกลุ่มตัดค่านีได้มาปักหลักด้านหน้าที่พัก... แม้ นาย เสนอ พิงเจียมและคณะพยายามจะชี้แจงแต่กลุ่มตัดค่านีหาฟังไม่ พยายามข่มขู่ให้ตอบ คำถามที่ตนต้องการเมื่อไม่ตอบก็ถูกไล่ ถูกโห่ซ้ำเอา

ดังนั้นจะเห็นได้ว่าความรุนแรงในข่าวมิได้เกิดจากภาพหรือเหตุการณ์ ข่าวแต่อย่างเดียว บางครั้งเนื้อข่าวก็ก่อให้เกิดความรุนแรงได้ โดยเฉพาะคำ ให้สัมภาษณ์ บรรณาธิการจึงมีแนวทางการควบคุมการนำเสนอความรุนแรงทางวาจา ไว้ด้วย โดยถือตามกฎหมายและระเบียบต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง ซึ่งแนวทางการ พิจารณาความรุนแรงทางคำพูดมีอยู่ว่า "คำพูดที่น่าเสนอจะต้องไม่ใช่คำพูดหยาบคาย และถ้าหากเป็นการขัดแย้ง 2 ฝ่าย ซึ่งเป็นลักษณะการให้เหตุผลที่ถูกต้อง ก็ จะเสนอพอสมควรโดยที่ไม่กระทบกระเทือนใครมาก พอสมควรผลที่จะกล่าวอ้าง ได้" (ศุทธิชัย บุนนาค, อ้างแล้ว)

แต่ข่าวบางข่าวที่น่าเสียดายกลับแสดงให้เห็นว่าทางสถานีไม่ได้มีการควบคุม ความรุนแรงทางวาจาอย่างจริงจัง ดังเช่นข่าวการให้สัมภาษณ์ของ รตอ. เฉลิม อยู่บำรุง เมื่อวันที่ 31 กรกฎาคม 2533 นายฉลิมได้พูดพาดพิงถึงบุคคลที่ 3 ใน ทางเสียดายว่า

ประชาชนบอกว่าให้ผมนั่ง ผมก็นั่ง เมื่อผมขึ้นตอบข้อซักถาม ฝ่ายค้านประท้วง ทุก 5 นาที ซึ่งจริง ๆ แล้วด้วยมารยาททางการเมืองเค้าไม่ประท้วงกันหรอก เมื่อรัฐมนตรีถามก็ต้องให้รัฐมนตรีตอบ ทีนี้เมื่ออภิปรายไปได้ส่วนหนึ่ง ผมก็ ถามกลับไปให้ฉลิมพันธ์... ผมเขียนท่านทั้งหลายนิดเถอะครับ บรรดาสื่อมวลชน ให้ความเป็นธรรมกันบ้าง ผมว่าคุณฉลิมพันธ์ คุณฉลิมพันธ์ เค้านั่งในสภา ทำไม ไม่ลุกขึ้นตอบโต้ผม ต้องให้ปิยะนัฐตั้งฉลิมพันธ์นั่ง แล้วบอกผมเอง ๆ แปลว่า อะไรครับ แปลว่าเล่นการเมืองก็ยังไม่เป็น... มีหนังสือพิมพ์อยู่ 3 ฉบับที่ไม่ให้ ความเป็นธรรม คือ ไทยรัฐ มติชน แนวหน้า บิดเบือนเจตนา รณรงค์ระเบียบ ข้อบังคับการประชุมสภาและกฎหมายรัฐธรรมนูญ ถ้าผมโง่คนฝั่งชนจะเลือก ผมเป็นผู้แทนหรือ... และการที่คุณอุทัยมาแสดงความคิดเห็น คุณอุทัยไม่ใช่ ประชาชนสภา... คุณอุทัยไม่เคยรับราชการ ก็แสดงความคิดเห็นอย่างนั้น

แนวทางการพิจารณาเนื้อข่าวและภาพข่าวเท่าที่กล่าวมานี้ ส่วนใหญ่ บรรณาธิการข่าวจะนำมาเป็นเกณฑ์การพิจารณาข่าวในประเทศ ส่วนข่าวต่างประเทศจะไม่ค่อยมีการตรวจสอบความรุนแรงเท่าใดนัก ยกเว้นเป็นข่าวที่อาจจะ ส่งผลกระทบต่อความมั่นคงของชาติก็จะมี การตรวจสอบก่อน ที่เป็นเช่นนี้เนื่องจาก

ข่าวต่างประเทศจะออกตามที่เขาส่งมาให้ เป็นส่วนใหญ่ เพราะภาพข่าว ต่างประเทศเป็นสิ่งที่ไกลตัวเรา นอกจากในบางช่วงที่สถานการณ์และ อารมณ์ทางการเมืองภายในประเทศเราไม่สงบ ก็ต้องมีการตรวจสอบก่อน

เพราะอาจก่อให้เกิดการคล้อยตาม หรือเลียนแบบได้ (เกียรติชัย จิรารัตน์
วัฒนา, อ้างแล้ว)

และการที่บรรณาธิการข่าวมีความเห็นว่าภาพข่าวต่างประเทศเป็นสิ่งที่
ไม่เกี่ยวข้องกับคนไทยเท่าใดนัก จึงมีการเสนอได้อย่างอิสระ และส่งผลให้มีการ
เสนอความรุนแรงในข่าวต่างประเทศมากกว่าข่าวประเภทอื่น ๆ กล่าวคือ มีการ
เสนอถึงร้อยละ 58.16 ของจำนวนข่าวที่เสนอความรุนแรงทั้งหมด รายละเอียด
ดังตารางที่ 7

ตารางที่ 7 แสดงประเภทข่าวที่เสนอความรุนแรงทางช่อง 9 ตั้งแต่วันที่ 23
กรกฎาคม 2533 ถึง 5 สิงหาคม 2533

ประเภทข่าว	จำนวนข่าว	ร้อยละ
การเมือง	12	12.24
ราชการ	6	6.13
อาชญากรรม	20	20.41
พัฒนา	3	3.06
กีฬา	-	-
ต่างประเทศ	57	58.16
รวม	98	100

นอกจากข่าวต่างประเทศจะมีการนำเสนอความรุนแรงมากเป็นอันดับหนึ่งแล้ว ภาพข่าวที่นำเสนอในข่าวต่างประเทศก็ยังเป็นภาพความรุนแรงที่อุจาดตาน่าหวาดเสียว เช่น ข่าววันที่ 24 กรกฎาคม 2533 ข่าวการสู้รบในไลบีเรีย มีการเสนอภาพการสู้รบ และมีภาพนอนคนตายข้างถนน โดยเสนอภาพศพในระยะใกล้ ส่วนภาพคนบาดเจ็บก็มีการเสนอระยะใกล้จนเห็นสีหน้าแสดงความเจ็บปวดของผู้ป่วย ภาพคนเจ็บที่พยายามอ้าปากเพื่อกินอาหารที่มีคนป้อนให้ ซึ่งภาพเหล่านี้เป็นภาพความรุนแรงที่ควรมีการระมัดระวังในการนำเสนอ

จากการสัมภาษณ์บรรณาธิการข่าวช่อง 9 อสมท. สามารถสรุปได้ว่าในการคัดเลือกข่าวบรรณาธิการจะคัดเลือกข่าวโดยคำนึงถึงนโยบายสถานี และคุณค่าของข่าวที่นำเสนอ ส่วนการพิจารณาคัดเลือกข่าวที่มีความรุนแรง บรรณาธิการข่าวจะใช้วิจารณญาณของตน ประกอบกับการคำนึงถึงการควบคุมของรัฐ และความรู้สึกผู้ชมมาเป็นเกณฑ์การตัดสินใจ และเมื่อเปรียบเทียบเนื้อหาข่าวโทรทัศน์กับแนวทางการพิจารณาการนำเสนอความรุนแรงในข่าวโทรทัศน์ พบว่า การนำเสนอความรุนแรงในข่าวโทรทัศน์ไม่สอดคล้องกับแนวทางที่กำหนดไว้

5. สถานีวิทยุโทรทัศน์แห่งประเทศไทยช่อง 11

5.1 หลักเกณฑ์การคัดเลือกข่าว

จากการสัมภาษณ์บรรณาธิการข่าวช่อง 11 (เดชอนันต์ ชนानันต์, สัมภาษณ์ 24 พฤษภาคม 2533) ถึงการคัดเลือกข่าวของช่อง 11 พบว่า ในบางครั้งที่ตัดสินใจคัดเลือกข่าวของบรรณาธิการข่าวต้องปฏิบัติตามนโยบายในการเสนอข่าวของผู้ที่มีอำนาจสูงกว่า ดังที่คุณเดชอนันต์ กล่าวว่า

ถึงแม้ช่อง 11 จะเป็นระบบราชการแต่เมื่อข่าวมาถึงกองบรรณาธิการแล้ว บรรณาธิการข่าวก็จะเป็นผู้ตัดสินใจว่าจะเอาหรือไม่เอาออกอากาศ เว้นแต่

ว่าเป็นข่าวที่นโยบายไม่ให้ออก ซึ่งอาจจะเป็นผู้ใหญ่ในท่าเหินบ หรือทาง
เป็องสูงสั่งมา

นโยบายในการเสนอข่าวที่บรรณาธิการข่าวส่วนใหญ่ยึดเป็นแนวทาง
ในการเสนอข่าว คือ นโยบายการเสนอข่าวของสถานี ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

แนวทางในการเสนอข่าวโทรทัศน์ของทางสถานี คือเสนอข่าวเพื่อเป็นการ
ประชาสัมพันธ์ผลงานรัฐบาล และเสนอข่าวเพื่อมุ่งให้เกิดความเข้าใจที่ถูกต้อง
ต้องและเป็นจริงร่วมกันของทุกระดับและทุกส่วนของชาติ ดังนั้น การเสนอ
ข่าวช่อง 11 จึงเน้นการเผยแพร่ข่าวสารของทางรัฐบาล ความเคลื่อนไหว
ต่าง ๆ ของรัฐบาล ในขณะที่เดียวกันก็จะมี การเสนอความเคลื่อนไหวของ
สาธารณชนที่มีการทำกิจกรรมอะไรขึ้นมาบ้างเพื่อประโยชน์ต่อสังคม (ศุภพร
สาครบุตร บรรณาธิการข่าวช่อง 11, สัมภาษณ์ 24 พฤษภาคม 2533)

5.2 แนวทางการพิจารณาคัดเลือกการนำเสนอข่าวที่มีความรุนแรง
จากการสัมภาษณ์บรรณาธิการข่าวช่อง 11 (พิเชฐ ปัญจบุษกร,
อ้างแล้ว) ถึงแนวทางการพิจารณาการนำเสนอข่าวที่มีความรุนแรง พบว่า
ในการพิจารณาคัดเลือกข่าวที่มีความรุนแรงบรรณาธิการข่าวจะใช้วิจาร์ณญาณ
ประกอบกับการคำนึงถึงผลกระทบที่จะเกิดขึ้นกับผู้ชมมาเป็นหลักในการพิจารณา
การนำเสนอ กล่าวคือ "การเสนอข่าวรุนแรงจะต้องระมัดระวังผลกระทบใน
เรื่องของความรุนแรง ความชยะแชง ความน่าเกลียดที่มันกระทบกับจิตใจ
ความรู้สึกของผู้ชม เพราะฉะนั้นภาพที่เอาออกมันจะไม่เห็นชัด"

ในการพิจารณาการนำเสนอข่าวที่มีความรุนแรง จะพิจารณาจากภาพ
ข่าวที่นำเสนอเป็นสิ่งแรก ซึ่งลักษณะภาพที่บรรณาธิการข่าวได้มีการระมัดระวัง
การนำเสนออย่างมาก คือ ภาพคนตาย และคนบาดเจ็บ โดยภาพที่นำเสนอจะ

ต้องเป็นภาพมุมกว้างและจะต้องไม่เป็นภาพที่ก่อให้เกิดความหวาดเสียว หรือ
อูจาดตาแก่ผู้ชม

การเสนอภาพคนตายส่วนมากจะปล่อยภาพกว้าง ๆ ออกไป การถ่ายใกล้
(close up) ให้เห็นบาดแผลเหวอะหวะ คอขาด ขาขาด เป็นภาพที่ไม่เหมาะ
สมในการนำออกอากาศ สมมติว่ารถชนการเสนอจะใช้มุมกล้องระยะไกล หรือ
ผู้เสียชีวิตที่ชนออกมาวางก็จะจับภาพกว้าง ๆ ไม่ให้เห็นชัดเจนภาพตาเหลือก
ลิ้นห้อย จะไม่ทำอย่างนั้น (พิเชฐ ปัญบุษกร, อ้างแล้ว)

แต่เมื่อพิจารณาเนื้อหาข่าวโทรทัศน์เปรียบเทียบกับแนวทางการคัดเลือก
ดังกล่าว พบว่า ไม่มีความสอดคล้องกัน กล่าวคือ มีการเสนอภาพคนตายในระยะใกล้ เห็น
สภาพศพอย่างชัดเจน เช่น ข่าวตำรวจจับผู้ร้ายที่แพร่ภาพเมื่อวันที่ 29 กรกฎาคม
2533 มีการเสนอภาพศพในระยะใกล้เป็นภาพคนตายนอนคว่ำหน้าเลือดนองพื้น และ
ยังมีการเสนอภาพศพในมุมต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็กระเป๋ากางเกงผู้ตายที่เปโระไป
ด้วยเลือดแล้วก็เปลี่ยนมุมภาพมาที่ท่อนบนของศพที่เห็นภาพเลือดเปื้อนเลือดแดงฉาน
และยังมีการถ่ายภาพระยะใกล้ไปที่มือของผู้ตายที่จับปืนอยู่ จนเห็นมือที่เต็มไปด้วย
เลือด จะเห็นว่า การเสนอภาพคนตายของทางสถานีมีการนำเสนออย่างชัดเจน
โดยไม่มีการหลบเลี่ยงการนำเสนอภาพที่อูจาดตาเลย

นอกจากภาพคนตาย หรือคนบาดเจ็บที่บรรณาธิการข่าวได้กล่าวว่ามี การ
ระมัดระวังในการนำเสนอแล้ว ยังมีภาพความรุนแรงที่เกิดขึ้นกับบุคคลในอีกลักษณะ
หนึ่ง ที่บรรณาธิการข่าวช่อง 11 เห็นว่าต้องมีการตรวจสอบก่อนนำเสนอ คือ ภาพ
แสดงอารมณ์โศกเศร้าของผู้ที่ตกเป็นข่าว ดังที่คณพิเชฐ ปัญบุษกร (สัมภาษณ์) ได้
กล่าวถึงแนวทางการพิจารณาไว้ว่า

ภาพที่ระมัดระวังอีกประเภทหนึ่งก็คือ ภาพความเศร้าโศกของบุคคลที่ตกเป็นข่าวจะระมัดระวังการนำเสนอไม่ให้เป็นการล่อให้เห็นการฆ่าหรือฆ่า ความโศกเศร้าของบุคคลที่เป็นข่าว เพราะภาพลักษณะนี้ถ้านำเสนอออกไป จะไม่เหมาะสมต้องคำนึงถึงแหล่งข่าวว่าในลักษณะที่โศกเศร้าเป็นลักษณะที่เขาไม่ต้องการให้สาธารณชนเห็น แต่ด้วยหน้าที่ในการทำข่าวก็อาจจะจับภาพกว้าง

เกณฑ์การพิจารณาภาพข่าวต่าง ๆ นอกจากจะเป็นการคำนึงถึงผลกระทบที่จะเกิดขึ้นกับผู้ชมและผู้ตกเป็นข่าวแล้ว บรรณาธิการข่าวยังต้องปฏิบัติตามการควบคุมของรัฐอีกด้วย กล่าวคือ ข่าวที่นำเสนอจะต้องไม่กระทบกระเทือนต่อความมั่นคงของชาติโดยเฉพาะในการเสนอภาพเหตุการณ์รุนแรงทางการเมือง เช่นที่บรรณาธิการข่าวท่านหนึ่งอธิบายว่า

การเสนอภาพเหตุการณ์รุนแรง ก็ต้องคัดเลือกภาพอย่างพิถีพิถัน เนื่องจากภาพอาวุธสงคราม ภาพการสู้รบ มีอิทธิพลต่อคนดูบางกลุ่มที่ชอบใช้ความรุนแรง และส่งผลกระทบต่อความมั่นคงของชาติได้ ดังนั้น การนำเสนอภาพเหตุการณ์รุนแรงถ้านำเสนอก็จะเสนอภาพกว้าง ๆ ไม่เน้นรายละเอียดมากนัก (ศุภพร สาครบุตร, อ้างแล้ว)

ภาพเหตุการณ์รุนแรงมิใช่ว่าจะมีเฉพาะในภาพข่าวการเมืองเท่านั้น บางครั้งก็อาจจะเป็นภาพจากข่าวอาชญากรรม เช่น ข่าวการทำแผนประกอบคดีซึ่งถือว่าเป็นภาพเหตุการณ์รุนแรงอย่างหนึ่งที่ต้องมีการควบคุมการนำเสนอ ด้วยเหตุผลที่ว่า

ในการเสนอข่าวทำแผนประกอบคดี อาจเกิดผล 2 ด้านคือ คนเลียนแบบ หรือเป็นอุทาหรณ์ไม่ให้ทำตามอย่าง ซึ่งขึ้นอยู่กับที่การนำเสนอข้อความ เนื้อหา

ว่ามันชักนำไปทางไหน การนำเสนอของทางสถานีจะไม่เสนอรายละเอียดของการทำแผน แต่จะเสนอให้เห็นถึงผลในด้านลบให้เห็นว่าเป็นสิ่งที่ไม่ดี (พิเชฐ ปัญจบุษกร, อ่างแล้ว)

จากคำสัมภาษณ์เกี่ยวกับการนำเสนอภาพการทำแผนประกอบคดี เมื่อนำมาพิจารณาเปรียบเทียบกับการนำเสนอข่าวของทางสถานี พบว่า การเสนอข่าวในลักษณะดังกล่าวขัดแย้งกับคำให้สัมภาษณ์ ดังจะเห็นได้จากการเสนอข่าวการทำแผนประกอบคดีปล้นรถบรรทุก เมื่อวันที่ 24 กรกฎาคม 2533 ทางสถานีมีการเสนอขั้นตอนการทำแผนอย่างละเอียด เริ่มตั้งแต่คนร้ายเอาปืนจู่ตัวประกันมาจากรถ แล้วพาขึ้นรถไปอีกคันหนึ่งเพื่อนำไปฆ่า โดยในข่าวมีการเสนอภาพคนร้ายเอาปืนจู่ผู้หญิงให้เดินไป เห็นภาพปืนจู่ที่ศีรษะของตัวประกันอย่างชัดเจน แล้วก็ตัดภาพมาเป็นภาพจากแฟ้มข่าวที่เป็นภาพตัวประกัน 2 คนถูกยิงตาย และในการบรรยายข่าวก็มีการอธิบายขั้นตอนต่าง ๆ อย่างละเอียด

อย่างไรก็ตาม การที่ภาพข่าวความรุนแรงยังคงมีให้เห็นทางโทรทัศน์อยู่ในปัจจุบันนี้ ส่วนหนึ่งเป็นเพราะเพื่อเป็นอุทาหรณ์แก่ผู้ชม โดยเฉพาะภาพความรุนแรงทางทรัพย์สิน บรรณาธิการข่าวจะไม่ค่อยตรวจสอบมากนัก ซึ่งบรรณาธิการข่าวช่อง 11 ได้อธิบายว่า "ภาพบ้านเรือนเสียหาย ทรัพย์สินต่าง ๆ เสียหายจะไม่มีการระมัดระวังการนำเสนอเท่าใดนัก เนื่องจากสะท้อนให้ประชาชนเห็นภาพพจน์ เพื่อจะได้ระมัดระวังและป้องกันตัวเองมากขึ้น" (ศุภพร สาครบุตร, อ่างแล้ว)

เท่าที่กล่าวมาเป็นแนวทางการพิจารณาภาพข่าว ซึ่งสามารถใช้เป็นแนวทางในการพิจารณาได้ทั้งภาพข่าวจากในประเทศและต่างประเทศ แต่การคัดเลือกข่าวต่างประเทศจะมีอิสระมากกว่า ดังที่คุณเดชอนันต์ ธนानันต์ บรรณาธิการข่าวช่อง 11 (สัมภาษณ์) ได้กล่าวไว้ว่า

ข้าวต่างประเทศก็ดูความเหมาะสม เหตุการณ์ที่รุนแรงบางครั้งก็มีการตัดออก เช่น การเสนอภาพที่ไม่เรียบร้อย แต่ถ้าเปรียบกับข้าวในประเทศข้าวต่างประเทศจะเสนอได้มากกว่าข้าวในประเทศ เพราะเป็นเหตุการณ์ที่ไม่มีผลกระทบกับเราและเป็นเหตุการณ์ไกลตัว

สืบเนื่องมาจากความมีอิสระในการคัดเลือกข้าวต่างประเทศนี้เองที่ทำให้ประเภทข้าวที่เสนอความรุนแรงมากที่สุดคือ ข้าวต่างประเทศ มีการนำเสนอความรุนแรงถึงร้อยละ 58.16 ของจำนวนข้าวที่เสนอความรุนแรงทั้งหมด รายละเอียดดังตารางที่ 8

ตารางที่ 8 แสดงประเภทข้าวที่เสนอความรุนแรงทางช่อง 11 ตั้งแต่วันที่ 23
กรกฎาคม 2533 ถึง 5 สิงหาคม 2533

ประเภทข้าว	จำนวนข้าว	ร้อยละ
การเมือง	12	12.24
ราชการ	6	6.13
อาชีพการรม	20	20.41
พัฒนา	3	3.06
กีฬา	-	-
ต่างประเทศ	57	58.16
รวม	98	100

นอกจากนั้น ภาพข่าวต่างประเทศที่น่าเสียดายก็ยังมี การเสนอข่าวรุนแรงมากกว่าภาพข่าวในประเทศ อย่างเช่น ข่าวกบฏกมิฬีศรีลังกาโจมตีประชาชนสิงหล ในข่าววันที่ 2 สิงหาคม 2533 มีการเสนอภาพพวกกบฏบุกเข้าไปในบ้านชาวสิงหล ใช้เก้าอี้ปาระตูให้เปิดออก แล้วยิงปืนกราดเข้าไปในบ้าน ต่อจากนั้น ก็มีการตัดภาพไปที่ศพคนนอนตายในบ้านนอนเรียงกันหลายศพ ซึ่งกล้องก็จะค่อย ๆ pan ไปทีละศพ ภาพที่น่าเสียดายเป็นภาพที่อุจาดตามาก เพราะมีภาพคนนอนกอดกันตายและบางศพก็เห็นเลือดอย่างชัดเจน

ถึงแม้ว่าภาพข่าวจะเป็นสิ่งสำคัญในการนำเสนอข่าวโทรทัศน์ แต่หากขาดความระมัดระวังในการนำเสนอแล้วละก็ ภาพข่าวก็อาจจะทำให้ข่าวชิ้นนั้นลดคุณค่าลงไปกว่าที่ควรที่จะเป็นก็ได้

อย่างไรก็ตาม ความรุนแรงในข่าวไม่ได้เกิดขึ้นเฉพาะกับภาพข่าวเท่านั้น บางครั้งเนื้อหาข่าวก็ก่อให้เกิดความรุนแรงได้ ซึ่งบรรณาธิการข่าวก็ได้ตระหนักถึงข้อนี้ จึงมีการพิจารณาเนื้อหาข่าวก่อนออกอากาศเช่นเดียวกับภาพข่าว ในการพิจารณาจะแยกพิจารณาใน 2 ประเด็นคือ คำสัมภาษณ์ กับคำบรรยายข่าว โดยมีแนวทางการพิจารณาดังนี้

แนวทางการเสนอข่าวสัมภาษณ์ บรรณาธิการข่าวจะถือปฏิบัติตามแนวทางการเสนอข่าวของสถานี ซึ่งแนวทางการเสนอข่าวสัมภาษณ์ส่วนใหญ่จะเป็นการระมัดระวังคำพูดไม่ให้เกิดผลเสียหายแก่บุคคลอื่นหรือต่อแหล่งข่าวเอง กล่าวคือ

การเสนอข่าวในลักษณะที่ล่อแหลม ก้าวร้าวคนอื่น หรือหยาบคายจะไม่เอาออก การสัมภาษณ์แหล่งข่าวบางที่ที่มีการพูดรุนแรงออกมา ในการนำเสนอ ก็จะสรุปเป็นข่าวอ่านอาจจะปล่อยเสียงเขามานิดหน่อยให้เป็นสัมภาษณ์ แต่จะเอาคำพูดที่พิจารณาว่าเหมาะสมแล้วออกอากาศเพราะในการเสนอก็ต้องคำนึงถึงระเบียบการเสนอข่าวของทางสถานี (พิเศษ ปัญญาบุตร, อ่างแล้ว)

จากการวิเคราะห์การนำเสนอข่าวสัมภาษณ์ พบว่า ชาวบางช่าวยังคงมีการเสนอคำพูดที่ไม่เหมาะสมออกอากาศ เช่น ช่าวนายอุทัย พิมพ์ใจชน ให้สัมภาษณ์ วันที่ 26 กรกฎาคม 2533 นายอุทัยพูดว่า

อย่าไปคิดว่าเราละทิ้งหน้าที่ นี่เราปกป้องสภาด้วย ประท้วงให้เห็นว่า
รัฐบาลกำลังมีประชานสภาทำให้ระเบียบวินัยมันเสีย แล้วทำให้รัฐบาลได้ใจ
กำเรียบเสียบसानในทางที่ไม่ชอบเยอะแยะ เพราะรัฐบาลก็ใหญ่อยู่แล้ว ในสภา
ก็ใหญ่ได้อีก คุณคิดดูก็แล้วกันว่า บ้านนี้เมืองนี้จะอยู่กันได้อย่างไร

หรือช่าว รตอ.เจลิม อยู่บารุง ให้สัมภาษณ์เรื่องรายการสยามานุสติ ซึ่งเป็นช่าวเมื่อวันที่ 26 กรกฎาคม 2533 ในช่าวโทรทัศน์ได้มีการโจมตีฝ่ายทหารว่า

ทหารไม่เกี่ยวข้องกับการเมือง รายการนี้เขาเรียกว่ารายการสอดไส้
ทำไมผมทนได้ถ้าพวกคุณหมายถึงผม เป็นนักรบเมืองต้องอดทน ผมทนได้
ว่าอะไรก็ว่ากันไปเถอะ แต่เวลาผมหวนกลับไปหน่อยก็มีอาการจะเป็นจะตาย
ไปแล้ว เพราะว่าไปจิตใจดำเขาให้

ส่วนแนวทางการตรวจสอบคำบรรยายช่าวของบรรณาธิการช่าวมีแนว
ทางการพิจารณาดังนี้ "สำหรับคำบรรยายช่าวก็ต้องระมัดระวังการเขียนช่าว
การใช้ถ้อยคำไม่ให้ก่อให้เกิดความรุนแรงเพิ่มขึ้นส่วนใหญ่มักหลีกเลี่ยงคำบรรยาย
ช่าวที่ใช้ความรุนแรงจะเขียนช่าวที่อยู่ในแนวที่ใช้คำพูดที่เป็นกลาง" (ศุภพร
สาครบุตร, อ้างแล้ว) และอีกวิธีหนึ่งก็คือ

การเสนอรายละเอียดต่าง ๆ พยายามที่จะให้ข้อเท็จจริงมากกว่าที่จะเล่น
 ส่วนวน แม้ข่าวเป็นข่าวที่มีความรุนแรง มีการสูญเสีย เสียหายทั้งทางชีวิต
 และทรัพย์สิน ก็จะไม่บรรยายข่าวนั้นโดยรายงานตามข้อเท็จจริงไม่เสริมแต่ง
 ให้เกิดความรุนแรงเพิ่มขึ้น (พิเชษฐ ปัญญาบุตร, อ้างแล้ว)

จากการสัมภาษณ์บรรณาธิการข่าวช่อง 11 สามารถสรุปได้ว่า
 บรรณาธิการข่าวจะคัดเลือกข่าวโดยคำนึงถึงนโยบายของสถานีเป็นสำคัญ ส่วน
 ในการพิจารณาการนำเสนอความรุนแรงในข่าวโทรทัศน์ บรรณาธิการข่าวจะใช้
 วิจารณญาณของตนเองรวมทั้งคำนึงถึงการควบคุมของรัฐ และความรู้สึกผู้ชมมา
 ประกอบเป็นแนวทางการพิจารณา แต่เมื่อเปรียบเทียบกับเนื้อหาข่าวโทรทัศน์กับ
 แนวทางการพิจารณาการนำเสนอความรุนแรงของบรรณาธิการข่าว พบว่า การ
 นำเสนอข่าวโทรทัศน์มิได้เป็นไปตามคำให้สัมภาษณ์ของบรรณาธิการข่าว